THE
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Forty-first day of the third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 24th March, 1964.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Assignment of land in Anantavaram Village

1223—

* 2827 Q.—*Sri S. Vemayya (Buchireddipalem)* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that S. No. 150/1 measuring about 400 acres at Ananthavaram village, Kovur taluk, Nellore district was assigned to a big landlord though it is a communal land ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :

(a) S. No.150/1 of Ananthavaram village, Kovur taluk, Nellore district is only 94 cents in extent and not 400 acres as mentioned in the question. The Board of Revenue has granted ryotiwari pattas for this land in favour of one Sri T. Lakshmana-charyulu. There is however another S. No. 2 adjoining this S. No. 150/1 and measuring about 358 acres and this land was assigned by the Board of Revenue to some 10 individuals.

(b) The reasons which weighed with Board are :

(1) the landholder of Ananthavaram granted pattas for the land in S. No. 2 on 5-7-1946 to about 10 individuals for

varying extents on payment of reasonable nazrana before the village was notified under the Estates Abolition Act on 1-11-1951.

(2) in G. S. 7/57 the Sub-judge Kavali held that the land was not a communal land.

(3) The documents like patta, Kist receipts etc. submitted by the estate grantees were considered as genuine and the assignment transaction as bonafide.

(4) the inspection report indicated that the land is, cultivable and accordingly ryoti.

(5) Its assignment to the estate grantees cannot be objectionable as there is another big block of land adjacent to S.No. 2 for use as a grazing land for the village cattle.

(6) the claims of the estate grantees were examined and the Board of Revenue assigned the lands under section 11 (P) of the Estates Abolition Act, 1948 and not under the ordinary Darkast rules as the question is one of recognisation of the rights accrued to the grantees from the estate regime.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఇది రైతులకు పశువులు తిరగడానికి వగైరా కాకుండా, అక్కడ landless poor కూడా ఉన్నారు. అట్లాంటప్పుడు, ఇంత పెద్ద భూస్వామికి - ఇంకా తొమ్మిది మంది ఉన్నారని కూడా చెప్పినారు. ఒక ఆసామికే 150 ఎకరాలు ఇచ్చారు. మొత్తం ?50 ఎకరాల వరకు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. పోతే, అది రైతీ land కూడా కాదన్నమాట. ఇదివరకు ఏమైనా వాళ్ళు సాగుచేస్తున్నారు అనేది మన Estate Land Act క్రింద కూడా కన్పడడం లేదు. కాబట్టి మంత్రిగారు దీనిని మరొకసారి పునరాలోచించి ఏదైనా ఉత్తరువులు వేయిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి : బోర్డువారు ఎందుకు పట్టా ఇచ్చినారో ఆ reasons ఇదివరకే మనవి చేశాను. అయితే ఇది ordinary దరఖాస్తు rules ప్రకారంగా ఈ grant ఇవ్వలేదు. ఇదేమైనా Estates Abolition Act ప్రకారంగా వాళ్ళు ఆ date కంటె పూర్వమే అది నజరానా తీసుకొని ఎస్టేట్ వాళ్ళు ఏదైతే ఇచ్చినారో, దానిని అనుసరించి ఇచ్చినారని కూడా చెప్పడం జరిగింది. అందుచేత ప్రభుత్వము దానిపైన ఇప్పుడు stay ఇచ్చింది. That is under enquiry.

(శ్రీ) జి. సి. కొండయ్య (నెల్లూరు) : ఇది పదకొండు ఏళ్ళ క్రిందట వాళ్ళు industrials కు అమ్మకొన్నారని Court లో కూడా రుజువై పోయింది. Communal Land గా కూడా వెయ్యి ఎకరాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఇది rackup చేయడం న్యాయమా, సరిగా ఉంటుందా ?

Sri N. Ramachandra Reddy: The site has been inspected by the Joint Collector also and a report has been submitted to the Board. Whether the land is ryoti or not and he has stated his own reasons. Some numbers he has stated it is not ryoti. For some numbers he has stated that the character of the land is ryoti. So, all these reasons have been advanced by the Collector.

(శ్రీ) కె. రాఘవులు (జనగాన్) : ఇప్పుడు నజరానా ఇస్తే ఈ 400 ఎకరాలు ఇచ్చినారని అంటున్నారు. మరి నజరానా ఎన్ని వందలు ఇచ్చారో, ఎన్ని వేలు ఇచ్చారో తెలియజేస్తారా?

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి : అవి మనకేమీ సంబంధం లేదండి. Estate holders కు ఆ receipts ఏవో ఉంటాయి అది ప్రభుత్వానికేమీ సంబంధం లేదు.

(శ్రీ) ఎం. పిచ్చయ్య (పాయకరావుపేట) : Estates కాలములో. ఇప్పుడు వేమయ్యగారి ప్రశ్న మాదిరిగానే, కొన్ని వందల ఎకరాలు landless poor స్వాధీనములో ఉన్నాయండి. తరువాత taken over సందర్భంలో local land lords, జమీందార్లు కృత్రిమంగా వాళ్ళ పేరట పట్టాలు పుట్టించినారు. Actual గా landless poor స్వాధీనంలో ఉన్నప్పటికినీ. కాగితాలలో ఏమో భూస్వాముల పేరులు ఉండేటటువంటి కేసులు మరల ప్రభుత్వము పునః పరిశీలించి actual గా ఎవరైతే వాటిని own చేస్తున్నారో వారికే పట్టాలు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

(శ్రీ) ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి : ఎట్లా తెలుస్తుందండి, at this distance of time ? ఏమైనా documents ఇచ్చినట్లయితే, వారి స్వాధీనంలో ఉన్నదని తెలుస్తుంది గాని అప్పుడు estate holders నజరానా తీసుకొని grant చేసినారు.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : ఈ Estate Lands Act రాక ముందు చాలామంది estate owners, తమకు అధికారము లేనటువంటి Com-

munal Lands, forest భూములు గాని, ఇతర భూములు గాని, ఒండరులు గాని వాటికి హక్కు ఇచ్చేదానికి ఈ Act రాబోతుందని చెప్పి తమకు అనుకూలంగా ఉన్నవాళ్ళకు, తక్కువ ధరకో లేక ధర లేకుండానే పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ case కూడా ఇట్లాంటిదిగా కన్పడుతుంది అయినప్పుడు, ఆ లోటుపాటులన్నీ విచారించకుండా భూమి ఉన్నది కాబట్టి ఇవ్వడం సరిఅయినదేనా ? అది ఇప్పుడు విచారించే దానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందా ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రా రెడ్డి : మనవి చేశానండి. ఆ transactions అన్నీ చూడవలసి యుంటుంది, అది genuine అవునా కాదా. ఏ intentions తోటి చేశారు. Bona fide intention తో చేశారా లేక bogus transactions ఏమైనా చేశారా, లేకపోతే Act ను circumvent చేయడానికి చేశారా అనేది కూడా చూడవలసి యుంటుంది. రెండవది, ఈ lands communal అవునా కాదా, అనేది, ఇప్పుడు ఏ విధంగా ఉన్నవో చూడవలసి యుంటుంది. అయితే, ఇంట్లో lands సేద్యానికి ఉపయోగ పడేవా కావా, రైట్ lands అవునా కాదా అనేది విచారణ చేసిన తరువాతనే ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) : ఇప్పుడు Estates Land Act ప్రకారం, Estates Abolition Act వచ్చిన తరువాత, ఈ నజరానాను వీరు ఎప్పుడు చెల్లించారు, ఎప్పుడు వారికి estate holders పట్టాలు ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రా రెడ్డి : 1956 లో ఇచ్చినట్లు వున్నది. ఈ particular case లో

శ్రీ కె. గోవిందరావు : మరి 1-7-45 తరువాత ఇచ్చినటువంటి పట్టాలు అన్నీ కూడా మళ్ళీ review చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదనేది నిజమా కాదా?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రా రెడ్డి : ఈ విషయం Section 11 లో proviso ప్రకారంగా చూడవలసి వస్తుంది. అది ఆలోచన చేయవలసి యుంటుంది. అయితే, ఏ ఉద్దేశంతో చేసినది ఆ transaction bonafide అవునా కాదా అనేది ముఖ్యంగా చూడవలసి యుంటుంది.

శ్రీ ఆర్. దశరథరామ రెడ్డి (కోవూర్) : Communal Land అయితే దానిని పరాధీనం చేయకూడదు. అట్లా పరాధీనం చేసినట్లయితే అది ఆక్షేపణీయమని సుందరయ్యగారు చెప్పినారు. ఇది Communal Land కాదని, Com-

munal Land పరాధీనం చేసినప్పటికీ, కలెక్టరు గారి ఉత్తరువు లేకపోతే చెల్లదని తెలుసును కాబట్టి ఇది communal Land కాదు. ఇది రైట్ land అనే పరాధీనం చేశారు. ఇది చెల్ల దగినదని ప్రభుత్వము వారు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి : అదే విషయం ఆలోచనలో ఉన్నది. ఇప్పుడు రెండు సర్వే నంబర్లు ఉన్నాయి. 150 సర్వే నంబరు ఏదైతే ఉన్నదో అది communal land అని declare చేసినారు. సర్వే నంబరు 2 ఏదైతే వున్నదో అదేమో రైట్ character ఉన్నదని declare చేశారు. That is the enquiry report of the Joint Collector who made a spot inspection.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) : ఇప్పుడు Communal lands question dispute వచ్చినప్పుడు Settlement officers వచ్చి ఎవరి occupation లో ఉన్నదో అదేమైనా వ్రాశారు. అది వ్రాసినప్పుడు గవర్నమెంటు మళ్ళీ review చేసింది. ఇది communal land కాదని declare చేసింది. ఆ సమయంలో communal land అయితే ఊరు మొత్తం ఉంటుంది. communal land కాకపోతే, land holder చేతిలో ఉంటుంది. అది కాకుండా ఎవరైతే అగ్రహారందార్లు ఉన్నారో. proprietor, ఆయన పేరున వ్రాయడం ఏమి న్యాయం అవుతుంది?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి : ఎవరి పేరు వ్రాశారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఒక యజమాని పేరు వ్రాశారు. మీకు ఒక instance చూపిస్తాను గన్నయ్యపాలెం అనే అగ్రహారంలో ఆ character describe చేస్తున్నాను అని బంజారు lands అంటున్నారు. అప్పటికే మా proprietor తాను అనుభవిస్తున్నాడ. కాని Estates Land Act ప్రకారంగా సర్వేకు వచ్చినప్పుడు, Survey officer అది ఎవరెవరైతే occupy చేసి, చేసుకొంటున్నారో, వాళ్ల పేరు వ్రాశారు. వ్రాస్తే, enquiry మళ్లీ Settlement officer దగ్గర ఇది పోరంబోకు కనుక కాళీచేయమని అన్నారు. ఇదేమో మాకు ఇచ్చారని old proprietor కు ఇచ్చామని ఇదిఎట్లా న్యాయమవుతుందని అడుగుతున్నాను. కావాలంటే, ఆ instance వ్రాసి ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆ instance వ్రాసి ఇవ్వండి, చూడవచ్చు. కాని this case is also subjudice. Government has given stay orders, and it is under enquiry.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : Section 11 లో proviso క్రింద బహుశ 5 ఎకరాలు మాగాణి, 10 ఎకరాలు మెట్ట, అంతకు మించి ఇవ్వడానికి లేనట్లుగా నేను అర్థం చేసుకుంటున్నాను. అది correct అయితే ఈతొమ్మిది మంది individualsకు సర్వేనంబరు. 2 లో, ఒకరికొకరికి ఎంత విస్తీర్ణము ఇచ్చారు ? ఇస్తే section 11. provoso కు అనుగుణంగా ఇచ్చారా లేకపోతే దేనిక్రింద ఇచ్చారు ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి : Section 3 ప్రకారం.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఆ proviso క్రింద విస్తీర్ణం limit లేకుండా ఎంతైనా ఇవ్వవచ్చునా ? లేకపోతే, ఇచ్చినటువంటి సర్వే నంబరు 2 లో individuals కు ఒకరొకరికి ఎన్నెన్ని ఎకరాలు ఇవ్వబడినాయి.

Sri N. Ramachandra Reddy :

Extents assigned :—

N. Sundararama Reddi	100 acres
P. Harischandra Reddi	150 ,,
D. Pedda Kondayya	20 ,,
D. Sundaram	29–95 cents
Padmanathamma	5–06 cents
D. Rajagopal Reddi	6–89 cents
T. Lakshminarasimham	21–30 cents
K. Lakshmayya	5–80 cents
K. Venkataramaiah	5–40 cents

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మంత్రిగారి సమాధానాన్నిబట్టి కనీసం 100, 150 ఎకరాలకుపైగా ఇచ్చారు. నాకు తెలిసినంతవరకు వారికి స్వంత భూమి ఇంకా కొన్ని వందల ఎకరాలున్నది. వారికి ఏ కారణంచేత ఈ భూమికి పట్టాలు ఇచ్చారు?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : కారణాలు చెప్పాను :

The Collector has stated seven or eight reasons. I have already read out, Sir.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : కలెక్టరుగారి ఉద్దేశ ప్రకారం అది communal land కాదంటారు. దానిని ఇదివరకే వందల ఎకరాలున్న భూస్వాములకు యిచ్చి పట్టాలు ఎందుకు ఇచ్చారు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రరెడ్డి : ఇప్పుడు చెప్పిన రీజన్స దృష్టిలో ఉంచుకొని పట్టా ఇచ్చారు. కిస్తు రిసీట్సు జెన్యుయిన్ అని. ఆ ట్రాన్సెక్షన్ జెన్యుయిన్ అని, కమ్యూనల్ లేండ్ కాదని కోర్టు జడ్జిమెంట్ ఉన్నదని - వీటన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని Board of Revenue పట్టా ఇచ్చారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు: (మైలవరం) ఇది సెటిల్‌మెంట్ కోర్టువారు ఇచ్చిన తీర్పు ననుసరించి ఇచ్చారా ? లేక వారు ఇవ్వటానికి వీలులేదంటే బోర్డు వారు ఇచ్చారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : అది చదివాను. In accordance with the provisions the Assistant Settlement Officer, Nellore, conducted the enquiry under proviso to section 11 of the Estates Abolition Act and submitted his record of enquiry to the Board of Revenue. The Board of Revenee got the land personally inspected by the Joint Collector, Nellore, whose views expressed in the report to the Bord of Revenue are extracted below....

Sri P. Sundarayya : What is the report submitted by the Settlement Officer. You have given the report after inspection by the Collector. What is the original report of the Settlement Officer ?

Sri N. Ramachanra Reddy : Report is not available with me.

Sri P. Sundarayya : Can I take it, Sir, that the Revenue Board differed with the Settlement Officer's report and asked for personal supervision of the Collector and the Collector has submitted a different report than that of the Settlement Officer?

Sri N. Ramachandra Reddy : I do not have the Settlement Officer's report now. Any way the matter is now before the Government. Government will look into all those details.

PATTAS FOR GOVERNMENT LANDS IN GORITA VILLAGE

1224—

* 3256 Q.—*Sri P. Mahendranath (Nagarkurnool)* : Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the orders issued by the Government last year for the scrutiny of the illegally sanctioned pattas for Government lands in "Gorita" village Nagar-Kurnool Taluk has not been implemented so far ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri N. Ramachandra Reddy : (a) The question does not specifically refer to any Particular Survey No. regarding which information is sought for. Hence no information could be furnished.

(b) Does not arise.

AID TO THE VICTIMS OF FIRE ACCIDENT IN GARLAPADU VILLAGE

1225—

* 3781 Q.—*Sri P. Gunnayya (Kothuru)* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of the 5 applications dated 27-12-1963 submitted by the public of the Garlapadu village Pathapatnam taluk, Srikakulam district to the District Collector and Government requesting for various kinds of aid on account of their houses being gutted in fire accident ; and

(b) the action taken by the Government thereon?

Sri N. Ramachandra Reddy : (a) One application dated 24-12-1963 and 2 applications dated 27-12-1963 were received.

(b) The Deputy Tahsildar, Hiramandlam and the District Forest Officer, Srikakulam were requested to supply building materials to the victims of the fire accident. The Revenue Divisional Officer, Tekkali and the District Social Welfare Officer, Srikakulam were asked to consider the requests for grant of takkavi loans etc. according to rules. Cash relief was also granted to deserving victims of the fire accident by the Collector.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఇండ్లు కాలిపోయినవారు పెట్టిన దరఖాస్తులమీద చర్య తీసుకోనట్లు ఫోగట్టా. వెంటనే చర్య తీసుకొనే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి : Action తీసుకొన్నామని రిపోర్టు ఉన్నది; తీసుకోకపోతే తప్పుడు రిపోర్టు యెందుకు యిచ్చారో తప్పకుండా ఆలోచన జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : అక్కడ కాలిపోయిన ఇండ్లవారు తక్కావీ లోన్సు కోసం దరఖాస్తులుపెట్టారు. రేకులు, సిమెంట్ కావాలని, అడవులలో కట్టె' ఇప్పించవలసినదని అడిగారు. వారికి ఏ విధమైన సహాయం చేయలేదని ఫోగటా వచ్చింది. తప్పకుండా వారికోర్కె మన్నించటానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి : రూల్సు ప్రకారం రు. 50 లు రిలీఫ్ యిచ్చి వుండవచ్చును. మిగతా లోన్సు - availability ని బట్టి ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఇండ్లు కాలిపోయినవారికి, విత్తనాలు మొదలైనవి సమస్తం కాలిపోయినవి. వెంటనే వ్యవసాయానికి కావలసినవాటికి దరఖాస్తులు పెట్టారు. వాటి విషయమై వెంటనే action తీసుకోలేదని ఫోగట్టా వచ్చింది. తప్పని సరిగా action తీసుకొనుటకు ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి : వెంటనే ఇచ్చే రిలీఫ్ ఇవ్వడం జరిగింది. లోను అప్లికేషన్స్ ఆయా డిపార్టుమెంట్సుకు రిఫర్ చేయబడినవి - That is the usual procedure.

EXTENSION OFFICERS

1226—

* 2435 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya :* Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 20 persons were selected in 1961 as Extension Officers (Industries) and given training for one year in the Small Industries, Service Institute, Madras and Khadi Gramodyog Vidyalayam, Rajendranagar ;

(b) if so, whether these persons were given any appointments ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

The Minister fot Planning and Panchayat Raj (Dr. M. Chenna Reddy) :

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారికి appointments ఎక్కడ ఇచ్చారు ?

డా. యం. చెన్నా రెడ్డి : వారిని school assistantsగా, Industries Extension officers to Panchayat Samithis గా అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : school assistants గా ఇవ్వడం అంటే గవర్నమెంటు డబ్బును దుర్వినియోగం చేయడం కాదా ? వారికి ప్రత్యేకంగా టెక్నికల్ ట్రైనింగ్ ఇప్పించారు. ఇంకొకరికి ఆ ఉద్యోగాలు యిచ్చిన కారణంగా ఖాళీలు లేవని వీరిని టీచర్స్‌గా వేయడం సరైనది కాదేమో పునరాలోచిస్తారా?

డా. యమ్. చెన్నా రెడ్డి : వారంతా సైన్సు గ్రాడ్యుయేట్స్. స్కూల్స్‌లో సైన్సు అసిస్టెంట్సు తక్కువగా ఉన్నందున వారిని ఉపయోగించుకొనడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారికి ప్రత్యేకంగా ట్రైనింగు ఇచ్చుటకు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు దుర్వ్యయం అయినదా లేదా ?

డా. యమ్. చెన్నా రెడ్డి : వారిని పంపుటకు పూర్వం స్టాఫ్ - పాటరన్ ఉన్నది. దానిలో changes చేసినప్పుడు ఈ విధమైన చర్యలు తీసుకొనుట అవసరమైనది.

Representation from the East Godavari Rural Medical Employees Association

1227—

* 2462-(J) Q.—*Sri P. Seshavataram (Put by Sri S. Vemayya) :* Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the Government have taken any action on the representation of the East Godavari Rural Medical Employees

Association dated 25-3-1963 for continuing the scales of pay ordered in G. O. Ms. No. 1112, P. & L. A., dated 17-9-1962 ;

(b) what are the reasons for discontinuing the payment of merger scales to category of Rural Medical Practitioners who are serving rural population throughout the state ;

(c) whether the Government propose to issue orders allowing them to draw the scales pending examination in the matter ; and

(d) whether Government are aware that the Rural Medical Practitioners used to draw the scales of pay revised by Government from time to time and the reasons for this discrimination that was suddenly shown?

Dr. M. Chenna Reddy :

(a) Yes, Sir. The representation in question is under consideration of Government.

(b) The G.O.Ms. No. 1182, Planning & L.A., 17-9-1962 affected merger of D.A. with pay only where scales of pay were prescribed. The Rural Medical Practitioners, who do not draw pay but are eligible only for a fixed monthly subsidy without D.A., are not eligible for the revised scales of pay sanctioned n the said G. O.

(c) No, Sir.

(d) Previously whenever there was revision in the emoluments, the Rural Medical Practitioners also got the benefit. But this time the scales of pay were revised by only merging the D. A. which the Rural Medical Practitioners were not getting. Hence these Rural Medical Practitioners could not get the benefits.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : ఈ రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్సుకు D. A. merge చేసినారు కాబట్టి వేరే benefits రావంటున్నారు. Cost of living పెరుగుతున్నప్పుడు అందరి అవసరాలు meet కావలసిన అవసరం ఉన్నది గనుక వారికి కొంతైనా D. A. ఇవ్వడం అవసరం వున్నదని గుర్తించి వారి విషయం మళ్ళీ పరిశీలిస్తారా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : వారికి మొదట 90 బదులు 120 వరకు పెంచ బడింది. వారికి fixed monthly subsidy పైన అగ్రిమెంటుతో ఈ ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. అందువల్ల వారికి D. A. వర్తించదని Finance Department అభిప్రాయ పడినది.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : వీరు full time employees గా పరిగణించ బడుతున్నారా, లేక part time గా పరిగణించ బడుతున్నారా?

Mr. Speaker : They are bound by the terms of the agreement.

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : అగ్రిమెంటు ప్రకారం 2 సం।। 5 సం।। అనే ధోరణిలో వీరు ఏర్పాటు చేయబడి ఆ విధంగ వారికి salary ఇవ్వబడుతోంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : జనరల్‌గా ధరలు పెరిగిన కారణంగా వారికి ఆ అగ్రిమెంట్సు మార్చి కొంత అదనంగా ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుందా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : పర్మనెంటుగా రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టిషనర్సును re-organise చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదా అనేది Indian Medical Department, Panchayat Raj Department, Finance Department కలిసి ఆలోచన చేస్తున్నాయి.

Block Development Officers in Nellore District

1228—

* 3071 Q.—*Sri S. Vemayya* :-Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the rule of appointing Block Development Officers from the Revenue and other Departments in the ratio 1:1 is maintained in Nellore District now ;

(b) whether it is a fact that the Block Development Officers of other Departments are in excess in Nellore District which is contrary for the above ratio ; and

(c) if answer to (b) is in the affirmative, the reasons therefor ;

Dr. M. Chenna Reddy :-

(a) No, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Tahsildars or Deputy Tahsildars included in the list of Tashildars and below 45 years of age who were only eligible for appointment as Block Development Officers were not available in Nellore district and as such qualified non-Reveune Block Development Officers were posted to fill up the vacancies.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : అధ్యక్షా. "నాట్ ఎవైలబుల్" అనేదిన్యాయంగా కనబడటంలేదు. అక్కడ ఉంటున్నారు. కాని రూలు మాత్రం అమలుకావటంలేదు. ఈ రూలు ఖచ్చితంగా అనుసరించటానికి ఆదేశాలు మరల పంపిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఇది న్యాయాన్యాయాలకు సంబంధించింది కాదు. ఫేక్చువల్ డేటాకు సంబంధించింది. Tahsildars who completed taluk charge and who are below 45 years ; Deputy Tahsildars included in the list of Tahsildars and who are below 45 years. ఈ రకమైన కండిషన్స్ శాటిస్ఫై చేసేవారు 1961 లో లేరు. The Collector (in 1962) reported that there were no revenue officers in Nellore District who satisfiied the following conditions : revenue officers who acted as Tahsildars on a regular basis prior to 1-10-1961 వరకు వీరంతా గెజిటెడ్ అఫీసర్స్‌గా పరిగణింపబడ్డారు. ఆవిధంగా ఉండేవారుకాని అట్లా కాకుంటే, గెజిటెడ్ అఫీసర్స్ కావటానికి పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషనుకు డిప్యూటీ తహశీల్‌దార్స్‌లిస్ట్ పంపించటం అవసరము. Tahsildars who are below 45 years of age. అన్నదికూడా కొంత సడలించబడింది. సంవత్సరాల వయస్సు పరిమితికూడా లేకుండా చేస్తూ 1963 నవంబరులో ఆర్డర్ ఇవ్వబడింది. ఈ ప్రపోర్షన్‌ను ఈక్వలైజ్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము; ఇప్పుడు అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులనుబట్టి ఇది తప్పనిసరిగా ఉంది.

Recruitment of Block Development Officers

1229—

3518 Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy (Put by Sri S. Vemayya)* :- Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there are any proposals to recruit at least 1/3 of the Block Development Officers directly by open competitive examinations ; and

(b) whether any awards are instituted to reward the efficient and the best Block Development Officers ?

Dr. M. Chenna Reddy :

(a) and (b) No, Sir.

Salaries to Graduate Village Level Workers

1230—

* 3083 Q.—*Sri K. Mara Reddy* (*Rajampet*) :—Will the hon. Minister for Planning and panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the Government propose to increase the salaries for graduate village level Workers ; and

(b) if so, when it will be implemented ?

Dr. M. Chenna Reddy :

(a) and (b) The Government have since decided to allow higher start of pay of Rs. 100/- p.m. to the Graduate village Level Workers in the existing scale of pay of Rs. 80-150 Orders will issue shortly.

Protected Water supply to Puttoor Panchayat

1231—

* 3343 Q.—*Sri P. Singariah* (*Yerpedu*) :—Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the Protected Water Scheme of Puttoor Panchayat in Chittoor District has been submitted for the sanction of the Government ;

(b) if so the stage at which the said scheme stands ; and

(c) the reasons why it has not been sanctioned so far ?

Dr. M. Chenna Reddy :—

(a) No, Sir.

(b) The detailed investigatioo of this scheme is in progress.

(c) The detailed investigation of the scheme has not been completed and so the scheme has not been sanctioned so far.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయిస్కీము చాలా జిల్లాలలో చాలాశాంక్షన్ చేసినారు. కాని లేట్‌గా శాంక్షన్ చేయటంవల్ల, ఈ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ అది కంప్లీట్ కాలేదనే కారణంతో ఖర్చుపెట్టలేకపోతే మార్చి 31 తేదీ తర్వాత, ఆ డబ్బులాప్స్ అవుతుందా ? లాప్స్ అయితే వాటన్నింటిపైనా కొంతఖర్చు పెట్టేటట్లుగా చూస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఈ సంవత్సరం లేట్‌గా శాంక్షన్ చేయబడిన మాట నిజమే. ఈస్కీము వివరాలు అందరితో సంప్రతించి సర్వే కంప్లీట్ అయ్యే వరకు చేయకూడదని చెప్పటంవల్ల ఎప్పటికప్పుడు వాయిదాపడటం అన్నది దృష్టిలో పెట్టుకొని, సర్వేయింగ్ శాంక్షన్‌తో నిమిత్తంలేకుండా, అది కంప్లీట్‌కాకుండా కూడ కొన్నిస్కీములు శాంక్షన్‌చేసి దాని సర్వేకొరకు అదనమైన స్టాఫ్‌ఇచ్చి యీ సంవత్సరం, వచ్చేసంవత్సరంలోగా ఇదిపూర్తి చేయాలనే ఆలోచనచేయబడింది. ఈ సంవత్సరం రిలీజ్‌చేసేమొత్తములో మెటీరియల్ పర్చేజ్‌చేసి, జిల్లాపరిషత్‌వారు వారిఆధీనంలో ఆస్కీములకు సంబంధించిన గ్రామాలు లెక్కలలో పెట్టుకోవలసినదిగా కూడా ఉత్తరువు ఇవ్వబడింది కాబట్టి లాప్స్ కావలసిన అవసరం లేకుండా పోతుంది.

DEFENCE LABOUR BANKS

1232—

* 1728 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* :—Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the funds of Defence Labour Banks in Andhra Pradesh along with Mysore and Rajasthan were earmarked for the rehabilitation of the weaker-section of the Community : ;

(b) if so, how it was spent ; and

(c) how much to each item so far ?

Dr. M. Chenna Reddy :—

(a) and (b) : There are no specified instructions in regard to the utilisation of funds of Defence Labour Bank for various schemes relating to the rehabilitation of the weaker sections of the Community. However, the funds of the Defence Labour Banks are being utilised fcr payment of normal wages to landless labourers in villages for the work done by them and in this way the weaker section of the Community is being helped.

(c) Reports so far received indicate that an amount of Rs. 1,55,441 has been spent, for paying the labour employed in the works undertaken by the Defence Labour Banks.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఈ డబ్బును ప్రత్యేకంగా వీకర్ సెక్షన్స్ ప్రయోజనాలకు మాత్రమే ఉపయోగిస్తే బాగుంటుందని రాజస్థాన్ మహారాష్ట్ర వారు ఆలోచించారు. ఈ ఎమర్జెన్సీలో యీడబ్బు వారి ప్రయోజనాలకోసం ఉపయోగ పరచేటట్లు ప్రయత్నంచేస్తున్నారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా, వీకర్ సెక్షన్స్‌యొక్క ప్రయోజనాల కొరకు ఉపయోగపడాలి అన్నదాంట్లో స్పష్టంగా నిర్వచనం చేయటం మహాకష్టము. భూమిలేని పేద వ్యవసాయ కార్మికులకు ఎంప్లాయిమెంట్ కలుగజేసి వారికి వేజెస్ ఇవ్వటానికి యీడబ్బు ఉపయోగపడుతున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ డెవలప్‌మెంట్ కార్యక్రమాలకు, అయా గ్రామాల గ్రామస్థులయొక్క ఆదాయాన్ని పెంచటానికి అవకాశం కలిగేటటువంటి స్కీములకు యీ డబ్బు ఉపయోగపడటంవల్ల, ఇది వీకర్ సెక్షన్సుకు ఉపయోగపడుతున్నదని చెప్పగలుగుతాను. అంతకన్నామించి స్పష్టంగా వీకర్ సెక్షన్స్‌కే ఖర్చుపెట్టడానికి మరేమైనా కార్యక్రమాలు ఉంటే వాటిని ఆలోచించటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగాఉంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్‌కు డిఫెన్స్‌లేబర్ బ్యాంక్స్‌డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నామన్నారు. ఏజిల్లాలో ఖర్చుపెట్టారో చెప్పగలరా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి ; ఏఏ జిల్లాలలో ఎక్కడెక్కడ వేటివేటికొరకు ఖర్చుపెట్టారనే వివరాలు చెప్పలేనుగాని, అన్ని జిల్లాలలో ఎంతెంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టింది చెప్పగలను. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముక్రింద యీ డబ్బు ఖర్చుపెట్టించి ఆ పనులు తీసుకొన్నారు.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట్) : వరంగల్ జిల్లాలో, తరచు తరచోట్ల యీ లేబర్‌బ్యాంక్స్ సరిగా పనిచేయటంలేదనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : నా దగ్గర వున్న సమాచారంబట్టి, వరంగల్ జిల్లాలో రు. 8,979 మానిటరీ కంట్రిబ్యూషన్ జరిగినట్లు, దాంట్లోనుండి రు. 2396 ఖర్చుఅయినట్లు తెలుస్తున్నది. అది సంతృప్తికరంగా లేదనేదానితో నేను అంగీకరించటానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాను. ఈ స్కీము మొత్తం రి-ఆర్గనైజ్ కావాలనే ఆలోచనతో కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేసినారు. ఆ కమిటీ రిపోర్టు వారు అంగీకరించారు. దీనికి అదనమైన స్తోమత కలుగజేసి ఒక స్వరూపం ఇవ్వాలంటే, కొంతవరకు రూరల్ మేన్ పవర్ ఎంప్లాయిమెంటు కొరకు ప్లానింగ్ కమీషన్ వద్ద ఉన్నటువంటి డబ్బును కేటాయించి యీ స్కీములతో అనుబంధం చేస్తేనే ఇది ఉపయోగపడుతుందనే అభిప్రాయం యీ కమిటీవారు ఇచ్చినారు. కేంద్రప్రభుత్వంవారు దీనిని అంగీకరించినారు కూడా.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) : అధ్యక్షా, కర్నూలుజిల్లాలో మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు యీ పథకం క్రింద ఎక్కడెక్కడ ఎంత ఖర్చుపెట్టారో చెప్పగలరా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : కర్నూలుజిల్లాలో ఎక్కడెక్కడ అనే వివరాలు నా దగ్గర లేవుగాని, అక్కడ 22,482 రు. వసూలు అయినది. అందులో 14,670 రు.లు ఆ మొత్తం జిల్లాలో ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది.

శ్రీ. వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) : ఈ లేబర్ బ్యాంక్స్ అనేవి మనరాష్ట్రంలో ఫంక్షన్ చేయటంలేదనే కన్‌క్లూజన్‌కు మంత్రిగారు వచ్చారా ? లేదా ? రిపోర్టులు వస్తున్నవికాబట్టి, పనిచేస్తున్నవని అనుకొంటున్నారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఆ కన్‌క్లూజన్‌కు రావలసిన పరిస్థితి ఏమీ లేదు. అయితే యీ కార్యక్రమం సమగ్రంగా, సంపూర్ణంగా, ఎఫెక్టివ్‌గా లేదనే మాట యీ అంకెలనుబట్టి స్పష్టంగా రుజువు అవుతుంది. అందువల్లనే కేంద్రప్రభుత్వం దీనిని

గురించి ఆలోచించి ఎదనంగా ఆర్థిక స్తోమత ఇవ్వటానికి. దానిని సరైన పద్ధతిన రూపొందించటానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి : ఈ రక్షణ శ్రామిక బ్యాంకులకు మొత్తం నిధి ఎంత ఉన్నది ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : మొత్తం 2,21,330 రు. వసూలు అయినట్లు, 1,55,441 రు. ఖర్చుఅయినట్లు నా వద్ద ఉన్న సమాచారము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ లేబర్‌బ్యాంకుస్లలో ఏఏ జిల్లాలలో ఎంత ఖర్చు చేసింది, ఆ డిటెయిల్స్ సభ్యులకు తెలియజేస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : శ్రీకాకుళంజిల్లాలో 5 288 రు. వసూలుచేశారు. దాంట్లో 2,278 రు. ఖర్చుచేశారు. మొత్తం 15 జిల్లాలనుండి వచ్చిన సమాచారం నా దగ్గర ఉన్నది. దానిని టేబుల్‌మీద పెట్టటానికి నాకు అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) : లేబర్ బ్యాంక్స్ విషయంలో కొన్ని టార్గెట్స్ఇచ్చి పైనుండి వత్తిడిచేయటంవల్ల-డబ్బు వసూలు ఖర్చుఅంతా కేవలం కాగితంముపై లెక్కయేతప్ప, అక్కడ డబ్బు వసూలుకాలేదనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఇందులో డబ్బు నిల్వ-ఖర్చు ఇదంతా ఉన్నది. 2 లక్షల 21 వేల రు.లలో ఒక లక్ష 55 వేల రు. ఖర్చుపోను మిగతా డబ్బు ఆ జిల్లాలలో అక్కడి పంచాయతీలలో ఉన్నట్లుగా దీని అర్థము. ఏ పంచాయితీలో అయినా ఆ విధంగా సరిగా లేదంటే-అది విచారణచేయిస్తాను. అంతేగాని స్వీపింగ్‌గా వారుచెప్పేమాట నేను అంగీకరించటానికి సిద్ధంగాలేను. ఇది labour bank లో ఉండే organization వసూలుచేస్తున్నది. పంచాయితీ అధీనంలో ఈ డబ్బు ఉంటుంది. 200 రూపాయలకు మించినటువంటి డబ్బు వుంటే nearest post office లో పెట్టడం జరుగుతుంది. general గా పంచాయితీ funds ఏ పద్ధతులు అయితే operation లో ఉన్నాయో ఆ పద్ధతులన్ని దీనిపై operate అవుతాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Minor Irrigation Work ఏదైనా ఉన్నట్లయితే ఉన్నవాళ్ళకే పోతుంది. అందువల్ల హరిజన చేరీలు అక్కడ ఉన్నప్పుడు వాటిల్లో బావులకుగాని లేకపోతే ఆ area లో ఉన్నటువంటి రోడ్లకుగాని పెడితే weaker sections కు అందుతుంది, ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : ఇప్పుడు minor irrigation అంతా ధనవంతులకే పోతుందనేది సరైనదికాదు. కొన్ని చిన్నవారికి సగం ఎకరం వరకుకూడా ఉపయోగించుకొనే వసతులు ఉన్నాయి. దానికన్నా అదనంగా weaker sections కు మరింత దగ్గరగా ఉండేటటువంటి కార్యక్రమాలు గౌరవసభ్యులు చెప్పినవి ఏమీ ఉన్నా తీసుకోడానికి అభ్యంతరంలేదు హరిజనులది ఒక well ఉంటే ఆ well కార్యక్రమం. Individual beneficier దగ్గర deffered payment పద్ధతిపైన అయినా సరే వసూలుచేసే అవకాశం కూడా యిందులో ఉన్నది. కాబట్టి weaker section కు ఆవిధంగా తోడ్పడానికి వీలు ఉన్నది.

KURNOOL—CUDDAPAH CANAL IMPROVEMENT SCHEME

1233—

* 442 (4759) Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy (Put by Sri P. Venkata Krishna Reddy):* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the amount yet un-spent out of the allotted amount of the Kurnool-Cuddapah Canal Improvement Scheme; and

(b) the Heads under which the amount remains unspent?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy):

a) Rs. 6,61,178 as in December, 1963.

b)	a) Works	Rs.	5,51,207
	b) Establishment	Rs.	46,033
	c) Tools and Plant	Rs.	7,063
	d) Suspense	Rs.	58,127

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : ఏ ఏ heads క్రింద యిది unspent అయిందో వివరంగా చెపుతారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : వివరంగానే చెప్పాను. కొన్ని అక్కడక్కడ పనులు 7 కోట్ల రూపాయల చిల్లర estimate అయింది. ఆ 7 కోట్ల రూపాయల చిల్లరలో రు. 5,51,000 మిగిలింది. అక్కడక్కడ bridges యింకా కట్టలేదు. అందుచేత ఆ మిగులు ఉన్నది. ఇంకా three months ఉన్నది. మార్చి ఆఖరు వరకు యించుమించుగా అదికూడ ఖర్చు అవుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : Bridges క్రింద ఎంత మిగిలి పోయింది? పంటకాలవల repair క్రింద ఎంత మిగిలి పోయింది. Main Canal లో ఎంత మిగిలి పోయింది వివరాలు యివ్వమంటే వారు bridges క్రింద కొంత... యిలా అని చెప్పారు. Vague గా ఉన్నది. అలాకాదు. Bridges క్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టలేక పోయారు. పంట కాలవ క్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టలేక పోయారు. Main Cannal క్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టలేకపోయారో వివరాలు యివ్వగలరా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఆ భోగట్టా యిక్కడ లేదు.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య : మూడు నెలల కాలంలో 5 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడానికి కావలసిన tenders పిలవడంగాని, దానికి కావలసిన preparations అన్నీ ప్రభుత్వం చేసినదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : చేసే ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరం రైతుల ఆటంకం వల్లనే యిది నిలిచి పోతున్నది. రెండవ కారు ఒక సంవత్సరం నిలిపి వేస్తే యిది ఎప్పుడో ఖర్చు పెట్టి ఉండవలసి ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరం రెండో కారు కావలసి యున్నది. ఒక month లోపల చేయవచ్చు. రైతులు రావడం రెండో కారు యివ్వడం, తరువాత ఆ month లో యిది చేయలేక పోవడమే జరుగుతోంది. అందువల్లనే నిలిచిందికాని, యింకేవిధంగా నిలపలేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : Unspent amount కు కారణాలు రెండవ కారువల్లనేనా లేక యింకేదైనా యితర కారణాలవల్ల unspent amount ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇంకే కారణాలు లేవు. one month time యిస్తారు. ఆ కాలవ ఎండేటప్పటికి 15,20 రోజులు అవుతుంది. ఇంక 10 రోజులు ఉంటుంది. మళ్ళీ వెంటనే నీరు వదలమని అడుగుతారు. ఈ విధంగా రైతుల ఆటంకం వల్లనే జరుగుతోంది. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు రెండో కారు, strict గా ఒక సంవత్సరం మానివేస్తే తప్పకుండా ఆ సంవత్సరం complete అవుతుందని నా అభిప్రాయం.

Electricity supply for Agricultural Purposes

1234—

* 591 (5299) Q.—*Sri A. Ramachandra Reddy (Bhongir):* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Electricity Board was sanctioning electricity for agricultural purposes to new villages provided there was a remuneration of 10% ;

(b) whether it is also a fact that Electricity Board has revised that decision and increased it to 15% from 10% ; and

(c) if so, the reasons therefor?

Sri A. C. Subba Reddy :

The matter relates to Andhra Pradesh State Electricity Board.

a) It is reported that the Board was sanctioning extention schemes for agricultural purposes provided there is a return of 10% on the capital outlay.

b) In may 1963 the Board ordered that the rate of return to be adopted as criterion for sanction of extension schemes should be increased from 10% to 15%. subsequently, in October 1963, the Board reduced the rate of return from 15% to 12½% in respect of new schemes formulated with effect from 1-10-1963. The Board also directed that all schemes formulated and pending sanction as on 1-10-1963 be sanctioned on 10% criterion.

c) The increase of the rate of return from 10% to 12½% as the criterion for extension schemes was considered to be necessary in order to cover a part of the increased charges under Interest, Operation and Maintanance, Depreciation and cost of power.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రా రెడ్డి : భారతదేశంలోని యితర రాష్ట్రాలలో కన్న యిక్కడ electricity charges, remuneration ఎక్కువ ఉన్నదని మంత్రిగార్కి తెలుసుగదా? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ మధ్యన ఇరిగేషన్ మంత్రి కే.ఎల్. రావు గారి నాయకత్వాన conference జరపడం, అ conference లో భారత దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలలో Uniform rates ఉండాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆ rates ను ఈ ప్రభుత్వం యిక్కడ అమలులో పెట్టడానికి ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇంకా uniform rates తయారు కాలేదు. Agriculturists మీద Uniform rate 9 nP. వేయమని కె. ఎల్. రావుగారు

చెప్పారు. మనం ఇప్పుడు వేసినది 8 nP. ఇంకా ఒక నయాపైస జాస్తి వేయమన్నారు కాని తగ్గించమనలేదు ఎప్పుడైనాసరే హిందూ దేశం మీద generalగా Uniform rate కావాలంటే మనం చేసినదానికంటె జాస్తి పోతుంది గాని తగ్గదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : Electrical Schemes 10 % రావడం లేదన్నప్పుడు 10½ % ఎలావస్తుంది. అనేక కారణాలతో గవర్నమెంటు expenses పెరిగినవని rate of remuneration పెంచడం సరైనదా. అట్లా అయినప్పుడు ఎక్కువ స్కీమ్స్ రావడానికి అవకాశం ఉన్నదా.?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : 10 % అనేది 1947 లో మద్రాసు గవర్నమెంటులో ఉన్నప్పుడే చేసినది. అప్పుడు ఏ criteria తో చేసినారంటే interest 3½%, operation and maintenance charges 3½% depreciation 2½ % Cost of power 1 % మొత్తం 10 % ఇప్పుడు Interest 4.2 % operation and maintenance 7.2% depreciation 3.5% cost of power 3.3%. Actual calculation 18.2 % అవుతుంది. అప్పటికి యిది కొంత తగ్గించాలి ఇదంతా చేయకూడదని 12½ % పెట్టాము. గాని ఎదో గిట్టకుండా ప్రజలడబ్బు తీసుకుపోయి కొంతమందికి యివ్వడం మంచిదికాదని నా అభిప్రాయం.

ELECTRIFICATION TO VILLAGES

1235—

* 1522 Q.—*Sri N. Venkataswamy (Put by S. Vemayya)* :-Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the rules with respect to the procedure of extending electricity to the new villages as well as new house-connections during emergency have been modified in any manner; and

(b) if so, the particulars thereof?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. The Board has reported that the rules regarding the procedure of extending supply to the new villages as well as new house connections have not been modified during emergency.

(b) Does not arise.

ELECTRIFICATION FOR BADAGATTUPALLE VILLAGE

1236—

* 1781 Q.—*Sri C. D. Naidu (Chittoor)* :—Will the hon. Minister for Public works be pleased to state :

(a) whether agreements for electrification were collected from the consumers of Bodagattupalle village of Chittoor Taluk and District ; and

(b) if so, when the scheme will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir,

(b) The scheme is being considered by the State Electricity Board.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు : ఈ స్కీము, దీనితోపాటు 4, 5 స్కీములు చిత్తూరు తాలూకాలో తయారై 4 సంవత్సరాలు అయింది. అందరికీ తెలుసును. చిత్తూరు తాలూకాలో ఎటువంటి ప్రాజెక్టులేదు. రైతులంతా బావులపై ఆధారపడి ఉన్నారు. ఈస్కీము చిత్తూరు తాలూకాకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వానికి యిష్టం ఉన్నదా లేదా తెలియజేయాలని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : రాష్ట్రంలో అన్నితాలూకాలలో కంటె చిత్తూరు తాలూకాలో జాస్తి Villages electrify అయినాయి వెనుకబడిన ప్రాంతానికి సహాయం చేయాలనే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. మొట్టమొదట 15 % remuneration రావాలనే ఉద్దేశ్యంతో order పోయింది మళ్ళీ change చేసి 1-10-1963 సంవత్సరం ముందున్నది కాబట్టి 15 % లెక్కనే మళ్ళీ తీసుకోవలసిందని ఉత్తరువులు పోయినాయి. ఆప్రకారం ఆ estimates అన్నీ supervise చేస్తారు.

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు (తవనంపల్లె): మంత్రిగారు చెప్పింది సరియైనది కాదనినేను అనుకుంటున్నాను. ఈ తాలూకాలో మాత్రం రాష్ట్రంలో అన్ని తాలూకాలలోకంటే హెచ్చుగావున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలో యింకా సర్వేకూడా పూర్తి కాలేదు. మూడు నాలుగు గ్రామాలకంటే హెచ్చుగా ఇచ్చివుండలేదు. వారికి information యీవిధంగా ఎలావచ్చిందో తెలియడంలేదు.

Mr. Speaker : It is a sub-taluk ?

Sri P. Rajagopal Naidu . It is a separate taluk, Sir.

Sri A. C. Subba Reddy : It is in Chittoor taluk, Sir.

Sri P. Rajagopala Naidu : Whatever it my be, it is a separate thing.

RURAL ELECTRICITY SCHEMES IN CHITTOOR DISTRICT

1237—

* 2324 Q.—*Sri C. D. Naidu :* Will the hon Minister for Public Works be pleased to state :

how many rural electricity schemes have been taken up during this year in Chittoor District.

Sri A. C. Subba Reddy : The Board has reported that 22 spill-over schemes are under execution during this year.

శ్రీ సి. డి. నాయుడు : ఈ స్కీము ౧౦ సంవత్సరములుగా పెండింగుగా వున్నది ఈ శాసన సభకు వచ్చినప్పటి నుండి నేను దానిపై రిప్రజెంట్ చేయడం జరుగుతున్నది. రైతులు పడుతున్న బాధను అర్థం చేసుకొని, వెంటనే యీ స్కీము తయారు చేసి వారికి అందజేస్తారా. అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : 22 స్పిల్లోవర్ స్కీమ్సు 78 లక్షల ఖర్చుతో వున్నాయి. 63-64 లో complete అవుతాయి.

TARIFF RATES

1238—

* 2484 Q.—*Sri C. Balireddy (Pulivendala) :* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether there is any difference between Telengana Tariff and Andhra Tariff for the Electricity Supply to bulk power consumers ; and

(b) the tariff rate applied to Sirpur Paper Mills ?

Sri A. C. Subba Reddy : The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

a) Prior to 1–3–1963, there was difference between the two rates. After 1–3–1963, uniform tariff rates have been introduced in both the regions.

b) Telengana tariff was supplied to M/s. Sirpur Paper Mills in accordance with the provisions of the agreement prior to 1–3–1963. Subsequent to this date uniform tariff rates are being levied.

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి : అప్పటి రేటు, యిప్పటి రేటు ప్రకారం ఆభేదం వలన సిరిపూర్ మిల్లు విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఎంత నష్టం వస్తుంది?

ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఆంధ్ర, తెలంగాణాలలో ఒక్క సిరిపూర్ మిల్లుకే కాదు బెజవాడలో ఆ రేట్సు వున్నవి. ఆ రేట్సు యిచ్చారు. '63 నుండి రాష్ట్రం లోని అన్ని చోట్ల ఒకే రేటు ఏర్పాటు చేశారు. దీని ప్రకారం యిస్తున్నారు. మరి కొన్ని ప్రశ్నలు వెయ్యకుండా వుండడానికిన్ని వివరాలు యిస్తాను. Rates as per Andhra— తెలంగాణాలో యింతకు ముందు fixed charges Rs. 6/– కిల్ వాటికి వుండేది. ఆంధ్రలో for the first two thousand KVA. for the first 2000 KVA...6.125; for the next 3000 KVA 5.6 and next 5000 KVA ..4.125; the next excess of 10,000 is 4.00 ఆ విధంగా వుండేది. ఇప్పుడు అంతా ఒకటి చేయడమైనది. అది— first 800 K. Ws. 8 np. per K.W., next 1500 ..7; next 3000 is 6 and over 5000, balance in excess of 5000 is 5 np.

Mr. Speaker : Ultimately you have not answered the question. ఆ విధంగా చేసిన తర్వాత ఎంత నష్టం వస్తుంది?

శ్రీ ఎ సి. సుబ్బారెడ్డి : నష్టం per K. W. చెప్పగలను గాని, అంతా చెప్పడం కష్టం. అక్కడ యిక్కడ రేటు ఎట్లా వుండేదో, రేటు యిప్పుడు ఎట్లా వున్నదో చెప్పాను.

శ్రీ యం. హరిశ్చంద్ర ప్రసాద్ : యూనిఫారమ్ టారిఫ్ నిర్ణయించినట్లుగా మంత్రి గారు చెప్పారు. అలా యూనిఫారమ్ టారిఫ్ నిర్ణయించడంవల్ల కొన్ని ప్రత్యేకమైన పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రంలో ప్రారంభించడానికి వీలు లేక పోతున్నదనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇది ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటును అడగవలసిన ప్రశ్న.

శ్రీ యం. హరిశ్చంద్ర ప్రసాద్ (తణుకు) : పరిశ్రమలను ప్రారంభించాలన్నప్పుడు ఇండస్ట్రీ" డిపార్టుమెంటు పైనే కాదు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు పై కూడా కొంత బాధ్యత లేకపోలేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పరిశ్రమలు ఎక్కువగా లేకపోవడానికి గల కారణం యీ యూనిఫారమ్ టారిఫ్ పెట్టడమేనని ప్రభుత్వం తెలుసుకుని అందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకొన వలసినదిగా తమ ద్వారా సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఆ బోర్డులో ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినవారు కూడా వున్నారు. వారు ఆ ఇంటరెస్టుకూడా చూస్తూ వుంటారు, ఈ టారిఫ్ యింకా lower చేసినట్లయితే బోర్డుకు యింకా నష్టం వస్తుంది. వీలయినంత వరకు ఎక్కువ పరిశ్రమలు వచ్చేట్లు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు నష్టం రాకుండా వుండేటట్లు చూడాలి

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడగుల) : వారు ఇచ్చిన యీ రేట్సు మద్రాసులో యిండస్ట్రీస్‌కు యిచ్చే రేట్సుతో ఏ విధంగా కంపేర్ అవుతాయి, యిండస్ట్రీ వైజ్‌గా?

Sri A. C. Subba Reddy :I have no information at present Sir.

Sri Tenneti Viswanadham : It is worthwhile for the hon. Minister to get that information?

Sri A. C. Subba Reddy : We got that information before we enhanced these rates and we have not enhanced it much above the other States.

Sri Tenneti Viswanatham : When you have got the information why did the hon Minister say that he had no information?

Sri A. C. Subba Reddy : I said that I have no information at present, Sir.

యం. హరిశ్చంద్ర ప్రసాద్ : ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు నష్టం వస్తున్నది అంటున్నారు. అలాంటప్పుడు కొన్ని ప్రత్యేకపరిశ్రమలకు గవర్నమెంటువారు సబ్సిడీ యివ్వడంద్వారా మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : బహుశా, యీ subject తప్పకుండా Industries Department ఆలోచనలో వుంది వుండాలి.

REGULARISATION OF THE SERVICES OF DY. CHIEF ACCOUNTANTS AND ACCOUNTANTS

1239—

* 3177 Q.—*Sri V. Satyanarayana :* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the services of Deputy Chief Accountants and Accountants have not been regularised for the last ten years in the Electricity Department particulary in the office of the Chief Controller of Accounts, Electricity Departments ; and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) & (b) The services of Deputy Chief Accountants and Accountants appointed after 1-11-1956 in the Electricity Department have not yet been regularised. The Chief Engineer, Electricity (Projects & Board) sought certain clarifications regarding the classification of the posts of Accountants and Deputy Chief Accountants in the Electricity Department for the purpose of regular appointments being made to these posts and the matter is under examination of the Government. A decision in the matter is expected to be taken shortly and thereafter action will be taken to regularise the services of all Deputy Chief Accountants and Accountants appointed under the emergency provisions of the rules.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : 1956 సంవత్సరం నుండి కూడ రెగ్యులరైజ్ కాలేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. 8 సంవత్సరాలు దాటింది. త్వరలో ఒకనిర్ణయం తీసుకుంటాం అంటున్నారు. 8 సంవత్సరాలు సర్వీసు వున్నప్పటికీ. యిప్పటికీ రెగ్యులరైజ్ కాలేదని అర్థమవుతున్నది. ఇంతకాలంలోగా రెగ్యులరైజ్ చేస్తామని ప్రభుత్వం హామీయిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఎంత త్వరగా వీలయితే అంత త్వరగాచేస్తాం.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : టైముకావాలి. ఇప్పటికి 9 సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. ఇంకా అయిదారేళ్ళు పడుతుందా ? 'త్వరగా' అంటే అర్థం యేమిటి ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఎంత త్వరగా వీలయితే అంత త్వరగానండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పుడువారు సర్వీసులో వున్నారనుకుంటాను. రెగ్యులరైజేషన్ కాకపోవడంవల్ల payment లో కష్టంవస్తుంది. క్రిందటి తడవ అడిగితే ఉదాహరణలు చెప్పమన్నారు. నేనుచెప్పకుండానే వారికే ఉదహరణాలు దొరుకుతున్నాయి. అప్పుడు వారిచ్చిన హామీ యిప్పుడు ఉపయోగ పడుతుందేమో చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇక్కడ కొంచెం యిబ్బంది వున్నది. అందు వల్ల ఆలస్యం అవుతున్నది. ఇక్కడ రీజియనల్, స్టేట్‌వైజా అనే విషయమున్నది. రీజియనల్ అయితే ఒకవిధంగాను, స్టేట్‌వైజ్ అయితే యింకొక విధంగాను చేయ వలసి వుంటుంది. దీనిని సమన్వయం చేయవలసి వున్నది. రీజియనల్ అంటే తెలంగాణా ఆఫీసర్సుకి కొంతలాభం వుంటుంది. స్టేట్‌వైజ్ అయితే కొంతనష్టం వస్తుందేమో. దీనిని సమన్వయంచేయడంలో కొంత ఆలస్యం జరుగుతున్నది. త్వరగా చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అదినిజమే. ఇబ్బంది వున్నది అన్నారు. 8 సంవత్సరాలు తేలకపోతే, ఆతర్వాతమాత్రం తేలుతుందని నమ్మకం ఏమిటి ? ఒకప్పుడు గవర్నమెంటు బ్రాంచిగావుండేది యిప్పుడు బోర్డుక్రిందకు వెళ్ళింది. ఇంకోబోర్డు వచ్చేంతవరకు వారు ఆగవలసిందేనా. ఈ విధంగాచేస్తే క్రింది ఆఫీసర్సుకి ప్రభుత్వంపై విశ్వాసం ఎట్లావస్తుంది ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : విశ్వాసంపోలేదు. బాగానేవుంది. ఈ యిబ్బంది ఉన్నదని ఆఫీసర్సికి తెలుసు. అందుకే వారు వత్తిడిచేయకుండా వున్నారు. ఈ రెంటినీ సమన్వయంచేసి, త్వరగా దీనిని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవి జేస్తున్నాను. గెజిటెడ్ ఆఫీసర్సు అయితే స్టేట్‌వైజ్ ఆఫీసర్సు అవుతారు. ట్రాన్స్ ఫర్ throughout the province వుంటుంది. వీరు గెజిటెడ్ కాదు. ఈవిషయంలో జీవోరెండు అభిప్రాయాలు యిస్తున్నది; ఆ రెండు అభిప్రాయాలు సమన్వయంచేసి త్వరగా పరిష్కరిస్తామని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను.

Power Produced at Machkund

1240—

* 3623 Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy (Midthur)* : Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the total power in Kilowatts produced at the Machkund ; and

(b) whether the power potentialities in the project have been completely exploited?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) 1,14,750 Kilowatts.

(b) Yes, Sir.

శ్రీ ఇ. అయ్యపు రెడ్డి : మొత్తం పవర్ అంతా ఆంధ్రదేశానికే వస్తుందా, లేక ఒరిస్సా రాష్ట్రానికి కూడా కొంత భాగం పోతుందా, పోతే, ఎంత భాగం పోతుంది?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : వారికి కొంత భాగం వుంది. ఆ భాగం ప్రకారం వారు తీసుకోనడం లేదు. 10 M. G. తీసుకుంటున్నారు. తక్కినది మనం వుపయోగించుకుంటున్నాం. వారికి రాయల్టీ కడుతున్నాం.

శ్రీ యం. హరిశ్చంద్ర ప్రసాద్ : ఇప్పుడు లక్ష పద్నాలుగు వేల కిలోవాట్లు అక్కడ ఉత్పత్తి అవుతున్నట్లుగా చెబుతున్నారు. ఉత్పత్తి అయ్యేదానికీ, మీటర్‌లో వచ్చేదానికీ, లైన్‌లో వుంటే లాస్ ఆఫ్ పర్సెంటేజ్‌ని గమనించి, ఉత్పత్తి అయ్యేదానికి సరియైన ఆదాయం వస్తున్నదో, లేదో ప్రభుత్వం తెలుసుకున్నదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ప్రభుత్వం తప్పకుండా లాసెస్ కాలిక్యులేట్ చేస్తుంది. కాలిక్యులేట్ చేశారు. అంత లాస్ వుండకూడదు మాచ్‌ఖండ్ నుంచి చిత్తూరుకు పోతున్నది. దాదాపు 700, 800 మైళ్లు పోతున్నది. 32 కె. వి. లైన్‌లో పోతున్నది. అందువలన లాసెస్ జాస్తిగా వున్నది. అయితే, అది scientific గా allowable. దానిపై ప్రభుత్వం ఏమీ చూడకుండా వున్నదనుకోవటం మంచిదికాదు.

శ్రీ ఎం. హరిశ్చంద్ర ప్రసాద్ : లాసెస్ ఎంత పర్సంటేజి వస్తున్నదో ప్రభుత్వం గమనించిందా? రీజనబుల్ లాస్ వుందని ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : బడ్జటు మీదచర్చలో చెప్పాను. 24-26 పర్సంటు వస్తోంది. ఇది చాల జాస్తి. ప్రజలుకూడా మాతో సహకరించాలి. పెద్దపెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్టులు, చిన్న చిన్న రైతులుకూడ ప్రభుత్వాన్ని మోసం చేస్తున్నారేమోనని ప్రభుత్వానికి సందేహం-వుంది.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి : మాచఖండ్ దగ్గరవున్న పవర్ పొటెన్షియాలిటీస్ కంప్లీట్‌గా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేశామన్నారు. తుంగభద్ర డాం దగ్గరవున్న పవర్ పొటెన్షియాలిటీస్ సగంకూడ ఎక్స్‌ప్లాయిట్ కాలేదు. ఎందువల్ల యీ వ్యత్యాసం వుంటోంది?

ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : మాచ్‌ఖండ్‌లో పవర్ పోటెన్షియాలిటీస్ ఇటీవలనే కంప్లీటుగా చేసుకోగలిగాము. తుంగభద్ర విషయంలో మెషనరీ యింకా ఫిక్సుకాలేదు. వచ్చినతరువాత డైవర్షను ఛానలు చేసుకోవలసి వుంటుంది. తప్పకుండా యీ అఫీషియల్ యియర్‌లోపల పూర్తిగా చేసుకోగలమనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఒరిస్సా రాష్ట్రానికి మనరాష్ట్రం ఎంత రాయలిటీ చెల్లిస్తున్నది ? గత రెండు సంవత్సరాలలో చెల్లించిన మొత్తం ఎంత ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : వెరే ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : లాస్ ఇన్ ట్రాన్స్‌మిషన్ అని చెప్పారు. థెఫ్ట్‌వల్లకూడ లాస్ వుందన్నారు. అసలు లాస్ ట్రాన్స్‌మిషను ఎంత ? రీజనబుల్‌గా ఎంతవుండాలి ? ఇక్కడ అవనంగా ఉత్పత్తి అయినదానికంటె తక్కువ అమ్మడంవల్ల వచ్చిన డిఫరెన్స్ పర్సంటేజి ఎంతో చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇంత మైలేజికి 132 కె. వి. లైను పోతున్నది. అది టోటల్ 220 కె. వి. లైను అయితే తగ్గుతుంది. ఇంతదూరం పోయేదానికి 220 కె. వి. లైను వేయాలి అనివుంటుంది. ఎ. బి. సి. కేటగిరీలలోకూడ లేటెస్ట్‌గా 220 కె. వి. లైను వేస్తున్నారు. ట్రాన్స్‌మిషనులో దాదాపు 6-7 పర్సంట్ లాస్ వుండాలి. మన రాష్ట్రంలో 24 పర్సంటువున్నది. అది జాస్తి అని రెగ్యులేట్ చేయాలని ప్రభుత్వంకూడ బాధపడుతోంది. 132 కె. వి. లైను తీసుకుపోవడంవల్ల లాస్ జాస్తి వుంటోంది. థెఫ్ట్‌వల్లకూడా కొంతవుంటుంది. అందుకే కొంతమందిని జాస్తిగా వేసి సర్‌ప్రైజ్ విజిట్స్ చేసి కంట్రోలు చేయాలనుకొంటున్నాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : 24 పర్సంటు లాస్‌వుందని చెప్పారు. చెక్ చేయాలన్నారు. పెద్ద పెద్ద ఇండస్ట్రియలిస్టులు ఎంత దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో, చిన్న రైతులు ఎంత దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో లెక్కలు చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇద్దరూ చేస్తున్నారు. ఎవరు ఎంతంత చేస్తున్నారో కనిపెట్టితే బుక్‌చేసి పనిష్ చేయడానికి వీలు వుండేదికదా. కనిపెట్టలేకుండా వున్నాము. అందువల్లనే అందరిసహకారం కావాలంటున్నాము.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య : ఒరిస్సా ప్రభుత్వం తనవాటాలో మొత్తం వాడుకోకుండా కొంతమనకు యిస్తున్నారంటున్నారు. మనం దానికి ఎంత డబ్బు పే చేస్తున్నామో చెబుతారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇందాక వేమయ్యగారికికూడా చెప్పాను. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ జి. రామస్వామిరెడ్డి (పెద్దకూరపాడు) : ఈ ప్రాజెక్టుకు అయ్యే ఖర్చులో ఒరిస్సా ప్రభుత్వం ఎంత శాతం భరిస్తుంది ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : సెపరేట్ క్వశ్చను వేయాలి.

శ్రీ ఎం. హరిశ్చంద్రప్రసాద్ : రైతులసహకారం, పరిశ్రమదారుల సహకారం కావాలంటున్నారు. చాలా మంచిదే. కాని అలాంటి సహకారం లేనప్పుడు తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటి ? నిర్దాక్షిణ్యంగా చేస్తారా ? ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు సిబ్బంది ఇందుకు కారకులనేసంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఖచ్చితమైన వ్యవహారం చేయాలనే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. ఎక్స్ట్రాస్టాఫ్ వేసి చెక్ చేయాలనుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వోద్యోగులుకూడ కారణం అని హరిశ్చంద్రప్రసాద్‌గారు చెబుతున్నారు అది నిజమో కాదో నేనుచెప్ప లేను, వారికి యీవిషయం తెలిస్తే మాకు తెలిపితే చర్య తీసుకోడానికి అభ్యంతరం వుండదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : మాచ్‌ఖండ్ విద్యుచ్ఛక్తి వారికికొంత మనకు కొంతవుంది. మనం వారికంటె ఎక్కువగా వాడుకుంటున్నాము. దానినాధారం చేసుకొని స్కీము ఎక్స్‌టెండు చేస్తున్నాము. వారు ఎప్పుడంటే అప్పుడు వారి విద్యుచ్ఛక్తి తీసుకుపోతే మనస్కీములు కుంటుపడుతాయి. మన ఇతర స్కీమ్సు వచ్చేవరకు వారు తీసుకు వెళ్ళడానికి వీలులేదని అగ్రిమెంటు చేసుకుంటే బాగుంటుంది. ఆవిధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : వారికి పనిలేనప్పుడే మనకు యిస్తారు కాని వారికి పనివున్నప్పుడు యిస్తారనుకోవడం బాగాలేదు. వారికి పనిపట్టేలోపలే మనం చేసుకోవాలికాని ఆమాదిరిగా అగ్రిమెంటు యివ్వమంటే కుదరదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ప్రజల సహకారం కావాలంటున్నారు, పూర్తిగా యిస్తాము. కాని యీలాంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నీ సంవత్సరానికొకసారి సభ్యులకు చూపించడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ముఖ్యమంత్రిగారి డిమాండు రేపు వస్తుంది. అప్పుడు అడిగితే చెబుతారు.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి : మాచ్‌ఖండ్ కంటె తుంగభద్రా డాం కొన్ని సంవత్సరాలముందే కట్టారు. ట్రాన్స్‌మిషనులో మాచ్‌ఖండ్‌లోవుండే పర్సెంటేజ్ ఆఫ్ లాస్ తుంగభద్రలో ఎక్కువగా లేదు. తుంగభద్ర డాం ఫుల్ పవర్ పొటెన్షియాలిటీస్ ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయకుండా వుండడానికి ప్రత్యేకమైన కారణాలున్నాయా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ప్రత్యేక కారణాలులేవు. ఫస్ట్‌ఫేజ్, సెకండ్ ఫేజ్ అనివుంది. ఫస్ట్‌ఫేజ్ వేశాము, సెకండ్ ఫేజులో ఒకసెట్ 9 మెగావాట్స్‌ది వేశాము. రెండవ సెట్ కూడ త్వరగానే అమలులోకి వస్తుందని భావిస్తున్నాది. అది కూడా ఏప్రిలులోనో, మేలోనో వస్తుంది. ఎంత పొటెన్షియల్ రావాలో అంత వస్తుంది.

Bee-keeping Industries

1241—

* 3384 Q—*Sri P. Gunnayya :* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the district-wise number of beekeeping industries and other industries started in the forest areas in Andhra Pradesh so far;

(b) whether the Coffee plantations are being raised by the Government in the forest areas;

(c) if so, the district-wise number of coffee plantation and bee-keeping industries ; and

(d) the extent of land under coffee plantations ?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy) :

(a) Nil.

(b) Yes, Sir.

(c) Coffee plantations

Visakhapatnam disrict – 307 acres.

East Godavari district – 100 acres.

Bee-keeping – nil.

(d) 407 acres.

(ఎ) లేవు.

(బి) ఔను.

(సి) విశాఖపట్టణంలో కాఫీప్లాంటేషను 300 ఎకరాలు. తూర్పు గోదావరి జిల్లా వంద ఎకరాలు, Bee keeping లేదు.

(డి) 407 ఎకరాలు.

శ్రీ పి. గున్నయ్యా: తేనె పరిశ్రమలు లేవన్నారు. మాకు చాలచోట్ల తేనె పరిశ్రమలున్నట్లు భోగట్టా తెలిసింది. అడవులనుంచి తేనె తీసుకువచ్చి ఖాదీ బోర్డులోను, ఇతరచోట్ల అమ్ముతున్నారు. మంత్రిగారు సరైన సమాధానం తెప్పిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: ప్రభుత్వ స్వాధీనంలో పరిశ్రమలు లేవు కాని ప్రభుత్వం కలెక్టు చేస్తుంది. చెంచూస్ దగ్గరనుంచి, బాక్‌వర్డ్ కమ్యూనిటీస్ నుంచి కర్నూలులో గిద్దలూరు, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలనుంచి కలెక్టు చేస్తున్నారు. అంతేకాక కర్నూలులో కో ఆపరేటివ్ సొసైటీకూడ వుంది. వాటి ద్వారా యిది జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్యా: కాఫీ తోటలు కొద్ది ఎకరాలు మాత్రమే వున్నట్లు చెబుతున్నారు. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో కాఫీ ఎక్కువ అభివృద్ధి చేయడానికి వున్నది కాబట్టి ప్రభుత్వం చేస్తుందా? లేకపోతే మావంటి రైతులు అభివృద్ధి చేస్తే సబ్సిడీ యిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: 407 ఎకరాలు ప్రభుత్వం వేసి వుందని మనవి చేశాము. 64-65, 65-66లలో 600 ఎకరాలు వేసి వేయి ఎకరాలకు పెంచాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ప్రయివేటుగా తోటలు పెంచడానికి సబ్సిడీ యివ్వాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం దగ్గర లేదు.

Export of Milch cows

1242—

* 3725 Q—*Sri A. Sarveswara Rao Eluru* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that about 150 milch cows on average per month are transported to Madhavaram Milk Colony, near Madras from Krishna District

due to lack of fodder in some cases and on account of abnormal prices in some cases; and

(b) if so, the action proposed to-be taken by Government to ensure proper supply of Milk to the Milk powder Factory at Vijayawada?

Sri A. Balarami Reddy:

(a) Yes, Sir. But, the number of animals exported is not great to warrant any restrictive measures to be taken by Government.

(b) The Factory at Vijayawada has not yet been commissioned. Several steps are being taken to ensure proper and adequate supply of Milk to the factory when it goes into production.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : అక్కడ ఫ్యాక్టరీ తయారు కాకపోవచ్చును ఒకప్రక్క పాల సరఫరా తక్కువగా ఉందని అంటున్నాము. మరొక ప్రక్క ఏనుగులవంటి ఆవులను గేదెలను దానంచేయడం మనకుతెలుసు. How both the things are reconciled? ఒకప్రక్క పాలసరఫరా ఎక్కువ కావాలంటూ మరొకప్రక్క ఆవులు, గేదెల బహుమతి చేస్తున్నారు. ఒకప్రక్క పోతూంటే ఆపకుండా అవసరం లేదు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: బహుమతి అనే పదానికి నాకు అర్థం తెలియడం లేదు. విజయవాడ ప్రాంతంలో హెచ్చు పాల ఉత్పత్తి ఉందనే కారణంచేత ఫాక్టరీ పెట్టాలని అనుకున్నాము. అది పై సంవత్సరం ఉత్పత్తిలోనికి రావచ్చును. పనులు జరుగుతున్నాయి, ఈ లోపల రైతులు పశువులను అమ్ముకుంటూంటే ఎందుకు ఆక్షేపణ చేయాలో అర్థం కావడంలేదు.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి (కంకిపాడు): విజయవాడ ఫాక్టరీ ఎప్పటి నుంచి అమలులోనికి వస్తుంది? అనుకున్నట్లే కార్యక్రమం జరుగుతుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: Chilling centres విషయంలో అనుకున్నట్లే జరుగుతుంది. Main dairy బిల్డింగులను మాత్రం సరైన foundations కుదరడం లేదు. దానికి files drive చేసి కట్టవలసి ఉంటుంది. ఆ పనిచేసే కంట్రాక్టర్లు మన రాష్ట్రంలో లేరు మద్రాసునుంచి మెకంజీఫరమ్ వారిని తెప్పించి చేయిస్తున్నాము. పని జనుగుతుంది. ఒకటి రెండు నెలలు ఆలశ్యం కావచ్చు. Chilling centres అనుకున్నట్లే జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎమ్. రాంగోపాలరెడ్డి (మైదారం): పశుగ్రాసం సరిగా అందు తున్నదో లేదో సెలవిస్తారా? Is fodder available?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి: It is available. ఎక్కువగా green grass ఉత్పత్తి చేయడానికి బ్లాక్సు ద్వారా అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు కృషి చేస్తు న్నారు. హైబ్రిడ్ గడ్డి ఉత్పత్తి చేయడానికికూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. హరిశ్చంద్రప్రసాద్: పాల సరఫరా కేంద్రాలు హైద్రా బాదులో ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు మానవునికి బలమైన ఆహారం కావాలంటే పాలు, వెన్నలాంటివి కావాలి. అంతా పట్టణాలకు తరలించడంవల్ల గ్రామాలలో పాలు, నెయ్యి, పెరుగువంటివి లేక ప్రజలు బలహీనతలకు గురిఅవుతున్నారని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? గ్రామానికి కలుగుతున్న ఈ నష్టాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తిస్తు న్నదా?

శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి: పల్లెటూళ్ళలోనే ఎక్కువ పాలు ఉత్పత్తి అవు తున్నాయి ప్రభుత్వం ఒక చట్టంచేసి వారికి లేకుండా తీసుకోవడంలేదు. వారికి కావ లసినది వారు ఉపయోగించుకునే స్వేచ్ఛ ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

TOTAL INVESTMENT MADE BY A.P.S.R.T.C IN KURNOOL DISTRICT

1243—

* 2447 Q.—*Sri P. V. Krishna Reddy:* Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

the total investment of the Corporation (Andhra Pradesh State Road Transport Corporation, Kurnool) and the percentage of profit so far made?

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy):

Total investment made by the Corporation in Kurnool District is Rs. 88,58,011.00. The Corporation did not make any profit upto the end of November, 1963.

LOSSES INCURRED BY A.P.S.R.T.C. IN KURNOOL DISTRICT

1244—

* 2566 Q.—*Sri P. Subbaiah:* Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the amount of loss sustained by the Government by running route buses in Kurnool District by the Road Transpor Authority ever since its nationalisation upto the end of October 1963 ; and

(b) what are the ways and means devised by R. T. C. to combat the same?

Sri B. V. Gurumurthy :

(a) the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation sustained a loss of Rs. 8,93,746-00 in Kurnool District upto October 1963.

(b) The State Government are examining the reasons for the losses incurred by the Corporation with a view to remedying the same.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారెడ్డి : 88 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టామన్నారు. అందులో వివరాలు ఏమిటో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : Investment అంటే capital investment అంతా కలిసి వుంటుంది. land సేకరణకు సంబంధించిన ఖర్చు, బిల్డింగ్సు construction ఖర్చు, vehicles spares అన్నీ కలిపి total investments అవుతాయి.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి : Loss వచ్చింది అన్నారు. ఏ రకంగా Caliculate చేసారో చెప్పగలరా?

ఎ. బలరామిరెడ్డి : Capital expenditure తీసివేసి మిగతా దానికి Vehicles spares ఖర్చు క్రింద వ్రాసి earnings deduct చేసి మిగిలింది loss క్రింద లెక్క కట్టారు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : సుప్రీం కోర్టువారి తీర్పువల్ల జరిగిన మార్పువల్ల ఏమాత్రం నష్టం కలుగుతోంది?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : నేను మనవిచేసాను. 88 లక్షలు capital investment కు ఖర్చుచేయడం జరిగింది. వేరేరూట్లు వేరేజిల్లాలలో తీసుకోవడం జరిగింది. Shares కొంతవరకు ఉపయోగించడానికి వీలుంటుంది. డిపోలుగురించి

షెడ్లుగురించి చేసిన ఖర్చులేదు. clear cut గా ఇంత నష్టం అవుతుందని చెప్పడానికి ఒక basis లేదు. అంతసులభంగా చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు.

STANDING COUNSELS BY A.P.S.R.T.C.

1245—

* 3201 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao :* Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether the A.P.S.R.T. Corporation has its standing counsel in each district to look after its legal affairs wherever the bus routes are nationalised ;

(b) if so, how they are appointed and on what basis the standing counsel is paid ; and

(c) whether it is a fact that a large amount is due to the Standing Counsel appointed by the Corporation in Krishna West Godavari and Guntur District ?

Sri B. V. Gurumurthy :

(a) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has not yet appointed its standing counsel in each district to look after its legal affairs, where the bus routes are nationalised. There is, however , a proposal under consideration of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation to appoint Standing Counsel in the districts of Krishna, West Godavari Guntur, Nizamabad and Warangal.

(b) A list of names of advocates is called for from each district Collector in consultation with the concerned District Judge. The advocates are interviewed by a Committee consisting of the Chairman, Chief Executive Officer and Legal Adviser of Corporation and final decision is taken in the matter. The Standing Counsel is allowed a daily fee of Rs. 35/- for each civil/criminal case, a period of 3 hours or more being taken for purposes of calculation as constituting a day's work in the Court and Rs. 15/- for cases occupying less than 3 hours. In the event of Counsel attending to more than one case, the daily fee will be limited to Rs. 50/-, and Rs. 15/- is allowed where the Counsel has to attend a Court for adjournment etc, The local

pleaders appointed are allowed incidental charges such as postage ect.,

(c) In the absence of a Standing Counsel, in Krishna West Godavari and Guntur, this does not arise.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : Standing counsel ను appoint చేయక పోవచ్చును. కాని కృష్ణాలో కాని West Godavari లోకాని R. T. C. కేసులు చేస్తున్నవారున్నారు. కార్పొరేషన్ ఇంతవరకు బాకీలను ఇవ్వలేదు. దానినిగురించి దర్యాప్తు చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఈ జిల్లాలలో ఒక లీగల్ అడ్వయిజరును అప్పాయింట్ చేయాలని ఒక specific proposal కార్పొరేషన్ ఆలోచనలో ఉంది. ఇంతకుపూర్వం ఒకసంవత్సరం 1-7-61 నుండి 1-7-62 వరకు వరంగల్లు జిల్లాలోను వెస్టు గోదావరిలోను ఒక లీగల్ అడ్వయిజరును అప్పాయింట్ చేశారు.

Mr. Speaker : The point is, in Vijayawada somebody has been appearing on behalf of the Road Transport Corporation and he has not been paid his dues.

Sri B. V. Gurumurthy : But that is not a case where a Standing Counsel has been appointed far a specific period. సామాన్యంగా డివిజనల్ కంట్రోలర్సు డివిజనుకు సంబంధించిన కేసులుంటే local pleaders‌ను ఎప్పటికప్పుడు select చేసి ప్రత్యేకమైన cases entrust చేయడం జరుగుతుంది. అందులో జాప్యం జరిగితే బిల్లులు ఏమైనా ఇవ్వకపోతే శీఘ్రంగా సెటిల్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

NATIONALISATION OF BUS TRANSOPRT

1246—

* 3492 Q.—*Sri S Vemayya* : Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) the time by which the nationalisation of Bus Transport will be completed in the State ;

(b) whether workshops have been establishtd in all the districts in which the Bus Transport has been nationalised so far ; and

(c) if answer to (b) is in the negative, the reasons therefor ?

Sri B. V. Gurumurthy : (a) It is not a possible to give the date by which time nationalisation would be completed in the State,as much depends on the availability of Resources from State and Central and the availability of Vehicles.

(b) and (c) Depots have been established in all the Districts where Transport has been nationalised and day-to-day maintenance and minor repairs facilities are available at these depots. There is a Central Workshop at Hyderabad which undertaket overhaul and major repairs. There is a small Regional Workshop at Vijayawada which also undertakes overhaul and repair of units A full-fledged workshop is nearing completion at Vijayawada and is expected to be ready by September. Maintenance and minor repairs facilities are available in all the Depots in the Districts where transport has been nationalised;

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం (ఉయ్యూర్) : అధ్యక్షా, బెజవాడలోవర్కుషాపు ఏర్పాటు చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. వర్కుషాపు లేనందువల్ల మూడు జిల్లాలలో పనిచేయకుండా నిలబడివున్న బస్సులు ఎన్నోచెప్పగలరా ;

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : అది ప్రత్యేకంగా ఒక ప్రశ్న వేస్తే చెప్ప డానికి సాధ్యం అవుతుంది. దీనికి సంబంధించిన సప్లమెంటరీ ప్రశ్నలు ఏదయినా కావాలంటే నాదగ్గర ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా. కర్నూలు జిల్లాలోకొన్ని బస్సులు నడపడానకి వీలులేదని సుప్రీంకోర్టు ఆర్డరు యిచ్చింది అది for the time being గాని ఎల్లకాలం ఉండేదికాదు. Extend చేస్తారా, వెనుక్కు ఉపసంహరించు కుందామని నిర్ణయించుకున్నారా? నేషనలైజేషను జిల్లాలలో ఎట్లాచేస్తారంటే వివరంగా చెప్పలేదు. ఇదివరకునెల్లూరు జిల్లా, తరువాత చిత్తూరు చేయాలని అనుకున్నారు. అది కర్నూలుకు extend చేశారు. కర్నూలు దానిలో కేసువచ్చింది. సుప్రీంకోర్టు నేషనలైజేషను చేసినవి ఉపసంహరించాలని వెస్టన్ కర్నూలులో అవేవోచేశారు. చేసిన తరువాత అంతటితో అగిపోతుందా లేకపోతే preliminaries లో ఉన్న ఇబ్బందులను తొలగించుకుని further గా proceed అవుతారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : నేషనలైజేషను ఒక ప్రిన్సిపులుగా సూత్ర ప్రాయంగా చేయాలి అన్నిజిల్లాలలో అనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉందని అందరికీ

తెలిసినదే, ఏకారణాలవల్ల కర్నూలు నేషనలైజేషను కొట్టేసిన విషయం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఎప్పుడు ఏజిల్లా ‌సుకోవాలనే decision గవర్నమెంటులో లేదు. కార్పొరేషనువారు in their own subjective opinion ఇది ఈ జిల్లాకి తీసుకోవాలని వారు నిర్ణయానికివస్తే తప్పకుండా publish చేయాలి. స్కీమ్ను ప్రభుత్వం పరిశీలించి అది amend చేయడమో, accept చేయడమో జరుగుతుంది. అవిధముగా అది అవుతుంది.

(Interruption by Shri Vavilala Gopalakrishnayya)

Mr. Speaker : Better you do not put questions about this' because sometimes the Minister or samebody will be forced to make statements in reply to questions and these things are made use of in the Courts even without the permission of the House and naturally it is not admissible even for the Minister to answer certain questions with regard to these things. That is what happened in the case of statement made by the Chief Minister. Of course, some question was put by Shri Visweswara Rao and he made a statement; that was made use of in the Supreme Court even without the permission of the House. I do not want to enter into those things. It is a very delicate matter.

Sri Vavilal Gopalakrishnayya : Sir, my point is whether we have no right to put questions.

Mr. Speaker : I do not deny the member's right to put questions. But there are questions... and in delicate matters we do not put such questions.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : If we are not to touch the delicate matters, I think our existence is not......

Mr. Speaker : And when it is going to affect the interests of the people and the public.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : So, instead of ourselves, the treasury benches must be very careful when they deal with delicate matters. While they are not correctly proceeding, it is not our disqualification.

Mr. Speaker : Mr. Vavilala Gopalakrishnayya– I do not deny the Member's right to put any questions they want to, but

at the same time, they must use disceretion in putting questions and similarly the Government must use discretion in giving the answers. That is all right; beyond that I won't go.

Sri Tenneti Viswanatham : Only one submission I want to make. At the time of putting a question the matter may not be in dispute at all. Nobody might imagine that it may even go to a Court of law. But if the Members put questions,, they take the risk or they take the responsibility and if the Minister make statements, they must take the responsibility. We cannot, because some months later something may or may not happen, restrain ourselves from putting questions on important matters.

Mr. Speaker : Very well? You are at liberty to put any question.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : అధ్యక్షా, మొదటి భాగానికి ఇదిమిద్ధమని చెప్ప లేము ఎంతకాలం అనేది అస్పష్టంగా మంత్రిగారు జవాబుచెప్పారు. కాని pheased programme ఉండాలి, ఈ స్కీము ప్రకారం ముందుకు పోతున్నాం అని ఎంత వరకు chalk out చేశారో ప్రజలకు తెలిస్తే ప్రజలకు ఆతృత తీరుతుంది. ఎప్పటికి పడుతుందో వందేళ్ళు పడుతుందో చెబుతారా ?

Mr. Speaker : It depends upon so many other factors. The Government wants to nationalise in a particular district. Parties go to Court; it may take two or three months. So many other factors are there.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఏదైనా ప్రోగ్రాం వుండాలికదా, There must be some programme.

Mr. Speaker : They have their programme and it has already been published. The programme of the Road Transport Corporation has been published.

Sri B. V. Gurumoorthy : The Road Transport Corporation formulates its own programme and its policy, Sir. The Government does not give any direction.

Mr. Speaker : It depends upon number of factors, the availability of funds and other factors which are beyond the control of the R.T.C. or the Government.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, R.T.C. ప్రోగ్రాము పబ్లిషు చేసి నపుడు stick up అయి వుంటున్నారా? లేదు. కాబట్టే ప్రశ్న. Stick up అయి ఉంది ఈ కార్యక్రమాన్ని ఎప్పుడు తీసుకుంటారు. ఎలా తీసుకుంటారని అడుగు తున్నాను

శ్రీ. బి వి. గురుమూర్తి : అధ్యక్షా, దానికి తమరు శలవిచ్చినట్లు ఎన్నో factors ఉన్నాయి. సామాన్యంగా ఒక జిల్లాలో నేషనలైజు చేయడానికి రెండు కోట్ల రూపాయలు అవసరం ఉంటుంది. Land acquire చేయాలి. డిపోలు కట్టాలి. రోడ్లు వగైరా సక్రమంగా ఉండేటట్లు చూడాలి. వెహికల్సు బేసిస్ లభించాలి. ఇవన్నీ సాధ్యమైనపుడు చేయడానికి వీలుంటుంది అప్పుడుకూడా ఏదయినా జిల్లా తీసుకుంటే ఆంధ్రదేశానికి తెలుసు. ఉన్న సాధక బాధకాలు. ఎప్పుడు ఏ స్కీము పబ్లిషు చేసినా కోర్టుకి పోవడం స్టే తీసుకుని రావడం యివన్నీ జరుగుతాయి. ఇదమిద్ధముగా ఈ జిల్లా ఈ సంవత్సరం తీసుకుంటారని చెప్పడానికి వారు మాకు ఏమీ చెప్పడంలేదు. As a matter of principle నేషన లైజు చేయాలని వుండి, ఏ విధముగా చేయాలి, ఎట్లా చేయాలి అనేది resources ను బట్టి మిగతా factors ను బట్టి ఆధారపడి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : R. T. C. autonomous అని ఒప్పుకుంటున్నాను. పాలసీ enunciate చేశామంటున్నారు. మాకు వచ్చిన ఇబ్బంది ఎక్కడ వుందంటే సెంట్రలు గవర్నమెంటు నుంచి మన exchanges నుంచి డబ్బు యిస్తున్నాం. వారు ఏ పాలసీ చేశారో కనుక్కునే అవకాశం శాసన సభకు లేకపోతే ఎట్లా? ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టరుగారు ఆ subjects raise చేయలేదు. ట్రాన్సుపోర్టు మినిస్టరు raise చేయలేదు. Questions అప్పుడు raise చేయడానికి వీలు లేదు. ఇక్కడైనా శాసన సభకు సంబంధం లేదా? ఏమి వ్రాసినా జవాబు చెప్ప లేదనే నిస్సహాయ స్థితిలో మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో మనం ఇచ్చే డబ్బు సద్వినియోగం అవుతుందో లేదో ఎట్లా తెలుస్తుంది? నేషనలైజేషను పాలసీ సరిగా అమలు జరుగుతున్నదో లేదో ఎక్కడ indicate చేస్తాం? ఎక్కడ discussion చేస్తాం? అందుకని ఈ point తీసుకు రావలసి వస్తుంది.

Mr Speaker : You put whatever you want I am allowing. You put the supplementaries. I am not denying your right to put supplementaries.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : No, Sir. You are not denying; they are denying.

Mr. Speaker : What I am saying is only this: Before putting questions, Members must use their discretion and similarly the Ministers while answering thems, Beyond that I won't go.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మీరు పర్మిషను ఇచ్చారు. We will follow it కర్నూలు జిల్లాలో నేషనలైజేషను జరిగినందువల్ల సుప్రీముకోర్టుకు వెళ్ళారు. కొన్ని లైన్లు పడకిరావని ఆర్డరు యిచ్చారు బాగానే వుంది మళ్ళా continue చేస్తారా? దానిలో ప్రెలిమినరీ ఇబ్బందులుగాని మొత్తం నేషనలైజేషను పాలశీకి వ్యతిరేకంగా జడ్జిమెంటులో చెప్పలేదు. నేషనలైజేషనును జడ్జిమెంటు అపోజు చేయలేదు So, nationalization stands good even according to the Judgement. అందువల్ల further nationalization పోయినవాటిని ఏమి చేస్తారని నా ప్రశ్న.

శ్రీ బి.వి. గురుమూర్తి: నేషనలైజేషను చేయాలనే ఉద్దేశ్యము కార్పొరేషనువారికి ఉన్నట్లుగా అందరికీ తెలుసును. కర్నూలులో ఏ విధముగా తీసుకున్నారు ఏ కారణంచేత సుప్రీంకోర్టు quash చేసినదో అదికూడా వారు చెప్పినారు. అది తీసుకుంటారా, వేరే ఏమి తీసుకుంటారు ఏ ప్రోగ్రాము అనేది వెంటనే లేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు కొంత legal opinion seek చేసినారు. అది అయిన తరువాత మళ్ళా అది చేయటమా ఏది చేయడం అని ఆలోచిస్తారు. ప్రత్యేకమైన decision కి రాలేదు. మొత్తం ఏ విధముగా చేస్తారనే ప్రశ్న ఉంది. అన్ని immediate గా చెప్పడానికి వీలులేదు. క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన పద్ధతి ఏమంటే Long distance routes తీసుకోవాలి. కొన్ని head quarters కు జరపాలి. ఈ మధ్యనే అనంతపూరుకుకూడ జరిపినారు. 10th నుండి కడపకి పంపినారు నెల్లూరుకు చేస్తున్నారు. Long distance routes మొత్తం distance తీసికోకుండా nationalize చేయ డానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కనుక నేషనలైజేషను విరమించుకున్నారన్న మాట ఏమీలేదు. పరిస్థితులను బట్టి ఆర్థిక స్తోమతును బట్టి ఏది ఎట్లా తీసుకోవాలనే కార్యక్రమం వారే finalize చేసిimplement చేస్తారు.

Mr. Speaker : It is the Road Transport Corporation.

Sri B. V. Gurumoorthi : It is the duty of the Road transport Corporations in their subjective opinion.

Sri Tenneti Viswanatham : May I ask one question? Whether the R. T. C. has submitted any particular scheme, any definite scheme of nationalisation? There must be a certainty. There-

fore, I am asking them; have they submitted or has the Government accepted it, or is there anything in a state of flux?

Mr. Speaker : That is with regard to any District.

Sri Tenneti Viswanatham : No District......the programme.

Sri B. V. Gurumoorthi : For the entire State they have not done it and that is not the general policy. They published a scheme in so far as it concerns a particular district and they have taken up Kurnool District and what has happened in Kurnool is everybody's knowledge. With regard to other districts, they have not formulated any scheme and the Government have not come to know of any such thing.

NIGHT BUS SERVICE FROM HYDERABAD TO ANANTAPUR AND CUDDAPAH

1247—

3619 Q.—*Sarvasri E. Ayyapu Reddy : C. Bali Reddy :* Wil the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

whether there are proposals to run Deluxe Bus Night Service between (i) Hyderabad to Anantapur and (ii) Hyderabad to Cuddapah ? and

(b) if answer to clause (a) is in the negative, whether permits will be given to private operators ?

Sri B. V. Gurumoorthy :

(a) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation is proposing to introduce direct Express Bus Services during the day between Hyderabad and Anantapur and Hyderabad and Cuddapah, as it will not be safe to operate night services in view of the bad condition of the road between Wanaparthy and Kurnool.

(b) Does not arise in view of answer to clause (a) above.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పురెడ్డి: అధ్యక్షా, బస్సులను introduce చేశారు. వనపర్తి, కర్నూలు మధ్యవున్న రోడ్డు సరిగా లేనందువల్ల night service పెట్టలే

పని అన్నారు. ఈ night service చాల లాభదాయకముగా వుండడమేగాక ప్రజలకు చాల సౌకర్యముగా వుంటున్నది. ఎంతకాలములోగా ఈ night serviceని పెట్టేదానికి సాధ్యపడుతుందో తెలవిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : 10. మార్చి నుంచి day service ని ప్రారంభించారని చెప్పాను. Night service లాభసాటిగా వుంటుందని వారన్నారు. లాభసాటిగావున్న ప్రతి సర్వీసు operate చేయాలనే ఉద్దేశ్యము. ఈ రోడ్డు బాగా లేనందువల్ల తీసుకోలేదు. రోడ్డు బాగుఅయినతరువాత బహుశా దానిని కూడ night service గా convert చేయడానికి ఆలోచించవచ్చునని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి : అధ్యక్షా. ఇక్కడనుంచి ఒక బస్సు రాత్రి 9 గంటలవరకు కర్నూలు చేరుతుంది. అక్కడ ఇంకొక బస్సు రాత్రి 9 గంటలకు విడిచి కడపకుపోయే night service ని ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ బి. గురుమూర్తి : 10 మార్చినాడు ఈ service ని ప్రారంభించారు. 12 రోజులయింది. కొంత అనుభవము గడించిన తరువాత In the light of that case, whatever is feasible and profitable to the Corporation they are bound to examine that proposition.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

(Unstarred Questions)

Vacancies of District Judges

260—

3194Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* : Will hon. the Chief Minister be pleased to State :

What is the number of posts of District and Sessions judges vacant by December 1963 and the number of applications received for the posts ?

A.—

There are four vacancies of District and Sessions Judges to be filled by direct recruitment for which 238 applications have been received. The High Court has forwarded its recommendations in respect of three vacancies which has been accepted by Government and offers made to the persons selected.

LAND ASSIGNED ON EKSAL BASIS

261—

2498 Q.—*Sri S. Vemaiah:* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to State :

the extent for land assigned in Nellore District from 1-1-1962 to 30-10-1963 under B.S.O. 15-A.

(i) on Eksal Basis.

(ii) On Leases ?

(i) Ac. 1,793-09.

(ii) Ac. 495-65.

LAND LEASED TO F. L. C. SOCIETY, RAMATHIRTHAM

262—

2825 Q.—*Sri S. Vemayya:* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to State :

(a) the extent of land leased out to the F.L.C. Society, Ramathirtham village Kovur Taluk, Nellore District; and

(b) the financial assistance given, if any, for 1962-63 and 1963-64 ?

(a) An extent of Ac. 56.20 in Ramathirtham village of Kovur Taluk, Nellore District was granted on lease to the Field Labour Co-operative Society for F. 1372 under Board's Standing Order 15-A, and no extent was leased out for Fasli 1373.

(b) No financial assistance was given to the Society.

CROP FAILURE IN KHAMMAM DISTRICT

263—

2854 Q.—*Sarvasri N. Prasada Rao and K. Buchayya* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to State :

(a) whether the Government has received any report from the Collector, Khammam regarding the crop position in the later part of 1963 ;

(b) whether the Government is aware of the fact that dry crops have failed in 1963 due to late monsoons and also due to heavy rains afterwards;

(c) whether it is not a fact that paddy crop under Palair Singabhapalem and Bethupalli projects in Khammam district is expected to give very poor yield;

(d) how many acres of Asmar Tari cultivation in the district has been discontinued this year in the district due to drought conditions; and

(e) what are the steps taken to help the ryots in the year 1963?

A:—

(a) Yes, Sir.

(b) the Collector has reported that there was no failure of dry crops in the year 1963;

(c) Paddy crop under Palair Bethupalli and Singabhapalem projects is reported to be fair, and it is not expected to give poor yield.

(d) There seems to be no discontinuance of Asman Tari cultivation in the district this year.

As the district does not appear to have been affected by late monsoon or heavy rains, the question of taking steps to help the ryots in this regard does not arise.

ASSIGNMENT OF GOVERNMENT LANDS IN NAGARKURNOOL TALUQ

264—

2924 Q.—*Sri P. Mahendranath:* Will the hon. Minister for Reveuue be pleased to state,

(a) the number of petitions submitted by the poor people of various villages during 1962–'63 to the Tahsil Office at Nagarkurnool requesting for the assignment of Government lands on annual lease; and

(b) the number of petitions accepted therein and the extent of the land leased out ?

A:— (a) 62.

(b) Two applications have been accepted and an extent of Ac 3-20 guntas have been leased out.

FIRE ACCIDENTS DURING 1963-64

265—

3694 Q.—*Sri S. Vemayya*: Will the hon. minister for Revenue be pleased to State :

(a) the number of fire accidents that took place during 1963-64 in the State :

(b) number of them in corresponding previous year :

(c) whether the number has increased or decreased when compared with the previous years ; and

(d) in view of the answer to clause (a) and (b) whether there are proposals with the Government to start fire stations in each Revenue Divisions during 1964-65.

A:

(a) to (c) The information is not readily available, and it will have to be obtained from the village level in all the districts in the State. Since the amount of time and trouble involved n collecting the information will be quite disproportionate to its usefulness, the information has not been obtained, and it cannot therefore be furnished.

(d) There is no such praposal.

ROADS IN THE SUGAR FACTORY AREAS

266—

3388 Q.—*Sri P. Gunnayya :* Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to State :

the district-wise amount sanctioned by the Government for laying roads in the Sugar Factory areas in the State during 1962-63, and 1963-64 respectively?

The District-wise amount sanctioned by Government for laying roads in the Sugar Factory Areas in the State during 1962-63 and 1963-64 are given below :—

Name of the District	Amount sanctioned in 1962-63	Amount sanctioned in 1963-64
	Rs.	Rs.
1. Srikakulam ...	3,80,000	4,49,545
2. Visakhapatnam ...	4,28,000	5,87,866
3. East Godavari ...	3,93,000	5,47,018
4. West Godavari ...	6,18,000	7,07,785
5. Krishna ...	5,53,000	7,01,719
6. Chittoor ...	2,48,000	2,66,936
7. Nizamabad ...	5,80,000	7,39,131
Total ...	32,00,000	40,00,000

MIDDLE SCHOOLS FOR GIRLS OPENED IN 1960-61

267—

626 Q.—*Smt. B. Rukmini Devi :* Will the hon. Minister for Education be pleased to State :

the District-wise number of Girls Middle and High Schools respectively started under the Central Aid Scheme in the State during 1960-61 ?

Four Middle Schools were opened one each in Anantapur, Srikakulam, Visakhapatnam and East Godavari Districts.

No High School was opened.

MID-DAY MEALS SCHEME IN VISAKHPATNAM DISTRICT

268—

3028 Q.—*Sri G. Suryanarayana :* Will the hon. Minister for Education be pleased to State :

(a) whether the scheme of providing Mid-day Meals to the poor students is being implemented in Visakhapatnam District ;

(b) if so, the places where it is being implemented; and

(c) the amount being paid to the places where the scheme is implemented ?

A:—

(a) Yes, Sir.

(b) A statement is placed on the Table of the House:

(c) A sum of Rs. 84,000 has been sanctioned to Zilla Parishad, Visakhapatnam to meet the expenditure on transport, etc., for implementation of the scheme in that District.

State placed on the Table of the House.

STATEMENT SHOWING THE SAMITHI WISE AND FEEDING CENTRE WISE DISTRIBUTION OF BENEFICIARIES UNDER "CARE" PROGRAMME ZILLA PARISHAD : VISAKHAPATNAM.

S. No.	Name of the Panchayat Samithi.	Name of the Feeding Centre
1)	(2)	(3)
1.	SABBAVARAM.	1. Amruthapuram
		2. Anthakapalli
		3. Asakapalli
		4. Bhatlapudi
		5. Chintanippula Agraharam
		6. Duddupalem
		7. Gotivada
		8. Mogilipuram
		9. Pedayetapalem
		10. Ramalammapalem

(1)	(2)	(3)
		11. Sabbavaram
		12. Thummapalem
		13. Mamidipalem
2.	LANKALAPALEM	14. Paravada
		15. Desapatrunipalem
		16. Thanam
		17. Dosuru
		17-A Odacheepurupalli
		18. Oganampudi
		19. Pedamushidivada
		20. Lemarthi
		21. Sirsapalli
		22. Pydivada
		23. Vennalapalem
		24. Bharanikam
		25. Pedamadaka
		26. Dharmarayudupeta
		27. Madakapalem
		28. Kothanagaravaram
		29. Koppaka
		30. Dovvada
3.	KASIMKOTA	31. Kasimkota
		32. Veduruparti
		33. Munagpaka
		34. Nagulapalli
		35. Seethanagaram
		36. Thallapalem
		37. Narasingabilli
		38. Ganaparthi
		39. Thimmarajupeta
		40. Dibbapalem
		41. Kothapalli Butchaiahpeta
		42. Somavaram

(1)	(2)	(3)
		43 Venkupalem (Near Seeta-nagaram)
		44. Mettapalem
		45. Nutulaguntpalem
		46. Thotada
4.	ACHUTAPURAM	47. Haripalem
		48. L. Doduru
		49. Kondakerla
		50. Kottapeta
		51. Pudimakaka
		52. Dipputuru
		53. Maruthuru
		54. Nunaparthy
		55. Gogivada
		56. Thantadi
		57. Bhogapuram-II
		58. Madutur
5.	ELLAMANCHILI	59. Ellamanchili
		60. Dimili
		61. Etikuppaka
		62. Rayavaram
		63. Somalingampalem
		64. Saitarupeta
		65. Bayyavaram
		66. Mamidivada
		67. Dharmavaram
		68. Krishnapuram
		69, Pulaparthi
		70. Pedapalli
		71. Kokkirapalli
		72. Pursuhottapuram
		73. Regupalem
		74. Sarvasidhi

(1)	(2)	(3)
6.	PAYAKARAOPETA	75. Aratlakota
		76. Pentakota
		77. Pedaramabhadrapuram
		78. Godicherla
		79. Donkada
		80. Gullipadu
		81. Khandipudi
		82. Payakaraopeta
		83. Sreeramapuram
		84. Namavaram
7.	NAKKAPALLI	85. Nakkapalli
		86. Uamaka
		87. Dharlapudi
		88. Pedagummuluru
		89. Dharlapudi (Harijan)
		90. Vempadu No. I & KK
		91. Narayanapatnam
		92. Chinadoddigallu
		93. Kotturu H.O. Vempadu
		94. Kotuprolu (Reg.)
8.	NARSIPATNAM	95. Chodyam
		96. Kothuru
		97. Nathavaram (Spl)
		98. Nathavaram (Regl)
		99. Y. B. Agraharam
		100. Narasimpatnam (Harijan No. II)
		101. A. L. Puram (Reg)
		102. -do- (Spl)
		103. Gabbada
		104. Peddabodepalli
		105. Cheedigummalla
		106. Kothammalalmpeta

(1)	(2)	(3)
		107. Gunupudi
		108. Patha K.D. Peta
		109. Gundupala
		110. Bhaligattam No. II
		111. Dharaganavaram
		112. Butchampeta
		113. Malagadampalem
		114. Kotiyellavaram
9.	KOTAURATLA.	115. Kotauratla
		116. Makavaripalem (Sj. B.)
		117. Makavaripalem (Harijan)
		117A. Vemulapudi Hr. Ele. (and do-Harijan
		118. Giduturu Senior Basic -do-Harijan.
		119. Pamulavaka
		120. Pedarachapalli
		121. Gannavaram
		122 K. Venkatapuram
		123. Annavaram
		124. Kondala Agraharam
		125. Thangedu? and
		126. Patha Thangedu
		127. Srungavaram
		128. Sunkapur
		129. Bayyavaram
		130. Lingapuram
		131. G. Koduru
		132. Chouduvada
		133. Kodavatipudi
		134. Mallubhupalapatnam
		135. Koturatla (Junior Basic
		136. Bapirajukothapalli

(1)	(2)	(3)
		137. Jalluru
		138. Yerakannapalem
		139. Vzaragada
		140. Rajupeta
		141. Thamaram
10.	ROLUGUNTA.	142. Chettupalli
		142 A. J. P. Agraharam
		143. Korthalam
		1 4. Kusurlapudi
		145. Rolugunta
		146. Pydipala
		147. Komaravelu
		148. Kothakota
		149. Gangavaram
		150. Ramaraopalli
		151. Komira
11.	PENDURTHI.	152. Adivivaram
		153. N. A. D. School
		154. Gopalapatnam-1.
		155. Gopalapatnam-11.
		156. Pendurthi
		157. Mallayyapalem
		158. Yendada
		159. Chinamushidivada
		160. Pedagadi
		161. Rampuram
		162. Venkatapuram
		163. Penagadi
		164. Chintalagraharam
		165. Juttada
		166. Gangampeta
		16 . Doggavanipalem
		168. Butchirajupalem

(1)	(2)	(3)
12.	KANITHI	169. Kanithi
		170. Kondayavalasa
		171. Chinagantyada
		872. Katrinaidupalem
		173. Pakirtekya
		174. Thungalam
		175. Sriharipuram.
		176. Malakapuram
		177. Mindi
		178. Nellimukku
		179. Gajuvada
		180. Nadupura
		181. Appikonda
13.	BHEEMUNIPATNAM	182. Gantlam
		183. Mopada
		184. Peddipalem
		185. Biyyalapeta
		186. Savaravalli
		187. Akkivaram
		188. Ravada
		189. Nagarapalem and Kotha Nagarapalem
		190. Modavalasa
		191.. Amanam
		192. Thatiturru
		193. gudivada
		194. Raghumanda
		195. Bangarajupeta
		196. Relipalli
		197. Majjivalasa
		198. Chittivalasa P. S.
		199. Chintalavalasa
		200. Santhapeta

(1)	(2)	(3)
		201. Thallavalasa
		202. Kapuluppada
		203. Chipada
		204. Boddavalasa
		205. Akulapeta
		206. Kosavanipalem
		207. Golagam
14.	PADMANABHAM	208. Ananthavaram
		209. Visakhnadupalem
		210. Kothakovvada
		211. Pathakovvada
		212. Thunivalasa
		213. Pandrangi
		214. Kodukonda
		215. Revidi Venkatapuram
		216. Pinavemali
		217. Anandapuram
		218. Boni
		219. Tharluvada
15.	BHOGAPURAM	220. Nathavalasa
		221. Konda
		222. Lankalapallipalem
		223. Kopperla
		224. Nadipalli
		225. Pusapatirega
		226. Kumili
		227. Penthadivada
		228. Chowdamma Agraharam
		229. Khandivalasa
		230. Govindapuram
		231. Denkada
		232. Bhogapuram

(1)	(2)	(2)
		233. Singavaram
		234. Gudepuvalasa
		235. Kovvada
		236. Gumpam
		237. Chouduvada
		238. Velduru
16.	CHODAVARAM	239. Chodavaram
		240. Govada
		241. Chouduvada
		242. Paidammapeta
		243. Juttáda
		244. Rayapurajupeta
		245. Chukkapalli
		246. Khandepalli
		247. Bhogapuram
		248. Fakirasahebpeta
		249. Viziaramrajupeta
		250. Lakshmipuram
		251. Gullepalli
		252. Boilakintada
17.	K. KOTAPADU	253. Gondupalem
		254. A. Koduru
		255. Gotlam
		256. A. Kothapalli
		257. Devarapalli
		258. Thenugupudi
		259. Thimiram
		260. Malakalapalli
		261. Koruvada
		262. Sudivalasa
		263. Simgandorapalem
		264. Mushidipalli

(1)	(2)	(3)
		265. Varada
		266. Pothanavalasa
18.	RAVIKAMATHAM	267. Vaddadi
		268. Butchayyapeta
		269. Chinnappannapalem
		270. Medivada
		271. Chinapachila
		272. Ravikamatham
		273. Thurakalapudi
		274. Gompa
		275. Dondapudi
		276. Mettavanipalem
		277. Mallam
		278. T. Arjupuram
		279. Gantikoralam
		280. Pottidorapalem
		281. Bangarameta
		282. Rajam
		283. Seethayyapeta
		284. Guddapa
		285. Gunnepudi
		286. Pedimadina
19.	MADUGOLE	287. M Kotapadu
		288. M. Koduru
		289. Veeranarayanam
		290. Pedagogada
		291. Thnivalasa
		292. Cheedikada
		293. J. V. Puram
		294. Turuvolu
		295. Venkataralapalem
		296. Veeravilli
		297. Appalarajupuram

(1)	(2)	(3)
		298. Jaithavaram
		299. Jammadevipeta
		300. Gadirai
		301. Satyavaram
		302. K. Vallapuram
20.	GAJAPATHINAGARAM	303. Gajapathinagaram
		304. Puritipenta
		305. Mentada
		306. Marupalli
		307. Billavalasa
		308. Devupalli
		309. Nellavada
		310. Kenguva
		311. Budathanapalli
		312. Bondapalli
		313. Mutchirla
		314. Bhudevipeta
		315. Mulakalagudem
		316. Kondakendam
		317. Jinnam
		318. Rachakindam
		319. Srirangarajupuram
21.	NELLIMARLA	320. Nellimarla
		321. Ramathiratham
		322. Moida
		323. Jarajapupeta
		324. Gurla
		325. Kalavacherla
		326. Jammu
		327. Gujjangivalasa
		328. Buradapeta & Chinburdapeta
		329. Dannanapeta

(1)	(2)	(3)
		330. Valluru
		331. Kondavalagada
		332. Palavalasa
		333. Alugolu
		334. Penubarthi
		335. Sarinalli
22.	GANTYADA	336. Gajularega (J. B. S.)
		337. Gajularega (Spl)
		338. Gotlam
		339. Sarika
		340. Jaggapuram
		341 Siripuram
		342. Kittubarthi
		343 Ginjarthi
		344. M. Kothavalasa
		345. Godiyada
		346. K. Thamarapalli
		347. Gantyada
		348. Kothapalem
		349. Chinamanpuram
		350. Maruvada
		351. Rakodu
		352. Jonnavalasa
23.	SRUNGAVARAPUKOTA	353. Bonangi
		354. Jami (Three schools)
		355. S. Kota
		356. Thimidi
		357. Ueeranarayanam
		358. Vizinigiri
		359. Kottam
		360. Dharmavaram
		361. Chamalapalli
		362. Pedamathupada

(1)	(2)	(3)
		363. Alugubilli
		364. Vasanta
24.	LAKAVARAPUKOTA	365. Alamanda
		366. Bheemili
		367. Boddam
		368. Chanduluru
		369. Sompuram
		370. Paravada
		371. Rangarayapuram
		372. Lakavarapukota
		373. Amnamarajupeta
		374. Paturu
25.	VIJYAMPETA	375. Neelakantarajupuram
		376. Devada
		377. Krishnaraydupeta
		378. Masiram
		379. Thummikapalli
		380. Gangubudi
		381. Nallabilli
		382. Gulivinda and Ganisettipalem
		383. Veerabhadrapuram
		384. Denderu
		385. Kallepalli
		386. Kummarapalli
		387. Ramalingapuram
		388. Kottavalasa
		389. Kottavalasa dabalu
		390. Chipuruvalasa
		391. Kantakapalli Old

GOVERNMENT HOSTELS

269—

230-B. (3606) Q.— *Sri K. B. Narasappa :* Will the hon. Minister for Education be pleased to State :

(a) the number of hostels run by the Government for Collegiate as well as High School students in the various parts of the State as ;

(b) how many boys in each hostel are accommodated ;

(c) how many hostels are aided by Government ;

(d) what are the results when compared with the Government managed hostels ; and

(e) is it desirable to appoint Tutors in all these Hostels in order to coach up these boys for their examinations ?

A:—

(a) 27 (twenty seven only)

(b)

(1)		No. of Govt. Hostels (2)	No. of Boys (3)
Cuddapah	...	1	12
Nizamabad	...	1	20
Medak	...	1	24
Mahbubnagar	...	1	14
Narasapur	...	1	25
Hanumakonda	...	1	25
Bhadrachalam	...	1	41 (plus 14 girls)
Khammam	...	1	20
Bhongir	...	1	12
Adilabad	...	1	125
Nalgonda	...	1	25
Karimnagar	...	1	10
Jagtial	...	1	17

(1)		(2)	(3)
Warangal	...	1	38
Kurnool	...	1	75
Rajahmundry	...	1	40
Nellore	...	1	28
Kakinada	}	1	69
		1	15 girls
Guntur		1	220 girls only
Rajahmundry	...	1	102
Anantapur	}	2	198
		1	4 girls
Cuddapah		1	100
Nalgonda	...	1	19
Kurnool	...	1	110 girls only

(c) 32 (thirty two only)

(d) Satisfactory.

(e) Yes.

FLOOD CONTROL MEASURES IN BAPATLA TALUK

270—

416 (4638) Q.—*Sri N. Venkataswamy :* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the Government have received any Memorandam from the M. L. As. of Bapatla Taluk, Guntur District with regard to the damages affected due to floods in October 1962 ;

(b) the schemes proposed by Government for permanent relief from floods in connection thereof ; and

(e) the scheme to be implemented in the year 1963-64?

A:- (a) Yes, Sir.

(b) & (c) A list of schemes proposed for permanent relief from floods and a list of schemes to be implemented in the year 1963-1964 are enclosed.

APPENDIX I

Statement with Reference to Clause (b) of the Answer

List of schemes proposed for Permanent Relief from Floods Improvements to Drains

		Rs.
1.	Improvements to East Tungabhadra drain from O/O to 20/0 including widening the under tunnel at 20/2 of Commamur Canal ...	20,00,000
2.	Improvement to East Tungabhadra drain from 25/4 to 33/4 ...	2,00,000
3.	Renovation of old nallamada course 3/2 miles long including construction of surplus escape on E. T. B. Right Bank	4,00,000
4.	Improvements to Tenali drain including widening masonary works	5,00,000
5.	Improvements to Nallamada St. cut from 0/0 to 3/0	1,00,000
6.	Repairs and improvements to Nallamada above Karlapalem sypoon upto Commamur Canal (removal of big shoals accrestions and forming banks etc. ...	3,50,000
7.	Restoration of Repalle Main drain old course from 0/0 to 13/0 ...	1,70,000
8.	Forming a St. cut for Repalle main drain ...	4,75,000
9.	To open new bar to the sea from Repalle main drain ...	1,50,000
10.	Diverting the floods of Janne Kalva drains to 4/0 mile of Bhattiprolu drain through Guntacole syphon ...	1,50,000
11.	Repairs to Nakkavagu lower arm including construction of an under tunnel across Kommamur Canal and improvements to Poondla affluent till its infall into Nallamada drain ...	4,00,000

12. Improvements and forming flood banks to Kolimerla drain ... 3,00,000

13. Construction of additional under tunnel at M. 51/4 of Com. Canal ... 2,00,000

53,95,000
or
54,00,000

Statement with Reference to Clause (c) of the Answer

LIST OF SCHEMES TO BE IMPLEMENTED IN THE YEAR 1963-64

Scheme	Approx. Amount	State
1. Improvements to Tenali Drain	5 lakhs	The estimate is to be prepared.
2. Improvements to drain Nakkavagu Jallvagu in Appapuram area	6 lakhs	The C. E. I's remarks are being attended to by the Sub - Divl. Officer, Western.
3. Improvements to Janne Kalva and Badekalva in Eastern Sub-Division	60,000	The estimate is to be sanctioned.
4. Constructing an additional under tunnel at 51/4 of Com. Canal.	1,86,000 ...	The estimate was submitted to S. E. in Divl. No. 704, SE, dated 19-3-63 and certain information is called for from the Executive Engineer.
5. Construction of additional under tunnel at 36/1-2 of Commamur Canal	1,50,000	The estimate is under preparation.
6. Improvements to Poondla affluent	50,000	The estimate is to be prepared.

REPAIRS TO KUNDABA AND EDULACHERUVU TANKS

271—

1312 (3585-Y) Q.—*Sri K. Bhim Rao :* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to State :

(a) whether it is a fact although *Kundaba tank Narayana pur village* and Indulacheruvu Talagurajal village, sub-village Malagurajal Asifabad taluk, Adilabad district had been sanctioned for construction long ago, but they have not yet been constructed so far ; and

(b) if so, the reasons thereof ; and

(c) when they will be taken up ?

A :- (a) (i) The *Kundaba tank of Narlapur village* is already a P. W. D. restored tank. No estimate for its repairs has been sanctioned, and is pending.

(ii) the restoration of Edulacheruvu tank was sanctioned during 1957–58 and the work is now in progress.

(b) & (c) In view of answer to clause (a) above these do not arise.

MUNICIPAL THERMAL STATIONS TAKEN OVER

272—

2406 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao:*—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to State .

(a) the number of the Municipal Electrical Generating Stations taken over by the Government in the State since four years and the total compensation worked out and paid to each of them; and

(b) whether the Government propose to hand over Municipal Electrical Generating Stations back to the Municipalities to supplement their meagre finances ?

A:— (a) Only one Municipal Electrical Generating Station *viz.,* Bodhan Municipal Electric Unit was taken over by Government. The amount of compensation could not be

fixed as the Municipality has not so far submitted the audited Accounts.

(b) No, Sir.

VILLAGES IN BAPATLA TALUK "IRRIGATED" UNDER NAGARJUNASAGAR

273—

2732—Q.—*Sri N. Venkataswamy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to State:

(a) the names of villages and the total extent of acreage in Bapatla Taluk, Guntur District, proposed to be brought under cultivation under Nagarjunasagar Project, and

(b) the probable date by which the water for irrigation would be given to those lands.

A:— (a) A statement is laid on the Table of the House.

(b) Towards the end of IV Plan period if adequate funds are made available during each year of the IV Plan period.

Statement laid on the Table of the House.

Statement showing the list of villages in Bapatla taluk of Guntur District benefited by the Nagarjunasagar Project and the extent in each village covered by Nagarjunasagar Project.

Sr. No.	Block No.	Name of village	Proposed ayacut in acres
1	11	Upputuru	5157.59
2	„	Veerannapalem (part)	921.60
3	„	Kunkalmarru	1207.85
4	„	Pusapadu	2569.49
5	„	Adipudi	3740.30
6	„	Karamchedu	2315.86
7	„	Swarna	3301.15
8	„	Daggupadu	3346.87
9	„	Kodavaliyaripalem	2879.40
10	„	Santaravuru	2661.89

(1)	(2)	(3)	(4)
11	11	Inkollu	6711.63
12	,,	Ganesapudi	958.65
13	,,	Pavuluru	3268.76
14	,,	Nagendla	019.19
15	,,	Edupalapadu	2403.67
16	,,	Nuthalapadu (Part)	1178.33
		Total	44,642.23

MAJOR IRRIGATION SCHEMES IN VISAKHAPATNAM DISTRICT

274—

3025Q.— *Sri G. Suryanarayana:*— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to State:

(a) the amount sanctioned to Visakhapatnam District during 1962–63 through P.W.D. for Major Irrigation Schemes.

(b) the Schemes for which the said amount has been spent: and

(c) the places where the said schemes have been completed.

A :—

(a) Rs. 29,000.

(b) 1. Gambiramgedda Reservoir Scheme ... 24,000
2. Thandava Reservoir Scheme ... 5,000

Total ... 29,000

(c) (1) Gambiramgedda Reservoir Scheme has been completed in all respects in Gambhiramgedda Village of Bhimunipatnam Taluk.

(2) Thandava Reservoir Scheme at Gantivari Kothagudem has not yet been completed' The replies to the further comments of Central Water & Power Commission have been sent and technical clearance of Government of India is awaited.

The concurrence of the State Finance & Agriculture Departments to the scheme is also being communicated to Government of India.

MURDERS IN WARANGAL DISTRICT

275—

3220Q.—*Sri N. Mohanrao:*— Will hon the Minister for Home be pleased to State:

(a) the taluk-wise number of murders that took place in Warangal District during 1963 and 64? and

(b) the steps taken by the Government to check the number of murders which is increasing day by day?

A:- (a) Taluk wise number of murders that took place in Warangal District during 1963 and 1964 (upto 20-2-1964).

Sl. No.	Name of Taluk	1963	1964
1.	Warangal taluk including Town	13	...
2.	Jangaon Taluk	10	1
3.	Parkal Taluk	4	1
4.	Narasampet taluk	6	1
5.	Mahabubabad Taluk ...	9	...
6.	Mulug Taluk ...	2	..
	Total ...	44	3

(b) There were 42 cases of murders during each of 1961 and 1962 ; and 44 cases of murders in 1963 in Warangal District. As such from the slight increase in incidence during 1963, it cannot be said that the number of murders are increasing day by day. The incidence of murders in this District is in no way higher than the incidence in other districts of equal importance. It is not always possible to anticipate murders or to take special steps to prevent them. However the factions in Warangal District are being effectively dealt with and preventive action under security sections of the Cr. P. C. is being taken and patrolling of factious villages has been intensified in order to check factious murders as far as possible.

PROVINCIALISED HOSPITALS IN NELLORE DISTRICT

276—

3703 Q.—*Sri S. Vemavya* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to State :

(a) number of provincialised hospitals in Nellore District other than District Headquarters Hospital; and

(b) the total money spent (i) on Medicines and (ii) on staff during 1961-62 and 1962-63 (up to 31-12-1963).

A:- (a) Six, Sir.

(b) The particulars are as follows :—

(i) Medicines :

			Rs.
1961-62	...	...	34,757
1962-63	...	...	30,879
(up to 31-12-1963)	...	...	16,784
(ii) Staff :			
1961-62	...	...	59,574
1962-63	...	...	60,722
(up to 31-12-63)	...	...	45,183

CO-OPERATIVE SUGAR FACTORIES

277—

2744 Q.—*Sri K. Appala Naidu* : Will the hon. Minister for Industries be pleased to State .

(a) the number of Co-operative Sugar Factories functioning at present in the State :

(b) No. of additional sugar factories that are going to be established during 1963-64 ;

(c) whether the Bhimasingi Sugar Factory in Visakhapatnam District is also included among the additional factories intended to be established, and

(d) if so, the details thereof ?

A :—

(a) Seven.

(b) One at Nizamabad, which is under erection.

(c) Yes, Sir.

(d) The Government of India have granted a draft licence to the Vijayaramagajapathy Co-operative Agricultural and Industrial Society Ltd., Bhimasinghi in the year 1960 for setting up a Co-operative Sugar Factory of 500 ton capacity and the society is taking steps in that direction. The society have so far collected share capital of Rs. 6.61 lakhs and have requested the Government to recommend for the grant of licence for establishing a Co-operative Sugar Factory of 1000 tons crushing capacity per day and their request is being recommended to the Government of India.

Theft in Singareni Collieries

278—

2797 Q.—*Sri P. Satyanarayana* : Will the hon. Minister for Industries be pleased to State :

(a) the number of thefts that took place in Singareni Collieries Kothagudem relating to the Company property during 1958-62 ;

(b) the materials lost and the estimated value of the property lost ;

(c) the measures taken to protect the company property ; and

(d) whether ny culprits were caught and punished ?

A:—

(a) During the year 1958 to 1962 621 major and minor thefts took place. Thefts of the value of more than Rs. 200 have been clasified as major.

(b) The materials lost are usually cables, copper wire, brass fittings, etc. The estimated value of the property lost is approximately Rs, 42,246.50.

(c) Except in cases of petty thefts all cases are promptly reported to the Police, who normally investigate into the thefts and book culprits. Departmental action is taken where workers are caught redhanded pilfering petty items. Workers convicted of thefts are dismissed from service. The Company has a well organised Watch and Ward Section under the service and Protection Corps Department, which has arranged postings at all stores depts., and workshops, where arrangements exist for checking of gate passes and movement of materials. Arrangements also exist for night watch at all vulnerable places. With the introduction of the 'Security Scheme' the watch and ward arrangements have further been strengthened at all protected places, which include Power Houses, Workshops, Main Stores, etc. As regards Magazines arrangements have been made for Police armed guard who are on sentry duty throughout day and night.

(d) Out of 621 thefts, 553 thefts were detected and the value of the lost property recovered is approximately Rs. 17,737·75. The number of per ons of whom legal/or departmental action taken is 547.68 theft could not be detected involving the value of property lost at Rs. 24,507.75 approximately.

Chirala Co-operative Spinning Mills

279—

3464 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetty*: Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) when was the Chirala Co-operative Spinning Mills registered ; and

(b) when did it go into production and what counts of yarn is manufactured in it ?

A:—

(a) On 1-12-1957.

(b) On 1-3-1963.

The mill is producing 40 count cotton yarn.

Percentage of amounts set apart for Scheduled Castes and Tribes

280—

1510 Q.—*Sri T. Balakrishniah* : Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

what is the Percentage of amount set apart for Scheduled Castes and Tribes under different schemes for the year 1961-62 1962-63 and 1963-64 by Planning Department of Government of Andhra Pradesh.

A:—

During the year 1961-1962

Scheduled Castes	...	0.58%
Scheduled Tribes	...	1.02%

During the year 1962-63

Scheduled Castes	...	0.46%
Scheduled Tribes	...	0.63%

During the year 1963-64

Scheduled Castes	...	0.48%
Scheduled Tribes	...	0.50%

The above figures pertain to the funds provided in the Social Welfare Budget only and do not include the amounts that are spent by the Other General Development Departments for the benefit of Scheduled Tribes and Scheduled Gastes at the rate of 3% and 15% respectively.

House-sites for Harijans and Girijans

281—

2509 Q.—*Sarvasri G. Rama Rao, N. Venkataswamy and V. Visweswara Rao :* Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the total amount aloted and distributed respectively for acquisition of house-sites for Harijans and Girijans during the year 1963-64 district-wise ; and

(b) whether the amount so distributed was spent by all the Social Welfare officers ; and

(c) if not, the reasons thereof ?

A :—

				Rs.
(a)	Srikakulam	...	...	57,000
	Visakhapatnam	...	...	57,000
	East Godavari	...	...	1,95,000
	West Godavari	...	...	1,15,000
	Krishna	...	...	1,65,000
	Guntur	...	...	2,67,118
	Nellore	...	...	57,000
	Cuddapah	...	...	99,000
	Anantapur	...	...	54,000
	Kurnool	...	...	94,600
	Chittoor	...	...	54,000
	Hyderabad	...	...	37,000
	Adilabad	...	...	16,125
	Khammam	...	...	16,125
	Karimnagar	...	...	16,125
	Nalgonda	...	...	16,125
	Nizamabad	...	...	16,125
	Medak	...	...	16,125
	Warangal	...	...	16,125
	Mahbubnagar	...	...	16,125
		Total	...	13,80,718

(b) The amount has been placed at the isposal of Zilla Parishads for spendin it on schemes they approve.

(c) Does not arise.

TRIBAL HOSTELS IN ADILABAD DISTRICT

282—

2838 Q.—*Sri K. Bhim Rao* : Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the number of Tribal Hostels in Adilabad District ; and what is the strength of each Hostel during the year 1962-63 ; and

(b) the amount spent on each Hostel during the said period ?

A :—

(a) In Adilabad District, there are two Tribal Hostels-one at Adilabad (proper) and the other at Asifabad. Asifabad Tribal Hostel : Total inmates : 97

Adilabad Tribal Hostel :

Beginning of the year	50 inmates
End of the year	47 inmates

(b) (1) Asifabad Tribal Hostel :
=Rs. 13,371.39 nP.

(2) Adilabad Tribal Hostel :
=Rs. 11,686.61 nP.

HOSTELS FOR GIRIJANS

283—

3335 Q.—*Sri M. Pitchaiah* : Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the total number of hostels established for the benefit of Girijan Children in the State upto 1963 ; and

(b) the number of boys and girls being educated therein at present ?

A :—

(a) 36 hostels and 7 Ashram Schools ;

(b)

		Hostels	Ashram Schools
Boys	...	1,438	408
Girls	...	70	...
Total	...	1,508	408

HOUSING SCHEMES IN MUNICIPALITIES

284—

246 (3790) Q.—*Sri B. Sriramamurthy* : Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the amounts allotted and spent during 1961–62 and 1962–63 in all the Municipalities of the State under the Housing Scheme in the Municipal Sector under the Plan provision ; and

(b) the reasons in general, for lapsing of the amounts if any ?

A:—

(a) and (b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Name of the scheme	1961 – 1962		1962 – 1963	
	Amount allotted.	Amount spent.	Amount allotted	Amount spent.
1	2	3	4	5
	Rupees in lakhs.			
(a)				
1. Low Income Group Houseing Scheme.	2.49	2.49	2.17	2.17
2. SlumClearance and Improvement Scheme.	10.88*	2.39	6.53	4.19

(b) Under Low Income Group Housing Scheme there was no lapse of funds. The Municipalities and the Municipal Corporation of Hyderabad could not select specific slums to be

cleared and come with concrete schemes for the clearance of the slums.

D. KAMAYYA

Deputy Secretary to Government.

HOUSES CONSTRUCTED BY THE HOUSING BOARD

285—

1837 Q.—*Sri P. Gunnaiah* : Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) the number of houses constructed by the Housing Board, Hyderabad from the date of formation of Andhra Pradesh up to 20-8-1963 and the amount of expenditure incurred therefor ;

(b) the number of houses of various classes (A class, B class, etc.) that have been constructed ;

(c) whether the houses so far constructed are found sufficient by the Board ; and

(d) if not, the number of houses intended by the Board to be constructed and the amount allotted for the same ?

A:—

(a)

The number of houses constructed			The expenditure incurred thereon
			Rs. in lakhs
By the former City Improvement Board (up to 30-6-'60)	...	1,799	75.38
By the Housing Board. (From 1-7-1960) up to 20-8-63	...	2,064	135.06
	Total	3,863	201.44

(b) There are no houses such as 'A' Class ; 'B' Class. The number of houses constructed under various schemes is as shown below :—

(i)	Middle Income Group Housing Scheme ...	478
(ii)	Low Income Group Housing Scheme ...	1,313
(iii)	Slum Clearance Scheme	452
(iv)	Rental Housing Scheme	184
(v)	Subsidized Industrial Housing Scheme ...	1,359
(vi)	Schemes financed from Housing Board funds	77
	Total ...	3,863

(c) The houses constructed so far are not sufficient to meet the increasing demand for houses.

(d)

Number of houses intended to be constructed	Amount sanctioned
	Rs. in lakhs
160	15.91

The amounts are sanctioned under loan to the Housing Board according to the Budget provision. The activity of the Hyderabad Housing Board each year is therefore to to some extent limited by the funds made available by the State Government.

The City Improvement Board existed from before 1-11-56 to till 1-7-1960, when the Hyderabad Housing Board was constituted it took over the assets and liabilities of the City Improvement Board. The information is therefore furnished from 1-11-1956 under separate headings.

Ranganayakulu Temple, Nellore

286—

3060 Q.—*Sri S. Vemayya* : Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) the total extent of lands owned by Sri Ranganayakulu temple of Nellore town and district ;

(b) the total income derived out of clause (a) for the years 1961-62 and 1962-1963 ; and

(c) the total expenditure incurred out of clause (b) above ?

A:—

(a), (b) and (c). The answer is laid on the Table of the House.

Answer laid on the Table of the House

(a) Wet – Ac. 282–11 cents.
Dry – Ac. 269-24 cents.

(b) 1961–62 – Rs, 34,246.13 np.
1962-63 – Rs. 27,701.59 np.

(c) 1961–62 – Rs. 85,724.40 np.
1962–63 – Rs. 81,428.58 np.

Annavaram Temple

287—

3199 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* : Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) the income and expenditure of the Annavaram temple, East Godavari District ; for the years 1961–62, 1962-63 and 1963-64 ;

(b) expenditure incurred on (i) Establishment and (ii) for the amenities of pilgrims for the above period ;

(c) the powers of the hereditary trustee and the Executive Officer of the temple ;

(d) the honorarium or salary paid to the trustee (hereditary) for year for the last three years and the total of T. A. drawn by him during the period ;

A:—A statement is placed on the Table of the House.

Statement placed on the Table of the House

		Income	Expenditure
		Rs	Rs.
a)	1961-62	10,55,342-54	9,48,120-95
	1962-63	9,13,619-92	9,25,784-22
	1963-64 (upto Oct. '63)	3,04,906-45	2,74,769-31

b(i) EXPENDITURE ON ESTABLISHMENT

1961-62	...	1,16,810-75
1962-63	...	1,40,058-41
1963-64 (upto the end of Oct. '63)	...	61,206-89

(ii) EXPENDITURE FOR AMENITIES OF PILGRIMS

1961-62	...	2,06,271-94
1962-63	...	2,95.974-88
1963-64 (upto the end of Oct: '63);	...	41,252-09

(c) The salient features of the scheme governing the institution are that the administration of the temple is vested in the Hereditary trustee assisted by a Manager appointed by him in consultation and with the previous approval of he Department. The Manager of the temple is responsible for the day-to-day administration of the temple while the Hereditary trustee has got power to check and supervise the conduct of service and work of the Manager. The Manager shall also consult the temple administration.

(d) The honorarium paid to the hereditary trustee was Rs. 3.600/- and it has been raised to Rs. 7,200/- with effect from 1373 F. He has drawn the following amounts as Travelling allowance.

1961-62	1962-63	1963-64
6,402-97	4.823-48	2,598-28

TEMPLES IN PARVATIPURAM TALUK

288—

3294 Q.—*Sri P. Gunnayya;*—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) the number of temples in Parvathipuram taluk, Srikakulam district together with their annual income;

(b) whether repairs have been made to any temple in the said taluk during 1961–62 and 1962–63 ;

(c) if so, the number of temples repaired together with the amount of expenditure incurred therefor ;

(d) the number of Executive Officers of the Devasthanams together with the total amount of expenditure incurred towards their salaries during 1961–62 and 1962–63 ;

(e) the total extent of land owned by the said temples together with the total annual income derived therefrom ?

A:—

(a) 14 Temples. Annual income is Rs. 35,671.

(b) Three temples were repaired during 1961–62. No. repairs in 1962–63.

(c) 3 temples repaired. Expenditure incurred is as follows :—

Name of the Temple	*Amount spent on repairs*
	Rs.
1. Sri Jagannadhaswamy temple.	800
2. Sri Sitharamaswamy temple.	700
3. Sri Satyanarayanaswami temple.	2,000

(d) One. Expenditure incurred on salary for 1961–62 was Rs. 1,200 and for 1962–63 Rs. 600.

(e) Ac. 191–55 cents. The total income is Rs. 35,671.

PROCUREMENT OF RICE

289—

3057 Q.—*Sarvasri S. Vemayya and A. P. Vajravelu Chetty* : Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the quantity and quality of rice procured district-wise up to 30-11-1963 within State during the current year ;

(b) whether any export has been allowed during the current year ; and

(c) if so, the quantity exported outside the State during the current year ?

A:—

(a) (b) and (c) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(a) Particulars of district-wise procurement upto 30-11-1963 in tons.

District.	Bangar-teegalu.	Molago-lukulu.	Raw Fine.	Raw Coarse.	Boiled Fine.	Boiled Coarse.	Total
East Godavari	36,115	—	70	3,981	—	7,613	47,779
West Godavari	27,905	—	5,852	6,966	828	18,357	59,908
Krishna.	2,512	—	7,254	8,249	4,101	14,375	36,491
Guntur.	4,134	1,188	8,095	4,172	—	874	18,463
Nellore.	—	5,309	—	288	—	—	5,597
Warangal.	—	—	5,455	1,419	9,823	—	16,697
Nizamabad.	—	—	90	3,685	—	60	3,835
Total :	70,666	6,497	26,816	28,760	14,752	41,279	1,88,770

(b) Yes, Sir. Export was allowed during 1963 and 1964.

(c) The quantities exported outside the State during 1963 and 1964 are furnished below :

Year.	On Government Account (tonnes)	On Private Account (in tonnes)
1963	1,56,132	3,58,945
1964	50,380 (upto 19-2-1964)	38,322

AMOUNT SANCTIONED FOR SRIKAKULAM DISTRICT

290—

3272 Q.— *Sri P. Gunnayya :* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the taluk-wise amount allotted in Srikakulam District from the funds provided by the Central Government towards (i) Filter point tube wells, (ii) Lift Irrigation, (iii) Urban compost manure schemes, (iv) Artisan wells scheme, (v) Bringing land under cultivation through tractors, (vi) Fisheries scheme for the years 1961-62 and 1962-63 respectively ;

(b) whether the said amount allotted has been completely spent in each of the taluk ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

A :—

(a) No amount has been sanctioned for Srikakulam District from the funds provided by the Central Government during 1961-62 and 1962-63 ;

(b), (c) Do not arise.

COTTON CROP IN TENALI TALUK

291—

3409 Q.—*Sri M. Pitchaiah :* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

the extent of land in which cotton crop has been raised in Tenali Taluk during the year 1963 ?

A:—6,755 acres.

AGRICULTURE AND HORTICULTURE EXHIBITIONS

292—

3697 Q.—*Sri S. Vemayya:* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) number of Agriculture and Horticulture Exhibitions held (District-wise) during 1961-62 and 1962-63 ; and

(b) amount spent for the Exhibitions ?

A:—

(a) and (b) The answer is placed on the Table of the House.

ANSWER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

STATEMENT SHOWING THE NO. OF AGRICULTURAL & HORTICULTURAL EXHIBITIONS HELD AND THE AMOUNT SPENT DURING 1961-62 ; 1962-63.

		1961-62.			1962-63.		
Sl. No.	Name of the District.	Agricultural Exhibition.	Horticultural Exhibition.	Amount spent.	Agricultural Exhibition.	Horticultural Exhibition.	Amount spent.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	Nizamabad	—	—	—	—	—	—
2.	Nellore	6	—	145.00	5	—	12.002

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
3.	Srikakulam	2	—	300.00	—	—	—
4.	Warangal	1	—	1,250.00	—	—	—
5.	Cuddapah	2	—	169.69	2	—	40.00
6.	W. Godavari	19	—	2,385.00	2	—	335.79
7.	Krishna	10	—	1,353.48	3	—	689.39
8.	Visakhapatnam	1	—	100.00	4	—	743.66
9.	Kurnool	3	—	340.58	8	—	227.00
10.	Medak (Sanga-reddy)	2	—	100.00	2	—	150.00
11.	Khammam	40*	—	—	31*	—	—
	*(The expenditure was met by samithis)						
12.	Nalgonda	6	—	315.00	4	—	150.00
13.	Adilabad	1	—	200.00	3	—	104.62
14.	Karimnagar	3	—	99.95	3	—	20.68
15.	Ananthapur	5	—	157.00	4	—	79.00
16.	East Godavari	5	—	87.00	2	—	60.00
17.	Chittoor	4	—	388.70	2	—	25.00
18.	Mahaboobnagar	4	—	194.63	3	—	123.47
19.	Guntur	3	—	250.00	1	—	200.00
20.	Hyderabad	24	—	49.09	15	—	—
	(Expenditure was met by Panchayat Samithi)						
	Total,	141	—	7,885.12	94	—	3,070.61

In addition to the above, Publicity Wing of the Main Directorate of Agriculture has also put up stalls at the various places, which are furnished below :

Place	Year 1961–62	Year 1962–63	Year 1962–63
All India Industrial Exhibition	5,500/-	6,000/-	5,275.00
Horticaltural Show	1,000/-	1,000/-	1,000.00
Bhonbir Exhibition	1,619/-	—	—
Bhavanagar Exhi-bition	17,402/-	—	—
Cattle & Poultry Show	750/-	—	—
Indian Industrial Fair New Delhi	13,000/-	—	—
National Agricultu-ral Fair, Madras	40,000/-	—	—
Total	79,271/-	7,000/-	6,275.00

ACCELERATED TRAINING COURSES

293—

2762 Q :—*Sri P. Satyanarayana* :— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) the number of craftsmen trained under the accelerated training courses both at Certificate and Diploma levels during the past ten months; and

(b) what is the amount spent so far, non-recurring under the above scheme ?

A:—

(a) 2952 (Certificate level)
Nil (Diploma level)

(b) Non-recurring	... ...	1,47,221.87
Recurring	... ...	5,78,606.14
	Total	7,25,828.01

PERSONS EMPLOYED BY R. T. C IN KURNOOL DISTRICT

294—

2621 Q:—*Sri E. Ayyapu Reddy* :— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

the number of persons recruited and appointed by the R. T. C. in Kurnool District at present in each category ?

A:—A statement showing the number of persons recruited and appointed by the R. T. C. in Kurnool District is placed on the Table of the House.

STATEMENT SHOWING NUMBER OF CANDIDATES ABSORBED FROM THE DISPLACED PERSONS OF THE PRIVATE OPERATORS AND DIRECT RECRUITS MADE IN KURNOOL DIVISION :

Sl. No.	Category	Displaced personnel absorbed.	Direct recruits.	Total.
1.	Stenographer	—	1	1
2	Junior Clerks	—	12	12
3.	Typists	—	2	2
4.	Peons	5	2	7
5.	Traffic Inspectors Gr. I	1	--	1
6.	Traffic Inspectors Gr. II	4	—	4
7.	Travelling Ticket Inspectors, Grade II	1	—	1
8.	A.D.C.'s (Asst. Depot Cler)	5	13	18
9.	Controllers	15	—	15
10.	Depot Clerks	2	—	2
11.	Booking Clerks	9	1	10
12.	Drivers	113	129	242
13.	Conductors	185	70	255
14.	Mechanics	6	22	28
15.	Electricians	1	4	5
16.	Painters	1	1	2
17.	Blacksmiths	1	—	1
18.	Coachbuilders	—	1	1
19.	Trimmers	—	2	2
20.	Millwrights	—	2	2
23.	Helpers	6	21	27
22.	Cleaners	66	34	100
23.	Watchmen	—	22	22
	Total	421	339	760

ANNOUNCEMENTS

re : DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. Speaker : I am to announce the following decisions of the Business Advisory Committee :—

The Assembly will meet on the evening of 27th March 1964 to consider the following items.

1. The Government resolution given notice of by the Minister for Agriculture regarding the amendment to the Warehousing Corporations Act, 1962.

2. The Andhra Pradesh (Andhra area) Tenancy (Amendment Bill, 1964.

3. The Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill 1964.

re : SRI S. R. DATLA, M. I. A, ARRESTED UNDER DEFENCE OF INDIA RULES, 1962.

Mr. Speaker : I am to announce to the House that Sri S. R. Datla of Attili Constituency, West Godavari District who was arrested on 9-3-1964 under Sections 353 and 447 I.P S. and under rules 41 (5) read with 41 (1) and Rule 35 (6) (m) of the Defence of India Rules was convicted by the Addl. District Munsif Magistrate, Tanuku on 21-3-1964 and was directed to furnish a security bond for Rs. 500 for keeping peace and to be of good behaviour for a period of three months failing which to undergo three months Simple imprionment. Sri Datla refused to give the bond and he was sent to jail.

శ్రీ పి. సుందరయ్య: అధ్యక్షా, మీకు information ఎందుకు రాలేదో నాకు తెలియదనుకోండి. S. R. దాట్ల appeal చేయడం, bail పైన release అనడము జరిగింది. Sri Nagireddy was convicted for 7 days. Information మీకు ఎందుకు రాలేదో నాకు ఆశ్చర్యము వేస్తున్నది.

He was convicted yesterday for 7 days. He has appealed and he was released on bail. The concerned officer must inform you.

Mr. Speaker : I may receive the information to-day. I have got this information only yesterday evening. The Magistrate must have sent me the information. This Information I received from the I. G. P.

Sri P. Sundarayya : He has got the wireless whereas we have got only postal facilities. Naturally you should have got it.

Mr. Speaker : Yesterday evening I got the information.

Sri P. Sundarayya : As for Nagireddi why did you not get the information?

Mr. Speaker : I do not know. Magistrates are not sending me the information.

Sri P. Sundarayya : The officer in charge of the prosecution should inform the higher authorities. You must have been informed immediately as to what had happened.

Mr. Speaker : Quite true.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ: అధ్యక్షా S.R. దాట్ల శనివారంనాడు arrest చేయబడ్డారు మీకు intimate చేయాలనినాకుతెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారికిintim te చేశాను. కాని జడ్జిగారు intimate చేయవలసిన అవసరము వున్నదో లేదో తెలియడము లేదు. 1,2 రోజులు delay అయిపోయింది. కనీసము నిన్న అయిన intimate చేసి వుండవలసినది. ఈ విషయములో తమరు చర్య తీసుకోవడము అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నిన్న సాయంత్రమే నాకు information వచ్చినది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : శనివారంనాడు వారిని convict చేశారు.

Mr. Speaker : That is Saturday.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అవునండి.

Mr, Speaker : Next day Sunday.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : తణుకులో wireless service వుంది.

Sri Tenneti Viswanadham : May I know the correct position. You were pleased to say that the I. G. P. has informed you. The present rule is that it is the duty of the convicting Magistrate to immediately inform the Speaker. May I know the correct position ?

Mr. Speaker : Under rule 182 when a member is arrested on a criminal charge or for a criminal offence or is sentenced to imprisonment by a court or is detained under an executive order, the committing Magistrate, Judge or executive authority as the case may be shall immediately intimate such fact to the Speaker indicating the reasons for the arrest, detention or conviction as the case may be, as also the place of detention or imprisonment of the member. It is the duty of the Magistrate to inform the Speaker immediately. They have not done so and it is for the members to decide what to do.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya . The Speaker has got all powers.

Mr. Speaker : The question is already engaging the attention of the U. P. Vidhana Sabha and perhaps we will come to that.

Sri Tenneti Viswanadham : The High Court and Supreme Court stand on a different footing. The committing Magistrate must inform the Speaker.

Mr. Speaker : Failure to do that ?

Sri Tenneti Viswanadham : The Speaker can take action.

Sri P. Sundarayya : It is a breach of privilege against the Speaker and the House.

Mr. Speaker : That is what exactly I am saying and then we have to issue notice or send warrants and again the matter will go to the High Court. They may prefer Habeas Corpus. Supposing this House decides to send for the Magistrate.

Sri P. Sundarayya : Certainly this House has got the right if any officer or person treats this House with contempt. According to our rules, the convicting Magistrate must send immediately to the Speaker a letter about the conviction. I have drawn your attention to this fact that this has not been done.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, శనివారంనాడు S.R. దాట్లకు శిక్ష వేస్తే ఆ రోజున తమరు టెలిగ్రామ్ ఇస్తే ఆదివారమైనా deliver చేస్తారు. అది మాకు సోమవారం ఉదయము రావాలి. అదే రీతిగా నాగిరెడ్డి గారిని సోమవారంనాడు convict చేశారు. చేసిన తరువాత దానిని గురించి తమకు information రాలేదు.

Sri Tennati Visvanadham :—I think if you ask the Chief Minister, he will be able to answer us. The Government have certain obligations to discharge.

Mr. Speaker : On the same day he should have communicated.

Sri Tenneti Viswanadham : The Chief Minister might take note of what has happened.

Mr. Speaker : Whether it is the Chief Minister or the opposition parties, it does not make much difference. It is not a party question.

Sri Tenneti Viswanadham : I am not referring to the privilege of the House. I am only saying that the Magistrate who has defaulted must be taken care of by the Government.

Mr. Speaker : The Magistrate is subordinate to the High Court.

Sri Tenneti Viswanadham : We can ask the Government to take action against them.

Mr. Speaker: If any member were to give notice, I shall get it examined.

Sri P. Sundarayya : Then the position becomes serious. అధ్యక్షా, మీరు చెప్పినట్లు Magistrates గవర్నమెంటు కంట్రోల్‌లో లేరు. High Court control లో ఉన్నారు అంటే the position will become very serious.

Mr. Speaker : I am not talking about Magistrates. I am talking about the judiciary. Judiciary includes Addl. District Munsif Magistrate and all that.

Sri P. Sundarayya : Even a judicial officer cannot go against the law of the country.

Mr. Speaker : The Chief Minister has got control over these people and he can tell us the position.

Sri P. Sundarayya : If a particular Magistrate goes contrary to the law of the country, cannot Government move in the matter ?

Mr Speaker : Whatever it may be, if some member who is interested gives me notice, I will get it examined or suo motto I will get it examined myself and see what can be done.

Sri Tenneti Viswamadham : We are interested and that is why we have raised it. The Chief Minister who is here may also move in the matter. After all, the Magistrates are subject to the rules of discipline of the Government. I do not know what the Chief Minister has got to say in the matter.

Sri K. Brahmananda Reddy : I have nothing to say in the matter. Mr. Sundarayya has given us information. I think he must have got the information by telephone.

Sri P. Sundarayya: I got a telegram. The Magistrates of Tanuku and Anantapur could have sent the information directly to the Speaker.

Mr. Speaker : Apart from that, what Mr. Sundarayya says is that the Magistrate has not sent information about conviction Under Rule 182, it is the duty to inform the Speaker about the conviction and other things.

Sri K. Brahmananda Reddy : Just now it has been brought to the notice of the Government. I shall find out when the Magistrate convicted and if so whether there was delay in communicating the sentence

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : He may send it afterwards. As such, I am raising a motion of breach of privilege by the convicting Magistrate of Tanuku in not sending any report to the Hon. Speaker as envisaged under rule 182. That is my proposition.

Mr Speaker : Let us be sure of the ground before we proceed. Where is the hurry about these things. Let us know the full facts and then proceed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I am mentioning about Mr. Nagireddy's affair because we have not got any official information.

Mr. Speaker : I have not received any information so far as Mr. Nagi Reddy is concerned. So far as Sri Datla is concerned, I have received information from the I.G.P. that he was convicted on Saturday.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : That is the very basis for my privilege motion. We have got the information that he was convicted. So there is no question of prima facie case whether he was convicted or not. It is evident that he was convicted. When he was convicted, the Magistrate has to inform the Speaker.

Mr. Speaker : We will take it up tomorrow. In the meanwhile, members will get the position examined thoroughly. I have taken notice of the motion, of Sri Vavilala Gopalakrishnayya. We need not be in a hurry. We will consider this matter tomorrow.

Sri P. Sundarayya :- You have not got the information officially. For some reason or other, the officials do not give the information for 4 or 5 days more. Meanwhile the conviction takes place not after the information is sent to the Speaker but the moment the judgment is delivered.

Mr Speaker :- Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice. We shall see about this tomorrow. We will study and see what the position is.

Sri P. Sundarayya : - I have drawn your attention that in the case of Sri Datla and Sri Nagi Reddy, conviction has taken place and you were informed very late. Sri Nagi Reddy was convicted on Saturday and he has gone in appeal and got bail on Monday. You did not get that information as yet.

Mr. Speaker :- So far as Rule 182 is concerned, it is not fair to say that the officer who conducted the prosecution should inform the Speaker.

Sri Tenneti Viswanadham .- Even in the Police Manual, there is a special rule that the convicting Magistrate shall inform the Speaker immediately and it is the duty of the police to see that it is so done. I .G.P. has no locus standi to inform you.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ముఖ్య మంత్రిగారికి నేనే స్వయంగా తణుకు నుండి రెండు దార్జీలు కట్టి టెలిగ్రాం ఇచ్చాను. వారికి ఆ సంగతి తెలుసు.

Mr. Speaker:- Yesterday and day before he must have received not less than 3 to 4 hundred telegrams with regard to this matter. He would have got this telegram also as one of them. I am also getting a number of telegrams.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మీకు ఇచ్చిన staff సరిపోకపోతే కొంత ఎక్యూస్ వుంటుంది. కాని ముఖ్యమంత్రిగారి విషయంలో అట్లా కాదు.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : DEATH OF ABOUT 100 PERSONS DUE TO SMALL-POX IN DORNAL VILLAGE, NARSARAOPET TALUQ.

Mr. Speaker :—There are three matters under rule 74. The first is in the name of Sri Vavilala Gopalakrishnayya regarding the death of 100 persons due to small-pox in Dornal village, Narsaraopet Taluk.

Sri K. Brahmananda Reddy : It is Dronadula not Dornal.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నర్సరావుపేట తాలూకాలో దోర్నాదుల అనే గ్రామం వుంది. ఆ గ్రామంలో స్మాల్ పాక్స్ జనవరి మొదటి వారంలో ప్రారంభమయి, విస్తరించటంవల్ల పసిపిల్లలు, పెద్దలు కలసి వందమంది వరకు చనిపోయారు. ఇప్పటికీ రోజూ ఒకరిద్దరు చనిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసికొన్నది. ఎంతవరకూ దానిని కంట్రోలు చేశారు. చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలకు స్ప్రెడ్ కాకుండా ఏమి చర్య తీసికొన్నారో మనవిచేయాలని కోరుతూ దానిని వెంటనే అరికట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad) : Mr. Speaker, Sir, in Dornadala village of Narsaraopet Taluk, Guntur District, there have been only 12 attacks of small pox with only one death during January, February and March, 1964 as indicated below :—

		Attacks	Deaths
January, 1964	...	10	nil
February, 1964	...	2	one
March, 1964	...	nil	nil

It is not therefore, correct to say that there have been hundred deaths due to small-pox in the village of Dornadala.

2. The village of Dornadala has a population of 3,819. The first information of break of small-pox in the village was received by the Health staff of the district on 17-1-1964. Immediately on receipt of information, the Health staff rushed to

the village on 17-1-1964 itself and after camping in that village for 2 days took necessary preventive measures like house-to-house vaccination, to prevent the spread of the disease in the village. The total number of vaccinations conducted by the staff was 35 primary vaccinations and 209 re-vaccinations in the said village. No attacks of small-pox have been reborted from the village after the preventive measures were taken by the Health staff.

3. The National Small-pox Eradication Progromme is in existence in tha taluks of Guntur, Tenali, Sattenapalli, Palnad Vinukonda, Narsaraopet and Repalle in Guntur district covering a population of 18.73 lakhs out of the total population of 30.73 lakhs of the district. Under this programme, 14.30 lakhs vaccinations have been done so far in the district. The taluk of Narsaraopet was taken up under this programme and out of 4 blocks in the taluk, 2 blocks, viz Narsaraopet and Santhamagulur were already completed by the National Small-pox Eradication Teams by conducting house to house vaccinations. The other two blocks of the taluk, viz: Martur and Nedendla will be taken up shortly. The District Health staff are being instructed constantly to enforce effective control measures whenever they receive reports of small-pox cases from any part of the district. The latest Weekly epidemic report for the week ending 14—3—64 for the district of Guntur as a whole shows that there were 3 attacks with 2 deaths in the district.

re : FIVE-YEAR COURSE FOR AURVEDA AND APPOINTMENT OF AN UNREGISTERED MEDICAL PRACTITIONER AS MEMBER OF THE INDIAN MEDICINE BOARD, ANDHRA PRADESH.

[illegible]

కళాశాలలు నిలిపివేయబడినాయి. తరువాత ఇంతవరకు మనకు భారత ప్రభుత్వం వారు పాఠ్య ప్రణాళికను తయారు చేయడంకుగాను శుద్ధ ఆయుర్వేద వైద్యశాఖను నియమించారు. ఆ కమిటీవారి సిఫార్సులు మన ప్రభుత్వానికి అందినాయి. అక్కడ నుంచి అయినా కళాశాలలో 5 1/2 సంవత్సరాల కోర్సు నడపవలయునని ఈ విధంగా ఉన్నది కాబట్టి ఇందుకు వచ్చే సంవత్సరం నడపగలమన్నారు. ప్రస్తుతం ఈ వచ్చే June 1964లో 4 సంవత్సరాల కోర్సు నడపడానికి proposal కూడ పంపించడం జరిగింది. ఇవి విద్యార్థులకు చాల నష్టదాయకముకాక చాల కష్టం. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం June నుండి భారత ప్రభుత్వం ఆదేశానుసారంగా అన్ని కళాశాలలయందు—ఆయుర్వేద యునాని మొదలగు కళాశాలలో 5 1/2 సంవత్సరములకోర్సు నడపవలయుననియు, ఇంతకు ముందు మేల్ కోటె కమిషను సిఫారసు–కమిషనరుకు–మేల్ కోటె కమిషన్ సిఫారసులోకూడ ఇదే విధముగా జరిగియుండెను. మన రాష్ట్ర ఆయుర్వేద యునానీ అన్ని కళాశాలలో 5 1/2 సంవత్సరముల కోర్సు నడిపిన మన దేశ ప్రజలకు, విద్యార్థులకు ఉపయోగకరమని నా యొక్క కోరిక. భారతీయ విధానములైన, అధ్యక్షా, Indian Medicine Board విధానం, మొదట పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వం నుంచి మన ఆయుర్వేద బోర్డులో నలుగురుకు 7 మెంబర్లు 8 యునానీలో ముగ్గురును, హోమియోపతిలో ఒకరు మాత్రం మెంబర్లుగా యుండేవారు. వీరి సభ్యత్వం 3 సంవత్సరముల నుండి 6 సంవత్సరముల వరకు ఉండె. ఈ విధముగా కూడా ప్రభుత్వంకూడ G.O కూడ ఆర్డర్ పంపినది. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వంలో ఆంధ్ర తెలంగాణా రెండూ కలసే వరకు ఇదేవిధంగా ఉండవలయునని బోర్డు మార్పు చేయకూడదని ఉండెను. అట్టి పరిస్థితుల్లో బోర్డ్ కూడా మార్పు జరిగినది. అందులో పాత మెంబర్లు 20 సంవత్సరముల వరకు ఉండినవారిలో ఒకరిని తొలగించబడిన మరి ఒకరిని మరి మెంబరుగా వేయబడినది. ఇందులో ఒక రిజిస్టర్డ్ కాని మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్ బోర్డు మెంబరుగా వేయబడినారు. అక్కడ మెంబరు కావడంలో Indian medicine లో రిజిస్టర్ అయే వైద్యులను పరీక్షించి వారి అర్హతలను గురించి certify చేసేదానికి రిజిస్టర్ కాని వారు బోర్డు మెంబరుగా ఉండడం అనవసరమని నేను చెప్పుచున్నాను.

Sri Y. Sivaramaprasad: Mr. Speaker, Sir, in pursuance of the Resolution of the Central Council of Health at Mahabaleswar in October, 1962 the Government of India constituted a Suddha Ayurvedic Education Committee (Vyas Committee) to formulate a syllabus and curriculum in Shuddha Ayurvedic Education extending over a period of 4 years for adopting in all Ayurvedic

colleges in the country. But according to the recommendations of the Committee, the Shudha Ayurvedic Course shall consist of 6½ years' study after admission to the college leading to the award of the degree of 'Ayurvedacharya' (Bachelor of Shuddha Ayurvedic Course).

When the Government of India called for the views of the State Government on the recommendations of the Vyas Committee, this Government examined the curriculum and syllabus recommended by the Committee in consultation with the Andhra Board for Ayurveda and the Board of Indian Medicine (Telangana) and they considered that, instead of the course recommended by the Committee, a course of about four years would be more appropriate and suitable for adoption in this State. The following considerations weighed with the Government in arriving at the above decision:—

(i) It was expected that the Vyas Committee would recommend a curriculum of about 4 years' study as indicated in the terms of reference to the Committee, namely to suggest a course extending to over four years, but the course recommended by the Committee was for 6½ years;

(ii) The duration of the course was more or less on par with M.B.B.S. course and the students who pass this course may be inclined to aspire for pay and status on par with M.B.B.S. doctors;

(iii) The students qualifying in the course of such long duration and specialisation will be prone to settle in towns and cities only and will not be willing to reside in rural areas and cater to the medical needs of rural population;

(iv) In view of the great demand for medical services in the rural areas, the need is for adopting a simpler and shorter course of Ayurveda and securing a larger number of qualified

candidates in a short time consistent with maintenance of reasonable standards;

(v) For imparting greater specialisation in certain branches of Ayurveda, it would be more desirable to start a few Post-Graduate Training Centres than adopting an ambitious and lengthy curriculam in all the Colleges for getting qualified practitioners to serve in rural areas.

The State Government accordingly ordered that two Committees be appointed to work out the details of syllabi for the proposed four years course in Shudda Ayurveda and Pure Unani to be introduced in the Government Ayurvedic and Unani Colleges at Hyderabad from the next academic year. The Committees are expected to finalise the syllabi in time to enable the Government to run the courses from June 1964.

The Rules issued under the Medical Act No. 1 of 1312 Fasli of the erstwhile Government of Hyderabad provide for the constitution of the Board of Indian Medicine for the Telangana area with 8 non-official members and 3 official members. The following are the present non-official members of the Board of Indian Medicine:

		Registered No.
1)	Sri V. T. V. Ramanujaswamy, Lingamaplli, Hyderabad.	356 (Ay.)
2)	Sri B. S. Lakshmanacharyulu, Secunderabad.	Not registered,
3)	Sri Pandit Pradyumnacharyulu, Gowliguda, Ram Mandir, Hyderabad	187 (Ay.)
4)	Sri Moinuddin Ahmed Jhajari, Hyderabad.	572 (Unani)
5)	Sri Prankush Das, Hyderabad.	304 (Ay.)

6)	Sri Hakeem Deccani, Hyderabad.	339 (Unani)
7)	Sri T. Seshachari, Hyderabad.	466 (Homoeo)
8)	Sri K. Naganna, M. L. A.	127 (Ay.)

Under the provisions of the existing rules, there shall be two Unani Private practitioners, two Ayurvedic private practitioners, one Homoeopathic practitioner and 3 others who need not necessarily be practitioners of any systems of Medicine on the Board of Indian Medicine. Of the above eight members, Sri B. S. Lakshmanacharyulu is not a registered practitioner, but his nomination on the Board on that account is not objectionable.

Rule 4 (1) of the rules referred to above lays down that subject to such orders as the Government may from time to time issue, every non-official member shall hold office for a period of three years from the date of appointment and shall be eligible for reappointment for a further period of three years on the recommendation of the President. It will be seen that, even though the term of non-official members should normally be three years in the first instance subject to reappointment, if necessary for another term of three years, this stipulation is subject to any orders that Government may think fit to issue. Hence, there is no objection under the Rules for a member to continue on the Board for more than six years, if the Government so decide.

In the normal course, new members are nominated when the Board is reconstituted, but at the same time there is no objection or prohibition according to the rules, to the continuance of a member for more than two terms or 20 years if the Government feel that such continuance will be in the public interest, and renominate him accordingly. In fact, the Government have not laid down any policy in regard to the membership on the Board of Indian Medicine for more than 20 years.

re : CONVERSION OF RAJAHMUNDRY PAPER MILLS INTO A JOINT STOCK COMPANY

శ్రీ ఎ. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఈ మధ్యనే మంత్రిగారు statment Table మీద పెట్టారు. ఆ statement చూచినప్పుడు కూడా మనకు ఈ Paper Mills కు సంబంధించిన యంత్రాలన్నీ 1960 నవంబరులో జరిగిన ఒంబడిక ప్రకారం, డిసెంబరు 1962 నాటికి రావాలని, యంత్రాలు స్థాపించాలని, పని ప్రారంభించాలని నవంబరు 1960 లో అభిప్రాయపడ్డారు. దీనికి రెండవ ప్రణాళికలో amount కూడా కేటాయించడం జరిగింది తరువాత ఇప్పుడు అనేకసార్లు శాసన సభలో చర్చకు వచ్చింది. ఈ శాసనసభలో ఉండేటటువంటి శాసన సభ్యులందరు కూడా ఇది private రంగానికి వదలిపెట్టడం సరియైనది. కాదని ప్రభుత్వమే దీనిని నిర్వహించాలని చెప్పడం జరిగింది. దీని మీద కేంద్రప్రభుత్వానికి, ప్రధాన మంత్రికి కూడా వ్రాయడం కొంతమంది శాసన సభ్యులు, ప్రజలు కేంద్రమంత్రికి వ్రాయడం దానిపైన Planning Commission కు refer చేయడంకూడా జరిగిందని మంత్రిగారు తమ ప్రకటనలో కూడా చెప్పారు. అయితే మంత్రిగారు ఇక్కడ ఇంకొక కొత్తవిషయము తీసుకొని వచ్చారు.

"In the Industrial Policy resolution of the Government, paper is included in the industrial development and it should be left to the private sector." అని చెప్పారు. అయితే Industril policy statement లో ఇవి private రంగము లో ఉండవచ్చునని ఉన్నవిగాని ప్రభుత్వ రంగములో ఇదివరకే ఉన్నటువంటి పరిశ్రమలను private రంగముకు ఇవ్వాలని ఎక్కడా చెప్పలేదు. అది సరిఅయినదికూడా కాదు. ఒకవేళ రెండవ ప్రణాళికలో మూడవ ప్రణాళికలో దీనికి డబ్బు కేటాయించి, ఇది 1962 నవంబరుకు protection లోకి తీసుకురావలెనని ఉన్నప్పటికి, ఈ రోజున, 1964 మార్చిలో ఉన్నాము: ఈనాటికి కూడా, అసలు ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభించలేకపోవడం జరుగుతున్నది. దీనికి చాలా కాలయాపన జరగడం అనేది ప్రధానంగా కన్పిస్తున్నది. ఇక, ఇంత చర్చ జరిగినతరువాత మొత్తము ఆంధ్ర ప్రజానీకము, ఇక్కడ ఉండేటటువంటి శాసన సభ్యులు అందరుకూడా ఇది ప్రభుత్వ రంగములో ఉండాలనికోరుతున్నప్పటికి ప్రభుత్వము కొత్తగా దాంట్లో Joint stock company చేయాలని. దాంట్లో one-third shares మాత్రం ప్రభుత్వము ఉంచుకొని, మిగతావి private రంగానికి ఇచ్చివేయాలని చెప్పడానికి కారణాలు చూపుటంటే "It would be a Government company and would be normally non-eligible for credit facilities from finance bodies like the Industrial Finance Corporation of C. A. C. I. or the Life Insurence Corporation." అని చెప్పారు. ప్రభుత్వ రంగములో ఉంటే ...

టికి అప్పులు తీసుకోడానికి అవసరంలేదు. కాబట్టి ఈ working capital కూడా ముఖ్యంకాదు కాబట్టి దీనిని అంతాకూడా private రంగమునకు వదిలిపెట్టాలని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఇది సరిఅయినది కాదని ఆంధ్రదేశములో ఇంత ఆందోళన చెందేటటువంటి సమస్యగా ఇది ఉంటునప్పుడు. ఈ Paper Mills ను ప్రభుత్వ యాజమాన్యములోనే ఉంచడానికి ప్రభుత్వము steps తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అంతేకాని దీనిని Joint stock Company గా చేయడం అనేది సరిఅయినది కాదు అనేదే ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురావడానికి ఈ call attention తీసుకురావడం జరిగింది. ప్రభుత్వము గతంలో ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి పిటిలో లాభాలు వస్తున్నాయని అనేక రకాలుగా చూపిస్తూ వచ్చారు. కాని ఇప్పుడు కొత్తగా మంత్రిగారు ఇచ్చిన statement లో ఈ ముడి పదార్థాలు unbleached craft paper కిని పెర్కొనటం జరిగింది Tariff Commission నివేదిక ప్రకారం కార్యక్రమాన్ని పొందడం మూలంగా ఈ unit కు నష్టం వస్తుందని చెప్పారు. అయితే ఈ నష్టం విషయం చాలా విచిత్రంగా ఉన్నది. ఈ విషయం గురించి చర్చలు జరిగినాయి. Government audit ఏదీ లేకపోతే వచ్చేటటువంటి లాభాలని ఎలా లెక్కకట్టాలనే విషయంలో నా అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ప్రభుత్వ audits కును, private రంగములో ఈ వ్యాపారములో జరిగేటటువంటి audits కున్న. వ్యత్యాసం ఉన్నదని విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అయినప్పటికి, ప్రభుత్వము మాత్రము దీనివలన నష్టం వస్తుందని చెప్పడం ఈ నష్టం ప్రభుత్వ రంగంలో ఎందుకు వుండాలి, కనుక private రంగంలో దీనిని ఎందుకు విడిచిపెట్టకూడదనే ప్రజాభిప్రాయాన్ని ఈ వైపు మరల్చడానికి ఈవిధంగా చెప్పారా అని ప్రభుత్వము యొక్క వైఖరిని ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఏర్పడుతున్నది. అందువల్ల ఈ విషయంలో చూచినప్పటికినీ ప్రభుత్వము రెండవ ప్రణాళికలో, మూడవ ప్రణాళికలో చేస్తామని చెప్పినటువంటి వాగ్దానాలు స్పష్టంగా నిర్వహించేటటువంటి స్థితి రావడంలేదని. ఇతర రంగాలలో డబ్బు కావాలనే కారణంతో దీనికి పెట్టదలచు కొన్నటువంటి 6 కోట్ల రూపాయలు, ఇతర రంగాలకు మారుస్తుందనే కారణం చెప్పుతూ దీనిని private రంగానికి ఇవ్వడం సరిఅయినది కాదు అనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి ఈ call attention motion ఇవ్వబడింది.

THE MINISTER FOR INDUSTRIES (*Sri M. N. Lakshminarsiah*): Sir, it is a fact that the Government have decided to convert the

Rajahmundry Paper Mills into a joint stock company. Some parties have shown interest in the proposal and are prepared to promote the joint stock company. After the company is formed, it is expected that it will go into the market to raise a part of the capital when the public will have an opportunity of taking shares. The Government have received advice of the Deputy Chairman, Planning Commission. He has pointed out that this is primarily a matter to be settled by the State Government in their discretion. He suggested that the State Government might explore the possibility of converting the Andhra paper Mills into a joint stock company, with the amount spent by the Government being treated as share capital of the Government. Though the question raised by the Member has been answered, generally the reasons for Government taking these decisions have not been adequately understood by the Member. I have therefore laid a detailed note on the Table of the House giving the reasons for the Government's decision. As the Members would see from that statement the decision is based solely on the fact that the Government have been finding it increasingly difficult to provide amount in adequate measures and in time for the completion of this project.

When the Andhra Paper Mills accounts were discussed a few days back, a suggestion was also made by some Members that the Government have shown the mill as working at a loss by debiting interest charges on the capital envisaged in the new plant and that this has been done to justify the proposed sale of the mill. It is well-known that the accounts are maintained in the manner laid down by the Auditor-General for all Government commercial undertakings and are audited by the Accountant General every year. There has been no deviation from the established parctice in the maintenance of the accounts by the A.P. Mills. I have explained this fact also in detail in the statement laid on the Table of the House. I hope with these clarifications Members would be able to appreciate the circumstances under which Government had to take this decision.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1964-65—VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. XXVI-LABOUR AND EMPLOYMENT-Rs. 35,50,000/-

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, నిన్నను, ఈ త్రైపాక్షిక సంఘాలను గురించి నేను మాట్లాడుతూ ఉంటిని. అప్పుడు Contract Labour పరిస్థితులను గురించి విచారణ జరిపేందుకు నియమించ బడినటువంటి Committee, అది సంవత్సరం క్రితం నియమింప బడినప్పటికినీ, ఈనాటి వరకు అది ఏమి పనిచేయ లేక పోయిందనే విషయం మనవిచేశాను. దానికి ప్రధానమైన కారణము ఆ Chairman గా నియమింప బడినటువంటి ఆయన ఉండేదేమో పై విశాఖపట్నం అయితే, ఆయన ఆఫీసు ఇక్కడ హైదరాబాదులో ఉంటున్నది. వైజాగ్ నుంచి ఇక్కడికి రాకపోవడానికి ఆయనకు ఆ ప్రయాణ ఖర్చము ఇవ్వకపోవడమే ప్రధాన కారణం, ఆ కారణంగా ఆయన ఆ కమిటీకి Chairman గా ఉండను అని రాజీనామా ఇచ్చారు. ఒక వారము రోజుల క్రితం మరొకరిని Chairman గా నియమించారు. ఈ report లో ఏమి వ్రాశారంటే, ఈ కమిటీ యొక్క పని త్వరగా పూర్తి చేయ బడుతుందని భావింప బడుతుందని అన్నారు. మళ్ళీ నాకు అందిన సమాచారం ఏమి టంటే, ఈ కొత్త Chairman గారు కూడా రాజీనామా పెట్టారని, అంటె, వేల సంఖ్యలో ఉన్నటువంటి Contract Labours వాళ్ళకు చట్టబద్ధంగా రావలసిన సౌకర్యాలు ఏలాంటివి పొందకుండా అవస్థ పడుతూ ఉంటె, సంవత్సరం క్రితం ఏర్పాటు చేయబడినటువంటి Engineering Committee ఈనాటి వరకు ఒక సమావేశము కూడా జరపకపోగా, ఇప్పుడు అసలు ఆ కమిటీ ఉన్నదా లేదా అని అనుమానపడే పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ విషయంలో, ప్రభుత్వము, Labour Department నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నారని, ఈ ఘటన చాలా స్పష్టంగ తెలియజేస్తున్నది. ఇలాంటి నిర్లక్ష్యం పెట్టుకొని, మరి రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక సంబంధాలు మంచివిగా ఉండాలంటె, ఏ విధంగా ఉంటాయి? ఇక పోతే, Implementation and Evoaluation Committee అని చెప్పి ఒక యంత్రంగాన్ని నియమించారు. యజమానులకు, కార్మికులకు మధ్య తగాదాలు వస్తే వాటిని పరిష్కారం చేయడం కోసం ఆ కమిటీ ఉన్నప్పటికీ కూడా, ఈ కమిటీకి బాధ్యత వహించినటువంటి ఆఫిసరు ఈ కమిటీ సభ్యులతో సంప్రదించకుండానే ఆయన arbitrary గా యజమానులకు, కార్మికులకు మధ్య వచ్చినటువంటి తగాదాలను పరిష్కరిస్తున్నాడు.

కోపి అతి దొరవ చూపించే ఉత్సాహంతో సమస్యలు పరిష్కరించడానికి పూను కొంటున్నారా అంటే అదిలేదు. ఆయన ఏ కేసుల్లైతే పరిష్కరిస్తున్నాడో అవి కొద్ది నెలల్లోనే తిరిగి రగులుకొని పారిశ్రామిక సంబంధాలు చెడిపోవడం జరుగు తోంది. కలెక్టివ్ అగ్రిమెంట్సు ఇంప్లిమెంటేషన్ చేసే విషయంలో తగాదాలు

వస్తే 39 పరిష్కరించామని, ఇంకా 16 పెండింగులో ఉన్నవని చెప్పారు. అలాగే ఆయా యూనిట్సులో ఉండే కార్మికుల సంఖ్యను బట్టి మెజారిటీ కార్మికులు ఆమోదించిన సంఘాన్ని గుర్తించే సందర్భంలో 26 కేసులు వస్తే 7 కేసులు పరిష్కరించాము. ఇంకా 19 కేసులు పెండింగులో ఉన్నవి అంటున్నారు. 55 అవార్డ్సు విషయంలో 39 పరిష్కారం అయినవని చెప్పినప్పటికీ వాటిలో మళ్ళీ కొత్త తగాదాలు తల ఎత్తినవంటూ ఆ తగాదాలు సక్రమంగా పరిష్కారం కాలేదని అందుకు ఒక కమిటీని పెట్టి, అది neglect చేసి ఆ ఇంప్లిమెంటేషన్ కన్సిలియేషన్ ఆఫీసర్ ఆర్బిట్రరీగా ప్రవర్తించిన అవసరం లేదు. యూనియన్స్‌ను రికగ్నైజ్ చేయుటలో Code of discipline ప్రకారం మెజారిటీ యూనియన్సును గుర్తించాలి. ప్రైవేటు ఎంప్లాయర్స్ విషయంలోనే కాదు, ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్సులో. ప్రభుత్వ under-takings మెజారిటీ యూనియన్సు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు లేబరు డిపార్టుమెంటు verification చేసినవి. 1½ సం॥ అయినాది. ఈనాటివరకు recognition ఇవ్వ లేదు. Highways, Medical Department, Electricity Department unions కు ఈనాటివరకు recognition ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి డిపార్టుమెంట్సే ఈ విధంగా violate చేస్తుంటే సరిదిద్దుక పోవడం విచారకరమైన విషయం.

వేతనాల సంఘం సిఫార్సుల గురించి ఉన్నది. మన పారిశ్రామిక విధానానికి పారిశ్రామిక సంబంధాలకు మూలమైన చాప్టర్ ఇది. ఎక్కడెక్కడ ఏవిధంగా పరిశ్రమలలో తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఏర్పడినవో దీనిలో చూస్తే తెలుస్తాయి. బీడీ పరిశ్రమలో 40 వేల మంది ఈ మధ్యనే పెద్ద సమ్మె చేశారు. కారణం ఏమిటి? బీడీ పరిశ్రమకు Minimum Wages Committee 1960 లో నియమించటం జరిగింది. కాని బీడీ యజమానులు ఆ రికమెండేషన్సును అమలు జరుపకుండ హైకోర్టుకు వెళ్ళి లిటిగేషన్ తెచ్చారు. 1962 దాకా ఆ కేసును పొడిగించే ప్రభుత్వ నిర్ణయం చెల్లనేరదని కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా తీర్పు ఇచ్చారు. ఇంకొక కమిటీని నియమించారు. 63 నుంచి హైకోర్టుకు వెళ్ళి లిటిగేషన్ ప్రారంభించడం జరిగింది. ఈ విధంగా గవర్నమెంటు యొక్క రికమెండేషన్సు అమలు జరుపకుండ ఎంప్లాయర్సు కావలసినన్ని చిక్కులు కలిగిస్తున్నారు. వాటిని అధిగమించడానికి గవర్నమెంటు గట్టి చర్యలు తీసుకొనుట లేదు. తాత్సారం చేస్తున్నది. దాని ఫలితంగా వేలకొలది కార్మికులు సమ్మె చేయవలసి వచ్చింది. లేబరు డిపార్టుమెంటు ఉన్నా వీరికి ప్రయోజనం కనబడనందున గత్యంతరం లేక సమ్మె చేస్తే ఆ కేసు పరిష్కారం అయింది. ఈ విధంగా ఉంటె కార్మికులు ఏమనుకుంటారు? లేబరు డిపార్టుమెంటు, కన్సిలియేషన్ ఆఫీసరు ఏమీ పరిష్కారం చేయరు. మనకు శక్తి సామర్థ్యాలుంటే సమ్మెల

ద్వారా పరిష్కారం చేసుకోవాలి. లేకపోతే గత్యంతరం లేదు—అనే నిర్ణయానికి కార్మికులు వస్తే ఇక కార్మికులను నిందించే హక్కు ఎక్కడ ఉన్నది? జ్యూట్ పరిశ్రమ తీసుకుంటే గుంటూరులో మార్చి 2వ తేదీ నుంచి సమ్మె జరుగుతోంది; ఏలూరులో ఫిబ్రవరి 23వ తేదీ నుంచి సమ్మె జరుగుతోంది. అక్కడ ఉన్న పెద్ద సమస్య ఏమంటే—Wage Board ఒకటి ఏర్పాటైనది. వారు recommendations ఇచ్చారు; కాని వాటిని అమలు జరపటానికి యజమానులు నిరాకరిస్తున్నారు. ఇప్పుడున్న రికమెండేషన్సులో 50 % అమలు జరుపుతారట. అది ఏ సూత్రం ఆధారం చేసుకొని చెబుతున్నారో అర్థంకాదు. లేబరు కమీషనరు, మినిష్టరు కూడ అదే సలహా ఇస్తున్నారు—Wage Board recommendations పూర్తిగా అమలు జరిపే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోకుండా Employers 50 % కు సిద్ధం అవుతున్నారు కాబట్టి, లేబరును కూడ accept చేయబడి సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది అన్యాయం. Wage Board recommendations చట్ట రీత్యా అమలు జరపడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ Wages విషయంలో ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్సు క్రింద ఏ విధంగా వున్నదో చెబుతాను. High Ways Department ఉన్నది. క్రిందటి సమావేశంలో కూడ ఈ విషయం మీద వివరంగా మనవి చేశాను. ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించి సవరించ గలిగిన లోపాన్ని కూడ సరి చేయలేదు. 74 G.O. ద్వారా 23-1-58 న ఒక ప్రకటన వెలువడింది. దానిలో man mazdoor కు రు. 21-1-26 స్కేలు. 5 సం|| లలో పూర్తి అయ్యే స్కేలు ఏర్పాటు చేశారు. ఇది 54 సం. ఆగస్టు 1 తేదీనుంచి అమలు జరపాలని G.O. లో వున్నది. కాని ఈనాటి వరకు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న 2500 మంది కార్మికులకు ఈ రికమెండేషన్సు ప్రకారం జీతాలు చెల్లించుట లేదు. 54 సం. నుంచి రావలసిన arrears ఇవ్వలేదు. నిరుడు 11-10-63 తేదీన మరొక కొత్త జీ. వో. నెం. 2055 issue చేశారు. రు. 21-1-26 స్కేలు మార్చి రు. 20 నుంచి ప్రారంభించి ఏడాదికి 0-80 ఇంక్రిమెంటు చొప్పున రు. 25 తో పూర్తి అయ్యే స్కేలు తెచ్చారు. లోగడ స్కేలు 5 సం|| లలో పూర్తి అయితే ఈ స్కేలు 10 సం|| లు పట్టుతుంది. ఇది ఎలాంటి అభివృద్ధి? రోజులు గడచిన కొద్దీ జీతాలు తగ్గించ వలసిన పరిస్థితులు భారత దేశంలో ఉన్నవా? మన ఆర్థిక విధానం ఆ విధంగా ఉన్నదా? ఇది మన ప్రణాళిక లక్ష్యాలకు చేసే ఉపన్యాసాలకు ఏ మాత్రం పొత్తులేని విధంగా ఉన్నదని చెప్పాలి. ఈ కొత్త జి. ఓ. నెం. 2055 ను ఏప్రిల్ 1 తేదీ నుంచి అమలు జరపాలి. కాని దీనిని కూడ కృష్ణా విజయవాడ డివిజన్సులో ఈనాటి వరకు అమలు జరుపలేదు. 1957 లో హనుమంతరావు కమిటీ జనరల్ గా unskilled workers కు 26-1-30 స్కేలు ఇచ్చింది; తరువాత 1959-60 లో Pay Committee రు. 21-1-40 స్కేలు ఇచ్చింది. 30 D. A. ఇచ్చి, కాని 64లో మన

గవర్నమెంటు హైవేస్ డిపార్టుమెంటులో రు. 20 నుంచి 0-80 ఇంక్రిమెంటుతో రు. 25 కన్న ఎక్కువ అవసరం లేదని ఈ జీతంతో గడుపుకోవచ్చునని నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం డిపార్టుమెంట్సులో ఇలాంటి అధ్వాన్న పరిస్థితి ఉన్నదంటే ఏమి చేయాలి? మన ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్‌లోనే అలాంటి అధ్వాన్న పరిస్థితి ఉన్నది. ఇది లేబర్ డిపార్టుమెంట్‌కు తెలియదా? ఎన్నో మెమోరండాలు ఇచ్చుకోవడం జరిగింది. హైవేస్ డిపార్ట్‌మెంట్ సమ్మె చేయడం దాకా పరిస్థితి పోయినప్పటికీ ఈనాటి వరకు యీ సమస్య పరిష్కారం కాకుండా ఉంది. వర్క్‌చార్జ్‌డ్ అన్న అ మూడు అక్షరాలు వారి ముఖం నుండి ఎప్పుడు తీసివేస్తారు? వాళ్లు 20 సం. 30 సం. నుండి సర్వీసులో ఉన్నప్పటికీ, వారిని వర్క్ చార్జ్‌డ్‌గానే పరిగణిస్తున్నారు. దానివల్ల వారికి ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఉండదు; గ్రాట్యుయిటీ ఉండదు; మెడికల్ లీవ్, ఎరండ్ లీవ్ ఉండదు. వారు 20 సం. సర్వీసులో ఉన్నప్పటికీ, వారికి యీ సౌకర్యాలు కలుగజేయక, మనది సంక్షేమ రాజ్యమని పెద్దపెద్ద కబుర్లు చెబితే వచ్చే ఫలితం ఏమిటని నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వ అజమాయిషీలో ఉన్న సంస్థలలో ఉన్న సమస్యలు చెబితే ఎవరూ వినిపించుకోవటం లేదు. ఆ డిపార్ట్‌మెంట్ హైవేస్ వారు టెక్నికల్ హాండ్స్. వారి రోజువారి సమస్యలతో వారికి పని తెమలదు. లేబర్ ఆఫీసర్స్‌ను పిలిచి సమావేశం జరిపి అక్కడి సమస్యలు చర్చించి పరిష్కరించమని కోరినప్పటికీ లేబర్ ఆఫీసర్స్ లెక్క చేయరు. ప్రతి రెండు జిల్లాలకో, రెండు డివిజన్సుకో ఒక లేబర్ ఆఫీసర్‌ను తప్పని సరిగా వేసి అక్కడ వచ్చే సమస్యలను పరిష్కరించటానికి ప్రభుత్వం గట్టి కృషి చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆయా డిపార్ట్‌మెంటల్ హెడ్స్ తప్పని సరిగా యీ సమావేశములలో పాల్గొనేటట్లుగా ప్రభుత్వం వారికి సూచనలు పంపించాలని కోరుతున్నాను. మన లేబర్ మంత్రిగారు మిగతా మంత్రులతో సంప్రదించి వారి క్రింద ఉన్నటువంటి డిపార్ట్‌మెంటల్ హెడ్స్ యీ సమస్యలను పరిష్కరించటానికి లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ యొక్క సూచనలను గౌరవించటానికి కావలసిన సహాయం తీసికోవాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వేజెస్‌కు సంబంధించిన తగాదా మన పారిశ్రామిక సంబంధాలను చెడగొడుతున్నది. చిలకలూరిపేటలో రిట్రెంచ్ సమస్య వచ్చింది. అది చాలా తీవ్ర పరిస్థితికి పోయింది. అది జీతాలకు బోనసులకు సంబంధించింది. అక్కడ సమస్య మనం సరిగా పరిష్కరించలేక పోవడంవల్ల అక్కడ పోలీసు డిపార్ట్‌మెంట్ ఏ విధంగా జోక్యం కలిగించుకోవలసి వచ్చిందో అది మనం చూశాము. సంఘాల మధ్య ప్రవర్తనా నియమావళి (ఇంటర్ యూనియన్ కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్) ఉంది. కార్మిక సంఘాలు ఒకదానికొకటి పోటీ పెట్టుకొని దెబ్బలాడుకొంటున్నాయని, ఆ సమస్యను పరిష్కరించటానికి ఒక కమిటీ వేశామని అన్నారు. ఆ కమిటీ ఇంతవరకు ఒకసారి కూడ కలవలేదు.

ఆ కమిటీ సమావేశం అవుతున్నదా? దాని దగ్గరకు ఎన్ని షికాయత్స్ వచ్చాయి? ఎన్ని పరిష్కారం చేశారు అని యీ మధ్య ఒక ప్రశ్న వేస్తే ఆ కమిటీ ముందుకు ఒక్క షికాయత్ కూడ రాలేదన్నారు. ఆంధ్రదేశంలో అనేక యూనియన్స్ ఏ విధంగా పోటీ పడుతున్నవో ఎలాంటి సమస్యలు వస్తున్నవో మనకు తెలిసినదే. ఆల్విన్ సంగతి మంత్రిగారికి తెలియంది కాదు. అక్కడ యూనియన్‌లో తగాదాలు వచ్చినప్పుడు వాటిని పరిష్కరించడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేశారా అంటే లేదు. ఆ కమిటీ కూడ ఏమీ ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆల్విన్ కేసు రిఫర్ చేసినప్పటికీ ఒక కేసు కూడ రాలేదని మొన్న ప్రశ్న వేసిన సందర్భంలో అన్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి కేసులను పరిష్కరించటానికి, యూనియన్స్ మధ్య తగాదాలు లేకుండా చేయటానికి పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. చట్టాలను అమలు పరచే విషయం చూద్దాము. కార్మిక నష్ట పరిహారం చట్టం అని ఒకటి ఉంది. ఈ నష్ట పరిహారం కేసులు అనేకం పెండింగులో ఉన్నవి. ముఖ్యంగా మైకా గనులలో ఉన్న కార్మికులయొక్క పరిస్థితి చాలా హృదయ విదారకంగా ఉంది. వారికి సిలికాసిస్ జబ్బు వచ్చిందని ప్రకటిస్తారు. వారికి నష్ట పరిహారం ఇచ్చే లోపుననే చచ్చిపోతారు. జబ్బువచ్చిన మరునాడే చచ్చిపోతారనికాదు. ఆయన రిప్రజెంట్ చేసుకొంటే. ఆ కేసు పరిష్కారం కావటానికి సంవత్సరాలతరబడి కాలం గడుస్తున్నది. ఆ కేసు పరిష్కారం అయ్యే లోపుగానే వారు చనిపోవటం జరుగుతున్నది. కొన్ని కేసులలో కాంపెన్‌సేషన్ కమిషనర్ జోక్యం కలగజేసుకోకముందే యజమానులు కొద్ది మొత్తం డబ్బు కార్మికులతో అప్పజెప్పి వేల రు.లు ముట్టినట్టుగా వారి సంతకం తీసుకోవటం జరుగుతున్నది. ఆ పద్ధతులు అరికట్టి చట్టసమ్మతమైన రక్షణలు కార్మికులకు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రశ్నోత్తరాలు సందర్భంలో 22 కేసులు పెండింగ్‌లో ఉన్నవని చెప్పారు. ఎవరెవరికేసులు పెండింగ్‌లో ఎంతెంత కాలంనుండి ఉన్నవి అని అడిగితే దానికి సమాచారం తమవద్దలేదని తరువాత తెప్పించి ఇస్తామని అన్నారే గాని యీనాటివరకు అది ఇవ్వలేదు. నష్టపరిహారం కేసులు పరిష్కారానికి వెంటనే పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను. "కార్మికులయొక్క సంక్షేమం క్రింద ఉన్న డబ్బును ఖర్చుపెట్టలేక పోయాము. ఎమర్జెన్సీ కారణంవల్ల సంక్షేమ కేంద్రాలు పెట్టే పథకాన్ని మానుకొన్నాము; యీ సంవత్సరం రెండు కేంద్రాలను మాత్రమే పెడుతాము అని అన్నారు. ఈ సందర్భంలో ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు దానికి బిల్డింగ్స్ లేబర్ డిపార్టుమెంటు భరిస్తున్నది. నా సూచన ఏమంటే ఫ్యాక్టరీ యజమానులే యీ బిల్డింగ్స్ కట్టించి ప్రభుత్వానికి అప్పచెప్పే పద్ధతి చేపట్టమని కోరుతున్నాను. దానికి

కావలసిన స్టాఫ్ ఎక్విప్‌మెంట్ కొరకు ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టవచ్చును. దానివల్ల ఆ ఫ్యాక్టరీదగ్గర భూమి దొరికే సమస్యకూడా పోతుంది. ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీదగ్గర భూమి సంపాదించటం ఒక సమస్య అవుతున్నది. కాబట్టి ఆ బిల్డింగ్స్ ఫ్యాక్టరీ యజమానులే కట్టించి ప్రభుత్వానికి ఇచ్చే పద్ధతి చేపట్టమని కోరుతున్నాను. సింగరేణి కాలరీస్‌లో 8 సంవత్సరాలక్రితం ఒక వెల్‌ఫేర్ సెంటర్ కట్టాలని నిర్ణయం అయినది. డబ్బు మంజూరుఅయినది కాని భూమి డిపార్టుమెంటుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ కాకపోవటంవల్ల యీ నాటివరకు వెల్‌ఫేర్ సెంటర్ నిర్మాణం కాలేదు. ఈ వెల్‌ఫేర్ సెంటర్స్ నిర్మించే విషయంలో ఇట్లాంటి మార్పు చేయమని మనవిచేస్తున్నాను. కార్మికవాడలు, గణాంక వివరాలు అనే శీర్షికక్రింద చాలా విషయాలు వ్రాశారు. లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ తరఫున ఒక పత్రిక ప్రచురిస్తున్నామన్నారు. చాల సంతోషము. అది నేను చూశాను. అది చాల ఉపయోగకరంగా ఉంది. గవర్నమెంట్ పబ్లిష్ చేస్తున్న బులెటన్‌లో కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ గురించి ఇస్తున్న లెక్కలు ఎప్పటి లెక్కలుబట్టి తయారు చేస్తున్నారు ? ఈ మధ్య దేశమంతటా పెద్ద అల్లరిలేచింది. బొంబాయి మొదలైన మహానగరాలలో-కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్‌క్రింద చూపిస్తున్న లెఖ్ఖలగురించి చాలా అల్లరిలేచింది. అవన్నీ తప్పుడు లెఖ్ఖలని, నమ్మదగినవి కావని చెప్పారు. దానిని ఋజువు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తరఫున ప్రచురించే లెక్కలు 1939 వ బేస్, 1946 వ బేస్, యీ రకంగా మనకు ఇస్తున్నారు. ఏలూరులో 1936 ను బేస్ సంవత్సరంగా తీసుకొంటున్నారు. వైజాగ్‌లో 1939 వ సంవత్సరం, నిజామాబాద్ వరంగల్‌లో 1943, 1944 సం.లను, హైదరాబాదు, గూడూరు, గుంటూరులలో 1960 ను బేస్ ఇయర్‌గా తీసుకొంటున్నారు. దానిలో ఎంత పొరపాటు ఉందో చూడండి. ఇంటిఅద్దె 1943 వ సంవత్సరంలో ఒక కార్మికుడు రెండు రు. 57 న.పై. చెల్లించాడని ఒక లెక్కఉంది. 1964 లోను, అదే బేస్, ఈనాటికీ కూడ కార్మికుడు ఇంటి అద్దె రెండు రు. 57 న.పై. ఇచ్చుకొంటున్నట్లు, యీ 25 సం.లుగా ఇంటి అద్దె ఏమి పెరగలేదనే అంచనాలతో యీ లెక్కలు తయారు చేయబడుతున్నవి. అది మంత్రిగారికికూడ తెలుసు. దీనిని రెక్టిఫై చేయటానికి ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. ప్రతికేంద్ర కార్మికసంస్థ-ఐ.ఎన్.టి.యు.సి; ఎ.ఐ.టి.యు.సి. హెచ్.ఎం.ఎస్; - వీరందరుకూడ కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ లెక్కలు గురించి ఆందోళన చేశారు. కనుక యీ కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ అంకెలను సరిచేసే విషయంలో చక్కగా వ్యవహరించాలని, కొత్త పద్ధతులు అవలంభించాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఫ్యాక్టరీల యూనిట్ విభజన ఈ యాక్ట్సు ఇంప్లిమెంటు చేసేవిషయంలో నాన్ టెక్నికల్ యాక్ట్సు, టెక్నికల్ యాక్ట్సు అని విడగొడుతున్నారు. కొన్ని డిపార్టుమెంట్సులో టెక్నికల్ హేండ్సు ఉంటేనే అవి సరిగా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారని అన్నారు. అది మంచి సూచన అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇందులో 5 చట్టాలను పేర్కొన్నారు. వీటిని వేరే లేబర్ యూనిట్‌కు మారుస్తున్నామన్నారు. అది మంచి పని. ఫ్యాక్టరీ చట్టాలు అమలుచేసే విషయంలో ప్రమాదాల లెక్క ఇచ్చారు. ప్రమాదాల సంఖ్య 1962 లో 3080 కాగా 1967 లో 3015 అని—ఆ ప్రమాదాల సంఖ్య చెప్పుకోదగ్గంతగా తగ్గిందని అన్నారు. ఆ తగ్గుదల వేలలో జరగలేదు; వందలలో జరగలేదు. పదులలో మాత్రమే జరిగింది. ఏడు పదులు మాత్రమే తగ్గింది. దానిని చెప్పుకోదగ్గంతగా తగ్గిందనటం న్యాయంకాదు. ఆ ప్రమాదాలకు గల కారణాలను తొలగించటానికి గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాద్‌లో ఆంధ్ర భూమి పత్రిక-కంపెనీలో పనివారు మంచినీరు త్రాగటానికి అవకాశాలు లేవు. అక్కడ మంచినీటి సప్లయి లేదు; టూజాలు ఇవ్వరు; గ్లాసులు ఇవ్వరు. మారుమూల ప్రదేశాలలో అయితే లేబర్ ఇన్స్‌పెక్టర్సు వెళ్ళి తగుచర్యలు తీసుకోలేక పోవచ్చును. కాని హైదరాబాద్‌లోనే యీ విధంగా ఉంటే, ఇటువంటి చోట్లకూడ మనం కొన్ని జాగ్రత్తలు, చర్యలు తీసుకోలేమా అని అడుగుతున్నాను, ఫ్యాక్టరీ చట్టాలను పదే పదే ఉల్లంఘించే వారిని ప్రాసిక్యూట్ చేశామన్నారు. ప్రాసిక్యూట్ చేస్తే సరిపోదు. వారిని బ్లాక్ లిస్ట్‌లో వేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వారు పదే పదే ఉల్లంఘిస్తున్నారని గవర్నమెంట్ యే ఒప్పుకుంటున్నది, కాబట్టి అటువంటి వారిని బ్లాక్ లిస్ట్‌లో వేయాలని కోరుతున్నాను. దుకాణాలు, వ్యాపార సంస్థల చట్టం ప్రస్తుతం వేరువేరు చట్టాలు ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలలో అమలులో ఉన్నవని రెండు ప్రాంతాలకు కలిపి త్వరలో ఇంటిగ్రేటెడ్ బిల్లు తీసుకు వస్తామని చెబుతున్నారు. వారు ఆ విధంగా రెండు సంవత్సరాల బట్టి చెబుతున్నారు ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వం యొక్క ఆమోదానికి పంపిందామన్నారు. అది ఇంకా ఎప్పటికి పూర్తవుతుందో అర్థం కాకుండా ఉంది. దాని పరిశీలన పూర్తి కాకపోవటంవల్ల వేల సంఖ్యలో ఉన్న యీ షాప్స్ ఎంప్లాయీస్‌కు చాల నష్టం జరుగుతున్నది. అందువల్ల వెంటనే దాని పరిశీలన పూర్తి చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఆతరకు Advisory Boards విషయం, Minimum Wages Board గాని, Labour Advisory Board గాని వీటిల్లో ప్రాతినిధ్యం విషయంలోనే

ఆలస్యం జరుగుతున్నది. వాటిని యింతవరకు reconstitute చేయలేదు. 1963 లో వాటియొక్క time పూర్తి అయినప్పటికి వాటిని ఈనాటివరకు reconstitute చేయ లేదు. A.I.T.U.C. తరపునుంచి నాకు తెలిసిన information సంవత్సరం అయి పోయింది. పేర్లుయిచ్చి, మిగతా కేంద్ర సంస్థలు యివ్వలేదనే కారణంతో వాటిని reconstitute చేయలేదు. అది చేయకపోవడంవల్ల మన పారిశ్రామిక సంబంధాలను మెరుగు పరచుకోవడంలో మనకు చాల నష్టం జరుగుచున్నది. వ్యవసాయ కార్మికు లకు సంబంధించిన Minimum Wages Act. ను ఈనాటివరకు అమలు పరచుకో లేక పోయినామని report లో వ్రాసుకున్నాము. దానిగతి ఏమైనది అంటే-అది ఒక museum లో పడిపోయింది. ఆ museum లో నుంచి దానికి ఎప్పుడు విముక్తి కలిగించి, బైటికితీసుకు వస్తామో, వేల సంఖ్యలో లక్షల సంఖ్యలో ఉన్న వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనం ఎప్పుడు అమలు జరుపుతామో నాకు తెలియకుండా ఉన్నది. ఈ పరిస్థితులలో మన Labour department ఖచ్చితమైన పైఖరి తీసుకోవాలి. చట్టాన్ని అమలు జరిపే విషయంలో అవసరమైన Staff తీసుకోవాలి. అంతేకాదు. ఒకతగాదా వచ్చిన తరువాత అది సమ్మెలు దాకాపోవడమే కాకుండా, చట్టబద్ధమైన సమ్మెలు జరుగుతున్నప్పుడు దానిలో జోక్యం కలిగించుకోకుండా ఉండే పద్ధతిలో చిలకలూరిపేటలో లాగానే నేరుగా Home department జోక్యం కలిగించుకొనే దాకా పరిస్థితులు విషమింప చేయడం ఆ విధంగా సమ్మెలకు పోయేదాకా దానిని పరిష్కారం చేయకపోవడం, సమ్మెలకు దిగిన తరువాత Labour department చేతులెత్తి పోలీసువాళ్ళ పరిష్కరించే పద్ధతులకు ధారితీయడం మంచిది కాదని నేను ఈ సందర్భంలో మనవిచేస్తూ కార్మిక శాఖ మంత్రిగారు, ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని తగిన చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. శ్రీరామమూర్తి (కనితి): అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన గుత్తు మూర్తిగారు ప్రవేశపెట్టిన Labour and Employment demand ను బలపరుస్తూ తమద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తీసుకు రావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. గత రెండు సంవత్సరాలు వారి అధ్యక్షతన అమలుచేసిన కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములుకూడ ఈ సందర్భంలో మనవి చేయుట తప్పదు. Physically handicapped people కు ఒక Excise ద్వార జరుగువటువంటి సహాకార, Labour Concilratory Machinery, Labour Machinery రాష్ట్రమంతటా అనేక విషయాలలో కలుగజేసుకొని పోతున్నటి విషయాలు కూడ

మనకు వారు యిచ్చిన demand లో చూశాము. Employment Exchanges లో ఉండే అనేకమైన యిబ్బందులను తొలగించి యివి చక్కగా పనిచేసే వ్యవస్థలుగా తయారుచేయడం కూడా వారి ఆధ్వర్యంలో జరగడం చాల ముదావహం. అందుకు ప్రత్యేకంగా నాయొక్క అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు విశాఖ పట్టణం ప్రాంతానికి సంబంధించినవి మనవి చేయవలెనని ఉద్దేశిస్తున్నాను. రాబోయే కొన్ని సంవత్సరాలలో విశాఖ పట్టణం యొక్క స్వరూపమే మారిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడు తున్నాయి క్రొత్తగా వచ్చే Industries, ఇప్పుడు ఉండే industries ను expand చేసే programmes గాని ఈనాడు ప్రత్యక్షంగా మేము అంతా చూసి సంతోషించినాము. ప్రభుత్వం యిచ్చిన assurances ప్రకారం steel plant తప్పని సరిగా విశాఖ పట్టణానికి వస్తుందని యిందులో చెప్పబడి ఉన్నది. అవన్నీ జరుగుతాయని కూడ మేము ఆశిస్తున్నాము. వచ్చేటటువంటి పరిశ్రమలతో యిప్పుడు ఉన్న పరిశ్రమల expansion లో అది పారిశ్రామికంగా బ్రహ్మాండమైన ప్రదేశంగా తయారవ బోతున్నది. అందుచేత Labour department యొక్క కార్యక్రమం స్థానికంగా పెంపొందించి, ప్రజలకు సౌకర్యం కలుగజేయవలసి ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Employment కు సంబంధించి ముఖ్యంగా ఒక విషయాన్ని మనవిచేయక తప్పదు. ఇంతకు మునుపు ఒక పర్యాయం ఈ సభాముఖంగా మనవిచేశాను. ఈ మధ్య సంజీవరెడ్డిగారు Chief Minister గా ఉన్నప్పుడు లాల్ బహుదూర్ శాస్త్రిగారు వచ్చి East Anglia Plastic Company కి foundation వేసిన సందర్భంలో అక్కడకు వచ్చే పారిశ్రామిక వేత్తలు ఎక్కడినుంచో మనుష్యులను తీసుకువచ్చి ఆఖరుకు unskilled labour ను కూడ పైనుంచి తీసుకువచ్చి వేసే పద్ధతి నడిపిస్తున్నారు. ఆ రకంగా చేయకూడదు అని హెచ్చరిక చేశారు. ఆ హెచ్చరికతో ఉండడమే కాకుండా ఆరకమైన పనులు నిజంగా అమలు జరిపేటప్పుడు జాగ్రత్త చూపించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ఆ విషయంలో Employment Exchange గాని, Local Labour Machinery గాని తగిన శ్రద్ధతీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. మంత్రిగారిని ఆ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకోవలసిందని ప్రార్థిస్తున్నాను. అదృష్టమో దురదృష్టమో తెలియదు. అక్కడ ఉండే పెద్ద వ్యవస్థలుగాని, సంస్థలుగాని కేంద్ర ప్రభుత్వానివో ప్రైవేటు సెక్టారువో అయి ఉన్నాయి. వాళ్ళుEmployment Exchange ఉన్నదని గాని, Compulsory Notification Act. అనేది ఒకటి ఉన్నదనేదిగాని గుర్తించకుండా Port, Caltex, Hindustan Shipyard, Naval base, యింకా ముఖ్యమైన యితర పరిశ్రమలు కూడా Employment Exchange ని ignoreచేసి, కొంతమంది notify చేసినా, చేయకాపోయినా మనుష్యులను వాళ్ళ యిష్టం వచ్చినట్లుగా వేసుకొనే విషయం తెలియనిది కాదు. Compulsory notification వచ్చినప్పటినుంచి Statistics

తీయించండి ఆ Statistics లో సగంగాని అంతకంటె ఎక్కువేగాని, తక్కువ మాత్రం కాదు. వాళ్ళు మనుష్యులను Employment Exchange తో సంబంధం లేకుండా తీసుకుంటున్నారు. వాళ్ళను కూడ స్థానికంగా ఉండే ప్రజలనుగాని ఆ ప్రాంతాలలో ఉండే ప్రజలనుగాని తీసుకోకపోవడం జరుగుతుంది. ఆవిధంగా జరుగుతూ ఉంటే స్థానికంగా ఉండే ప్రజలకు ఆందోళన కలగడం సహజం. వ్యవసాయకంగా వెనుకబడిన ప్రాంతం అయిఉండడం వల్ల వచ్చేటటువంటి పరిశ్రమల మీద ఆధారపడి ఉండడంవల్ల ఈ రకమైన అన్యాయం జరుగుతున్నప్పుడు ఎక్కువగా strikes, జరుగుతాయి, ఎక్కువగా అల్లరులు జరుగుతున్నాయని ప్రభుత్వం నిందించినందువల్ల లాభంలేదని కూడ ఈ సందర్భంలో మనవిచేయక తప్పదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం establishments గానీయండి, Central Government establishments గానీయండి, ప్రతి ఒక్కరు ఈ విషయంలో Compulsory Notification Act. ప్రకారం Notify చేయడం, Employment Exchange ద్వారా మనుష్యులను తీసుకోవడం తప్పనిసరిగా చేయాలి. అదిచేయనివారు ఎవరైనప్పటికి ప్రైవేటు రంగమేగాని, పబ్లిక్ రంగమేగాని, కేంద్రప్రభుత్వ రంగమేగాని, రాష్ట్రప్రభుత్వ రంగంగాని కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటేగాని ఈ విషయంలో ఏ మాత్రం అభివృద్ధి కల్పించదని మనవిచేయక తప్పదు. ఈ Acts విషయంలో ప్రైవేటు సెక్టర్ మీద కఠినంగా ప్రవర్తిస్తున్నాము. కఠినంగా అమలు జరిపేటందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్ర కేంద్ర రంగాలలో "honoured more in breach than in observation" అని అనుకరించడంలోకంటె అతిక్రమించటంలోనే ఎక్కువగా దానిని గౌరవిస్తున్నాము. ఈ రకమైనటువంటి పద్ధతులలో private రంగాన్ని question చేయడానికి ప్రభుత్వానికి moral strength ఎక్కడ ఉన్నదని అడగక తప్పదు. ఈ రకమైన పద్ధతులలోనే employment జరిగితే–రాబోయే పరిశ్రమలలో, బ్రహ్మాండమైన పరిశ్రమల కూడలిగా తయారు చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతాన్ని – దినదినము ఏదో ఒక తగువు, ఏదో ఒక అల్లరి రావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈనాడు ఉన్నటువంటి చక్కని ప్రశాంత వాతావరణం పాడు అయ్యే అవకాశాలు లేకపోలేదు. అందుచేత యిప్పటి నుండే ఈ directions లో సరైన చర్యలు తీసుకోమని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. అదే గాకుండా యిప్పటి నుంచే వారు సంవత్సరానికి ఒకసారైన వచ్చి రెండు మూడు రోజులు ప్రత్యేకంగా ఆ ప్రాంతంలో నివాసం ఏర్పాటు చేస్తేనే అక్కడ ఉండే సమస్యలను పూర్తిగా అర్థం చేసుకోడానికి, అక్కడ ఉండే పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి వీలు ఉంటుంది. ఇప్పటికే కొన్ని వేల మంది కార్మికులు ఉన్నారు. ఒకటి రెండు లక్షల కార్మికులు అయ్యే పరిస్థితులు దగ్గరలోనే ఉన్నాయి. ఆటువంటి సందర్భంలో ప్రత్యేకమైన దృష్టి వారు దాని మీద ఉంచ

వలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. వారు, వారి మినిస్ట్రీలో ఉండే యంత్రాంగం ప్రత్యేక దృష్టితో పరిశీలించి అన్యాయాలు జరగకుండా చూడకపోతే చాల ఇబ్బందులు ఏర్పడే అవకాశం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మరొక ముఖ్య విషయం మనవి చేయక తప్పదు. Central Government Subsidy తో industrial workers కు అక్కడ కొన్ని quarters ఏర్పాటు చేశారు. ఆ రెండు మూడు జిల్లాలలో అది ఒకటి ఏర్పాటు చేశారు. అభినందించ వలసిన విషయం. ఈ work, Labour departmant P. W. D. వద్ద canstruct చేయడం చాల P. W. D. works వలెనే ఈ work కూడ, మొదటి వర్షానికే రెండు యిళ్ళు పనికి రానివిగా declare చేయడం జరిగింది. మిగతా యిళ్ళు leakage అని, ఏదో ఒక చికాకు ఉండడం కార్మికులు చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. అంతే కాకుండా Plan లోనే కొన్ని కనీస అవసరాలను యిమిడ్చి approve చేయలేదని స్థానికంగా Labour Department వారు అడగగా తెలియడం జరిగింది. ప్లాన్ లోనే కనీస అవసరాలు కూడ వేయనటువంటి ప్లాన్‌లు తయారుచేసిన మహానుభావులు ఎవరో నాకు తెలియదు. అటువంటి వారిపై ఏమి చర్యలు తీసికొంటారు? చర్యలు తీసుకోవడం సంగతి ఎలా ఉన్నప్పటికీ ముందు కనీస అవసరాలు ఆ కాలనీలో ఏర్పాటు చేసేటట్లు చూడాలి. చాల డబ్బు వ్యయం చేశారు. చాల చక్కగా కొన్ని సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఇంత చక్కటి సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసిన దానికంటె, కనీస సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయక పోవడం విచారించవలసిన విషయం. ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని వెంటనే వాటిని ఏర్పాటు చేయించ వలసిందిగా వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. కార్మికులలో నవ చైతన్యం కలుగజేసి వారి హక్కులను తెలుసుకొనేటట్లు చేయాలి. strike చేసేటటువంటి హక్కులను తెలుసుకోవడమే మనకు ఎక్కువగా కన్పిస్తున్నది కార్మికులలో అది దురదృష్టం. దానికి అనేక కారణాలు లేకపోలేదు. ఏమైనప్పటికీ తమ యొక్క బాధ్యతలు తెలుసుకొనే చైతన్యాన్ని కార్మికులకు కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ విషయంలో ప్రజా ప్రతినిధులే కాదు ప్రభుత్వం. labour machinery శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అది లేకపోవడంవల్లనే ఎక్కువగా strikes జరుగుతున్నాయేమో నవే అనుమానం ప్రజానీకంలో ఉన్నది. ఒక training centre పెట్టి కొన్ని కొన్ని సంఘాల వారికు representatives ను పెట్టి train చేసినంత మాత్రాన వాళ్ళు వెళ్ళి యితరులను train చేస్తారని అనుకోవడం ఎంతమట్టుకు సమంజసమో, ఎంతవరకు జరుగుతుందో నాకు తెలియదు. Practical గా సరైనటువంటి పద్ధతులలో కార్మికులను ఉంచలేక పోతున్నాము. నాయకత్వంలో కూడ లోపం లేకపోలేదనే విషయాన్ని మనవి చేయక తప్పదు.

యూనియన్‌లో వుండే సభ్యులే నాయకులుగా వుండే పరిస్థితులు ఏర్పరచాలని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆలోచిస్తున్నవి. ఆ పద్ధతి ఎంత త్వరగా వస్తే అంత మంచిది. అంతేగాక, వారిలో నవజీవనం తీసుకువస్తేతప్ప దేశ పురోభివృద్ధికి దోహదం జరగదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. గత రెండు సంవత్సరాలలోను ప్రత్యేకంగా గురుమూర్తిగారు సాధించిన కృషికి, వారి డిపార్టుమెంటు సాధించిన కృషికి నా హృదయ పూర్వకమైన అభినందనలు తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: అధ్యక్షా, నేను మూడు points చెప్పదలచుకున్నాను. అంతకంటే హెచ్చుగా ఏమీ లేదు. లేబర్ పాలసీ అనేది చాలా inflamable policy. ఎప్పుడూ సమ్మెలు, షూటింగులు వింటున్న పాలసీ యిది. ఏ మినిష్టర్‌కైనా కొంచంకష్టమే అందులో, లేబర్ మినిస్టర్‌కు మామూలుగా, గవర్నమెంటులో హెచ్చు అయిన ప్రాబల్యం లేకపోయినట్లయితే ఏ గవర్నమెంటూ మోడల్ ఎంప్లాయర్‌గా వుండే ఆస్కారం లేదు. మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటులోకూడా యీ తగాదా వచ్చింది. తమకు జ్ఞాపకం వుండి వుండవచ్చు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట లేబర్ మినిస్టర్ అయిన గిరిగారు పాలసీకి సంబంధించి బాంకింగ్ ఎంప్లాయిస్ విషయంలో గవర్నమెంటు ఒప్పుకోవడం, ఆయన రిజైన్ చేయవలసిన అగత్యం రావడం జరిగింది. ఇక్కడకుకూడా మన మంత్రిగారు తమయొక్క ప్రభావం మిగిలిన గవర్నమెంటుపై ఎంతవరకు తీసుకురాగలిగితే, ఆయనయొక్క ఆత్మవిశ్వాసంపై సభ్యులు యిక్కడ ఆయనకు యిచ్చే బలంపై యిదిఅంతా ఆధారపడి వుంటుంది. ఆయన ధైర్యమైన పాలసీ తీసుకున్నట్లయితే మిగిలిన రాష్ట్రాలలోను, సెంటర్‌లోనుకాకపోయినా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తన ఎంప్లాయిస్ విషయంలో మోడెల్ ఎంప్లాయర్‌గా వుండేవిధానాన్ని ఆయన అవలంభిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. అట్లా అవలంభించడానికి వీలు కాకపోయినట్లయితే, ఈ ప్రభుత్వంలో మనం వుండడం మంచిదికాదని ఆయన తప్పుకున్నట్లయితే, ఆయన ప్రతిష్ట హెచ్చు కావడమేగాక, ఎంప్లాయిస్‌కుకూడ చాలా లాభం కలుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. అయితే యిప్పుడు అటువంటి పద్ధతి వచ్చిందో అని మీరు అడగవచ్చు. పద్ధతిగా చెబుతున్నాను. వస్తున్నాయా, లేదో వెంటనే పెద్ద క్రైసిస్‌వరకు రావడం అనేది మంత్రులనుబట్టికూడా వుంటుంది. ఏ మంత్రి అయినా గట్టిగా వుంటే

క్రైసెస్ వస్తుంది. లేకపోలేదు. ఈనాడు యీ లేబర్ ప్రాబ్లెమ్స్, సమ్మెలు, ఘాటింగులు చాలా హెచ్చుఅయిపోతున్నాయి, లాఠీఛార్జీలు పెరిగిపోతున్నాయి, 16 ఏళ్ళయి స్వరాజ్యం వచ్చినా, యింకా మన దేశంలో యీ విధంగానే జరుగుతున్నదీ అంటే, లేబర్ పాలసీని కొంతవరకు సంస్కరించవలసిన అవసరమున్నదని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

మరొక విషయంలోకి వెడుతున్నాను. Habitual offenders settlement విషయమున్నది. సిద్ధాపురం, శీతాపురం, స్టూవర్ట్‌పురంలలో కాలనీలున్నాయి. వారిని అలా వదిలివేయడంకాదు. వారి కండిషన్స్ improve అయినదో, లేదో చూడాలి. వీరిలో హృదయ పరివర్తన, ఒక సంస్కరణ ప్రాతిపదికపై జీవిత విధానాన్ని నడుపుకొనే మానసిక పరివర్తన లేబర్లు చూడాలి. ఆ పుద్దేశాలేమీ ఈనాడు నెరవేరడంలేదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లయితే గౌరవంగా వుంటుంది. వారిలో ఒకరకమైన పరివర్తన తీసుకున్న పద్ధతులు తెలియాలి. అప్పుడే అది నాగరికతకు గీటు రాయి అవుతుంది.. సెటిల్మెంట్సులో వున్న యిళ్లు మొదలైన వసతులకు సంబంధించి ప్రతి సంవత్సరం ఎంతో ఖర్చు అవుతున్నదితప్ప ఒక పర్మనెంటు ప్రోగ్రాంతో చేయడమేమీలేదు. మంత్రిగారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకుని నేను యింతకుముందు చెప్పినట్లుగా వారి హృదయ పరివర్తనకు అనుగుణంగా యీ వసతులు, యితర కార్యక్రమాలు చేయవలసిందిగా చెబుతున్నాను. ఎక్కడ, ఏ రకంగా డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నదో కూడా కొంతవరకు మంత్రిగారు తెప్పించుకుని చూడాలి. ఒకసారి ఎక్కడో సెటిల్మెంటులో రాత్రి యిళ్ళు కాలిపోయాయి. తెల్లారికి 5,800 ఖర్చుపెట్టి రిరూఫింగ్ చేయించేసినట్లుగా ఓోగట్టా వచ్చింది. కనుక, ఎక్కడ మొత్తాలు, ఏవిధంగా ఖర్చు [illegible] యో జాగ్రత్తగా కనిపెట్టాలి. ఏదో నెపం పెట్టుకుని వారు డబ్బు [illegible] ది గమనించాలి. అలాగే చిన్న చిన్న సంస్థలుగదా అని [illegible] వీటిలో కూడా ఖర్చులు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయో చూడ్డం ముఖ్యం. చిన్నవాటిని కనిపెట్టివుంటే పెద్దవాటిలో వాటంతట అవే సర్దుకుంటాయని మనవిజేస్తున్నాను. అందుకే ఎవరో అన్నారు. Take care of the penny, the pound will take care of itself అని.

స్టూవర్టుపురం కాలనీ వున్నది. సెటిల్మెంటువున్నది. అది సాల్వేషన్ ఆర్మీవారి మేనేజిమెంటుకింద వున్నది. ఇప్పుడు మనవారికి. యీ సాల్వేషన్ ఆర్మీ

వారికి బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత రోజురోజుకు దూరం అవుతున్నది. దీనిని గవర్నమెంటు చేతిలోకి తీసుకుంటే బాగుంటుందని మనవిజేస్తున్నాను. అయితే. వినికిడి ఏమిటంటే—సాల్వేషన్ ఆర్మీవారు కంపెన్ సేషన్ అడుగుతున్నారట. వారికి కంపెన్ సేషన్ ఎందుకు యివ్వాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇందులో law point తెలియదు. మన గవర్నమెంటువారు సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డుక్రింద డబ్బు యిస్తున్నారు. భూములు యిచ్చారు. ఆ భూములను సెటిల్మెంటువారికి ఒక పిలాన్ త్రఫిక బాడీగావారు వదిలిపెట్టారు. అందుకై కాంపెన్ సేషన్ యివ్వాలనే వాదన వారు లేవదీశారు. వారికి ఒక్క దమ్మిడీకూడా యివ్వవలసిన అవసరం లేదని మనవిజేస్తున్నాను. ఇచ్చినట్లయితే డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతుందని చెబుతున్నాను. వారు ఒక డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ ఏజన్సీగా వచ్చారు. ఆ భూముల విలువ పెరిగిందని వారికి కాంపెన్ సేషన్ యివ్వవలసిన అగత్యం లేదు. అయితే అదే యిప్పుడుకూడా continuc అయితే తగాదా యేమిటని అడగవచ్చును. అక్కడ ఒక హైస్కూలు వున్నది. ఆస్కూలు టీచర్సు, వారియొక్క కండిషన్స్ ఏమీబాగాలేవు. రిక్రూట్మెంటు, పే ఫిక్సేషన్, సర్వీస్ కండిషన్స్ అన్నీ తగాదాలే. గవర్నమెంటు రూల్సువారు follow కారు. వారిపై pressure తీసుకురావటానికి డిపార్టుమెంటుకు శక్తి లేకుండా ఉన్నది. ఈ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకొన వలసిందిగా మంత్రిగారిని వేడు కోరుచున్నాను.

ఆ ఉపాధ్యాయులు ప్రభుత్వంలో వున్నట్లయితే రెండు పే రివిజన్స్వల్ల వారికికూడ లాభం వచ్చివుండేది. అదికూడా పోయింది. ఈ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. పెద్దపెద్ద ఫ్యాక్టరీలలో లేబర్ ఆఫీసరులను వేసుకోవాలని ప్రభుత్వం ఇన్సిస్ట్ చేయడం. యిప్పుడు వారు వేసుకోవడం జరుగుతోంది. [illegible] ఆఫీసరుకు కొన్ని కండిషన్స్ ప్రిస్క్రైబ్ చేశాము. పరీక్ష [illegible] వారి సర్వీసు ఫేట్ అంతా ఎంప్లాయర్స్ చేతిలోనే వుం[illegible] వున్నది. విశాఖపట్టణంలో ఒకపెద్ద ఎస్టాబ్లిష్మెంటులో లేబర్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసరు యిటువంటి పరిస్థితులలో నలుగుతోవాలో నాకు తెలుసు. చెన్నపట్టణంలో కూడ కొన్ని సంస్థలలో వున్న లేబరు ఆఫీసరులు బాధపడుతూ ఎంప్లాయర్స్ చెప్పినట్లుగా వినవలసిన అవస్థ వుంది. లేబర్ వెల్ఫేరును చూడటానికి యీ ఉద్యోగం సృష్టించాము. లేబర్ వెల్ఫేరుకు యిటువంటి మెజర్స్ తీసుకోవాలని ఆ ఆఫీసరు గట్టిగా ఒకమారు రికమెండు చేస్తే కుర్రవాడు, క్రొత్తగా ఈ ఉద్యోగానికి వచ్చాడు అని మొదటిసారి ఊరుకుంటారు. మరొకమారు వ్రాసినట్లయితే ఏదో సాకుపెట్టి, ఆలస్యంగా వచ్చాడనో డిజొబిడియన్స్ అనో, లేకపోతే నెగ్లిజెంట్ అనో ఉద్యోగం నుంచి తీసేయడంవంటి పనులు జరుగుతున్నాయి. లేబరు వెల్ఫేరు

ఆఫీసర్సుకు ప్రత్యేకంగా ఒక కేడర్ ఏర్పాటు చేయవలసిందని నాకోరిక. ఈ రాష్ట్రంలోవున్న అన్ని ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్స్‌లోను చట్టం ప్రకారం లేబర్ ఆఫీసరును వేసు కోవాలి, ప్రభుత్వమే ఒక స్పెషల్ కేడర్ క్రియేట్ చేసి గవర్నమెంటు ఆఫీసరుగా జీతం-ఎమాల్యుమెంట్స్ మాత్రం ఆ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు యిచ్చుకోవాలితప్ప ఆఫీసర్సు మాత్రం ప్రభుత్వ ఆఫీసర్సుగానే వుండాలి. అట్లా ఇండిపెండెంట్‌గా వుంచినప్పుడే లేబర్‌కు ఎంప్లాయర్స్‌కు వచ్చిన తగాదాలన్నీ చూచి సరిగా వ్యవహరించడానికి వీలవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రపోజలు పరిశీలనచేసి, చేసినట్లయితే ఇటుపైన మనకు వచ్చే రిపోర్టులు సరిగా వుంటాయి. నాకు అనుభవం వున్నది. ఏదైనా డిస్ప్యూట్ వచ్చిన తరువాత లేబరు వెల్ఫేరు ఆఫీసరు కమిషనరు దగ్గర-తను ఆ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు పైరున రావడంచేత తనకు న్యాయమని తోచినదికూడ చెప్పడానికి అవకాశంలేదు. లేబరర్స్ అడిగిన డిమాండ్సులో ఇది న్యాయమైనది, మా ఎంప్లాయరు చేయవలసిందే నని అతను ఒప్పుకోడానికికూడ వీలులేదు. ఆ మెషీనరీలో తాను ఒక బోల్టు, ఒక నట్ క్రింద మారిపోతున్నాడు. అందువల్ల దీనిని పరిశీలించి ప్రత్యేకంగా లేబర్ ఆఫీసర్ కేడర్ క్రియేట్ చేస్తే బాగుంటుంది. మనకు చాలా ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్స్ వున్నాయి, యింకా ఇండస్ట్రియలైజ్ కాబోతున్నాము. ఇంకా ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్స్ పెరుగుతూ వుంటాయి. ప్రయివేట్ ఎంప్లాయర్స్ యిస్తున్నట్లుగానే అట్రాక్టివ్ పే యిచ్చి లిబరల్‌గా ఒక కొత్త లేబర్ ఆఫీసర్ కేడర్ సృష్టించినట్లయితే చాలవరకు బాగుంటుంది. సమ్మెలు వచ్చినప్పుడు షూటింగువరకు రాకుండా వారే ఆపడానికి శక్తివుంటుంది, వారు వారి ఎంప్లాయిమెంటులో వుండడంవల్ల డిసిప్లినరీ జూరిస్డిక్షను వారిదే అవడంవల్ల లేబరు ఆఫీసరు సర్దుబాటు చేసుకొనే శక్తికూడాలేదు. మాపూరిలో 8 వేలకు పైగా లేబరర్స్ వున్నారు. ఒక పెద్ద ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటులో మేనేజిమెంటు మధ్యాహ్నం భోజనాల టిఫిన్ కారీయర్స్ ఎవరుకూడ గేటులోపలకు తీసుకురాకూడదను అని ఒక క్విక్ నోటిక్ ఆర్డరు పాస్‌చేశారు. ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఊరికిదూరంగా వుంటుంది, 5 వేలమందికైనా భోజనాలతో కారియర్స్ వస్తాయి. ఒక గంట ఇంటర్‌వెల్‌లో వీరంతా సరౌండింగ్స్ దాటి గేటు దగ్గరకు వెళ్ళి రెండు, మూడువేల కారియర్స్‌లో తమ కారియర్ ఏదో వెతుక్కొని, అక్కడే భోజనంచేసి మళ్లా సకాలంలో పనిలోకి రావాలన్నారు. అక్కడవున్న లేబరు ఆఫీసరు ఇది చాలకష్టం. వాళ్లు తమ కారియర్ వెతుక్కునేసరికే టైము అయి పోతుంది. ఇదివరకు వలెనే లోపలే ఏర్పాటు చేసినట్లయితే బాగుంటుంది, - ఏడిపార్టు మెంటుకు ఆ డిపార్టుమెంటు కాళీగా వున్న షెడ్స్‌లో భోజనం చేస్తున్నారు. పాత లైనా చేయవలసిందిఅని చెప్పాడు. అంతే. అతనిమీద విక్టిమైజేషనువరకు వచ్చింది. అప్పుడేకాలేదు కాని కొంతకాలమైన తరువాత విక్టిమైజ్ అయిపోయాడు ఎక్చ్యువల్‌గా. అందువల్ల, ఇండిపెండెంట్ ఆఫీసర్సును వేయాలనే ప్రపోజలు పరిశీలించ వలసిందని ప్రార్థిస్తున్నాను. అట్లా అయితే లేబర్-ఎంప్లాయర్స్ రిలేషన్స్ అభివృద్ధి చేసినట్లయి,

మంత్రిగారికి పేరు ప్రతిష్టలు వస్తాయి. మనకు పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నమస్కారము.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి (సిరిపూర్) : అధ్యక్షా, పూజ్యులు లేబరు మంత్రిగారైన గురుమూర్తిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండు బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు లేబర్సు, ట్రేడ్ యూనియన్సుకుకూడ ప్రతిసారికూడ లేబర్ ఫీల్డులో సెంట్రల్ ఆక్టులు ఉన్నాయి. స్టేటు ఆక్టులు లేకపోవడంవల్ల స్టేటు వెనుకబడి వుండడానికిచిహ్నంగా వుంటుందని ఎన్నోసార్లు మనవిచేశాము. మళ్లా మీద్వారా మంత్రిగారికిమనవిచేస్తున్నాను. సెంట్రలు లేబర్ ఆక్టులు ఆల్ ఇండియా ఆట్మాస్ఫీరునుబట్టి చేయబడినటువంటివి. వాటిని ఎప్పటినుంచో అమల్లోపెడుతూ వచ్చాము. ఆల్ ఇండియా పరిస్థితికి ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిస్థితికీ తేడావుంది. ఇక్కడ మనపరిస్థితినిబట్టి, కార్మికరంగంలోవుండే విధంగా ఒకకొత్త విధానం ప్రకారం చేసుకోవలసి వుంటుంది. స్టేటు పరిస్థితులకు అనుకూలంగా మార్పుతేవడానికి అవకాశం వుంది. అట్లా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. బొంబే రాష్ట్రంలో మొదటినుంచి బొంబే ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్సు ఆక్టు అని వారి సొంత ఆక్టువుంది. యు. పి. లో కూడ సొంత ఆక్టు వుంది. వారుకూడ స్టేటు ఆక్టు చేసుకున్నారు. ఇంది కంకరెంటు సబ్జక్ట్, కాబట్టి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కంకరెన్సు తీసుకొని స్టేటు ఆక్టు చేసుకోడానికి వీలుంది, మధ్య ప్రదేశలో స్టేటు ఆక్టులు వున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశలో ఇట్లా లేకపోవటానికి కారణాలు ఏమిటి ? స్టేటు అక్టులు చేయడంలో మంత్రిగారికీ, ప్రభుత్వానికీ వుండే యిబ్బందు లేమిటో మేము ఇంతవరకు తెలుసుకోలేక పోయాము. మన లేబర్ ఆక్టులు చేసుకోక పోవడంవల్ల మనం అన్నిరాష్ట్రాల కంటె వెనుకబడి వున్నాము. లేబరు ఫీల్డులో వెనుకబడవలసిన అవసరంలేదు, ఇండస్ట్రియలైజేషనులో వెనుకబడి వున్నామంటె డబ్బు తెచ్చిపెట్టాలి. కొత్తగా కర్మాగారాలు పెట్టాలి. అంటే మూడవ మనిషిమీద ఆధారపడివుంది. కాని లేబర్ పాలసీలో ప్రభుత్వం ఇనీషియేటివ్ తీసుకొని మంచి లేబర్ పాలసీ అవలంబించడానికి అభ్యంతరాలు వుండవు. దేశంలో ఆంధ్ర ప్రదేశలో ఇంకా సెంట్రలు ఆక్టులే ఫాలో అవుతుంటే ఇది వెనుకబడిన తనంగా భావించబడు తోంది కనుక వాటిని తీసేసి, కొత్త చట్టాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఒక ఇంటెగ్రేటెడ్ ఆక్టు వస్తోంది. మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ ఆక్టు-ఆంధ్ర రీజియన్‌లో మదరాసు ఆక్టు. ఇక్కడ హైదరాబాదు ఆక్టు యింకా నడుస్తున్నాయి. ఒకే రాష్ట్రంలో రెండు చట్టాలువుండే పద్ధతి యింకా మనంఅవలంభిస్తున్నాము. ఇంట్లావుంటే ఇండస్ట్రియల్ శాంతిని ఏవిధంగా స్థాపించ గలుగుతాము ? ఇది ఇండస్ట్రియల్ పీస్ మెయిన్‌టెయిన్

చేయడానికి, కార్మికులను నిజమైన త్రోవలో నడిపి వారి కోరికలు చట్టరీత్యా తీర్చ డానికి ఉపయోగ పడదని మనవిచేస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వం స్టేటు లేబరు పాలసీలో-చాలా ధైర్యంగా, సాహసముగా పనిచేసి కార్మిక సమస్యలు పరిష్క రించింది, అందుకు నేను ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞత తెలుపుకోవాలి, కాని, ఇప్పుడు సమస్యల విషయంకాదు. లేబరు ఫీల్డులో 15 సంవత్సరాలనుంచీ నేను వున్నాను. ఈ లేబరు పాలసీ పూర్వం వున్నదే యిప్పుడూ అమలు జరుగుతోంది. ఏటువంటి మార్పు వచ్చినకూడ రాలేదు. 15 సంవత్సరాల క్రితం షాపుకారుకు లేబరుకు మధ్య డిస్ప్యూట్ వస్తే అది పరిష్కారం కాకపోతే, కన్సిలియేషనుద్వారా కాకపోతే, లేబరు డిపార్టుమెంటు కోర్టుకు పంపడం, కోర్టు పరిష్కారం చేయడం ఉండేది, ఇప్పుడుకూడ అదేపద్ధతి వుంది. ఈనాడు సోషలిస్టు పాట్రన్ ఆఫ్ సొసైటీ అని ప్రొగ్రెసివ్ ఇండస్ట్రియలైజేషను కావాలని, వర్కర్స్ పార్టిసిపేషను అని బాధ్యత గుర్తించాలని-థీరిటికల్‌గా ఎన్నో చెబుతున్నాము. కాని ప్రాక్టికల్‌గా 15 సంవత్సరాల క్రిందట వున్నదే యీనాడుకూడ అమల్లో వున్నది. ప్రభుత్వ పాలసీ లోటుగా వున్నది. దీనిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తు న్నాను ఈ రోజు పరిశ్రమలు పెరుగుతున్నాయి. Industrialization పెరుగుతోంది, కార్మికరంగం ఎంతో పెరుగుతోంది. ఇటువంటప్పుడు పాత పద్ధతిని మనం అవలం బిస్తూంటే industrial peace ను ఎక్కువ రోజులు కాపాడలేము అని ఈ రోజు ఋజువు అవుతోంది. ఎక్కడ చూచినా strikes lockouts జరుగుతున్నాయి. వాటిని కట్టుబాటుచేయడమనేది ఎట్లా అనేది ముఖ్య సమస్య. పాత పద్ధతిని వదలి ఈనాటి పద్ధతినిబట్టి క్రొత్తచట్టాన్ని, కానూన్‌ను తెచ్చి climate కు అనుకూలంగా ఉండే రూల్సు frame చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. Industrial tribunals, Labour courts కు సంబంధించి ఏ disputes వచ్చినా immediate గా ఒక reference డిపార్టుమెంటు పెట్టడంకంటే ఒక clerk పెడితే సామాన్యంగా జరిగి పోతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంత పెద్ద ఆట్టహాసము అవసరంలేదు. [illegible] లేబరు డిపార్టుమెంటును abolish చేయాలని సూచన చేస్తున్నాను. ఈ dispute conciliation officer కు రాగానే మాట్లాడతాడు. పరిష్కారం ... [illegible] చేయాలి. [illegible] లేబరు కమిషనర్ comment చేస్తూ [illegible] ultimate గా కోర్టుకు పోతుంది. [illegible] process [illegible]. న్యాయమూ కాదు [illegible] conciliation officer statement [illegible] scientific industrial labour rela-

tions develop చేయాలి. ఈరోజు disputes 15సంవత్సరాలక్రితం disputes statistics తీసుకుంటే ఏమి తేడాలేదు. ఈ రోజు industrial tribunal కు పోవడం చాలా పెరిగిపోయింది. మధ్యలో ఉండే machinery మనం ఉపయోగించుకోవడంలేదు. Concilation officer కు వీలుకాకపోతే కొన్ని కేసులుంటే ప్రత్యేకంగా లేబర్ కమిషనర్ కు representation చేసుకుని జాయింటు మీటింగు పెట్టుకున్నతరువాత కోర్టుకు పోవాలి. ప్రభుత్వపాలసీ మొదటిconciliation కావాలని లేకపోతే లేబర్ కమిషనర్ తో జాయింట్ మీటింగ్ కావాలి. లేబర్ యొక్క న్యాయమైన కోరికలు ఒప్పుకోకపోతే మేనేజ్ మెంట్ పై ఒత్తిడి తెచ్చి ఒప్పించడం, న్యాయమైనవాటిని కార్మికులు ఒప్పుకోకపోతే వారిని ఒప్పించడం చేయాలి కాని ఇది జరగడంలేదు. అప్పుడు కోర్టుకు పోవడంకంటే మినిష్టర్ గారి లెవెలులో జాయింటు మీటింగు కావాలి. ప్రతి Dispute లోను ట్రిబ్యునల్ కు పోయి industry లో employer, employee relations చెడపడంకంటే వారిని కూర్చోపెట్టి శాంతిని కాపాడాలంటే జాయింట్ మీటింగ్ లో కూర్చో పెట్టాలంటే conciliation officer చిన్న అఫీసరు కాబట్టి ఆయనమాట వినకపోతే పెద్ద ఆఫీసరు, ఆయన కాకపోతే మంత్రి లెవెలులోనైనా కూర్చోపెట్టే పద్ధతి ఉండాలి. Industrial relations లో ఇది అవసరమని మనం గుర్తించాలి. నందాగారుకూడా ప్రతిసారి tripetite conference పెట్టి ఇటువంటి సమస్యలు పరిష్కారం చేస్తున్నారు. అగ్రిమెంటు ద్వారా పరిష్కారం చేసే పద్ధతి ఇదివరకు ఉండేది. దానిని అమలు చేయాలి. ఇందుకు మనం state act ను తెస్తే బాగుంటుంది. Industrial courts ను eliminate చేసి employers representatives, workmen's representative government nominee-Judicial or non-judicial retired officer కావచ్చును. వారితో Board of Arbitrators ఏర్పాటు చేసినట్లయితే అందుకు legal statute అవసరంలేదు. Aggrieve అయినవారు అక్కడకు dispute తీసుకుపోవచ్చును. ముగ్గురుకలిసి నిర్ణయం చేస్తే దానిని ఒప్పుకోడానికి వీలుంటుంది. Arbitrators Board create చేయడానికి State Act తెస్తేనేవీలుంటుంది. Labour Advisory Board ఉంది. అందులోసబ్ కమిటీ వేసి employer's representativeను workmen's representative ను వేసి conciliation officer fail అయిన కేసులను వారికి పంపి మీరు ప్రయత్నం చేయండి, షావుకారును, worker పిలిపించి ఏదైనా settle చేయండి, అంటే కొంత బాగుంటుంది. Advisory Board ముందుకు కూడా వెళ్ళేటట్లు చేసినట్లయితే healthy conventions develop చేసినవారము అవుతాము. integrated Shops and Establishments Act రావలసిఉంది.

ఒక shop employee ని dismiss చేస్తే దానికి course ఏమిటి—మొదట inspection, తరువాత conciliation, తరువాత లేబర్ కమీషనర్. తరువాత కోర్టు. కాని ఈ విధంగా ప్రతి dispute కోర్టుకుపోయి settle కావాలంటే employee బ్రతక లేడు, shop నడువదు. Administrative Tribunal ఒకటి set up చేయండి. Inspection ద్వారా కాకపోయినట్లయితే డైరెక్టుగా ట్రిబ్యునల్‌కు పోయి అప్లికేషన్ పెట్టుకొని అక్కడే నిర్ణయం అయేటట్లు Shops Act ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా ముఖ్యమైన విషయం ఇంత పెద్ద shop employees organisation లో శాంతి ఉండాలి. వారి సమస్యలు పరిష్కారం కావాలంటే administrative tribunal అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక ప్రక్కన వర్కర్లను షావుకార్లతో సమానంగా పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. చాలా సంఘాలున్నాయి. ఎవరికి వారు వేరుగా ఉండటంవల్ల కార్మిక సంఘాలు బలంగా లేవు. షావుకారునకు కార్మికులకు మధ్య ఏ issue వచ్చినా షావుకారు ఏవిధంగానైనా కార్మికులను వంచేయాలని అనుకుంటే సుప్రీం కోర్టు వరకు పోతాడు. కార్మిక సంఘం సుప్రీం కోర్టు వరకువెళ్ళి అతనితో సమానంగా పోట్లాడటానికి, హక్కులు సంపాదించడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఉంది. ఎక్కడయితే employer vindictive policy తీసుకొని employees trade union తో fight చేయడానికి నిర్ణయించుకుంటాడో అటువంటప్పుడు గవర్నమెంటు ఒక జనరల్ పాలసీ తీసుకోవాలి. పగ తీర్చుకోవాలని employer పాలసీగా పెట్టుకొన్నప్పుడు ప్రభుత్వం కార్మికులకు legal assistance ఇతర సహాయం చేయాలి. Employer vindictive policy అవలంబించి ప్రొడక్షన్ నాశనం చేస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం కార్మికుల సహాయానికి రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది గవర్నమెంటు, ఎన్. జి. వో. లకు అయిదు రూపాయలు ఇచ్చారు. ఎన్. జి. ఓ. లకు ఇచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు employees లోని కార్మికులకు ఇవ్వము అంటే cost of living ఒక్క ఎన్. జి. వో లకే పెరిగింది గవర్నమెంటు అండర్ టేకింగ్స్‌లో ఉన్నవారికికూడా పెరిగింది. కార్మికులను తప్పుడు త్రోవలో పెట్టి ఉద్రేకాలను కలిగించడానికి కొన్ని వర్గాలకు అవకాశం కలుగజేయడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్.జి.వో లకు ఇవ్వడానికి డబ్బు ఉన్నది, కార్మికులకు ఇవ్వడానికి డబ్బులేదంటే కార్మికులలో న్యాయంగా శాంతి కాపాడే పద్ధతి కాదు. దానిని గురించి తొందరగా మంత్రిగారు ఆలోచించి రాష్ట్రంలో ఒక పెద్ద ఉద్రేకం రాకముందే అందరికి ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. Standing labour committee లో శోచనీయమైన విషయం మరొకటిఉంది. మంత్రిగారు మనవి చేసిన విషయాలు కార్మికుల మనస్సులో ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. Standing

Labour committee 1963 డిసెంబరులో Tripartite conference లో ఒక నిర్ణయం చేశారు. D A. ను cost of living తో link చేయాలని నిర్ణయం చేశారు. Index పెరుగుతూంటే cost of living పెరుగుతుంది కాబట్టి D. A. పెరగాలి. రెండవ నిర్ణయం subsidized food grains shops తెరవాలి. ధరలు అధికమౌతూంటే కార్మికులలో ఉద్రేకం పెరగకుండా జీతాలు వారికి ఉండాలంటే subsidized grain shops తెరవాలని నిర్ణయించారు. 1963 డిసెంబరులో ఈ నిర్ణయాలు చేశారు. ఈ విషయమై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు ఇంతవరకు ఏ steps తీసుకున్నది తెలియదు. నేను రాష్ట్ర సంఘ అధ్యక్షునిగా చాలా రోజులున్నాను. నన్ను ఎప్పుడూ పిలువలేదనే భావించాలి. ఇంత పెద్ద సమస్యను implement చేయాలంటే ప్రభుత్వం Tripartite conference ఏర్పాటుచేసి చర్య తీసుకోవాలి. లేబర్ కోర్టుకు మాత్రం వ్రాశారు. రెండు సంవత్సరాలుగా ఇంతవరకు ఎటువంటిచర్య తీసుకున్నట్లు తెలియదు. ఇది చాలా కష్టమైన పరిస్థితి. కాబట్టి నేను మనవి చేసేది subsidized food grains, dearness to be linked with cost of living ఈ రెండు విషయాలు చూడాలి. State implementation ఒకటి ఉంది. Industrial relations లో code of discipline గురించి ఒక కమిటీ వేశారు. ఇంత వరకు పిలువలేదు. అడిగితే subject లేదనిచెబుతున్నారు. R.T.C. గురించి subject [illegible] పిలువలేదు. ఈ విధముగా ఉండేదానికంటే abolish చేయడం మంచి దని మనవి చేస్తున్నాను. Worker's participation in the management భారత దేశంలో 12 కర్మాగారాలకు వచ్చింది. ఇక్కడ దానికి ప్రయత్నం జరుగ లేదు. పునాది సిద్ధాంతంగా గవర్నమెంటు నమ్ముతున్న విషయాలలో ప్రయత్నం చేయకపోతే లేబరు [illegible] ఏవిధంగా [illegible] చేయగలుగుతారో ఆలోచించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రియల్ హౌసింగ్ స్కీము లేబరు డిపార్టు మెంటువారు మేనేజ్ చేసేవారు. హౌసింగ్ బోర్డుకి ఇచ్చారు. లేబరు కమిషన్ వారు [illegible] కాలవ్యయం ఉండేది, దానిని [illegible] హౌసింగు బోర్డుకు ఇవ్వడం [illegible] [illegible] [illegible]. కార్మికుడికి ఇల్లు కావాలంటే [illegible] [illegible] [illegible] ఆరు మాసాలయినది. అప్లికేషను పెట్టుకుని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇంతవరకు రాలేదు [illegible] [illegible]. ఇండస్ట్రియల్ హౌసింగ్ స్కీమును పునరాలోచించి [illegible] లేబరు డిపార్టుమెంటుకు ఇవ్వాలి. [illegible] [illegible] విషయం ఉంది. ఇది మన రాష్ట్రం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కమిటీని వేశారు, ఆ కమిటీ ఆఫీసులు కాలేదు. రెండు సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. [illegible]

దేయుడు అనే వారిని appoint చేశామని చెప్పారు. సంతోషము. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తొందరపడినందుకు అభినందిస్తున్నాను. షావుకార్లు ఎక్కడ ఎక్కువగా లేబరును exploit చేస్తున్నారంటే కాంట్రాక్టు వర్కర్సులోనని చెప్పాలి. Factory Act అమలు జరగడంలేదు. 79 వ సెక్షను క్రింద leave అక్కడ అమలు జరుగ లేదు. సిర్పూరులో కనీసం 800 మందిని engage చేసినారు. 79 సెక్షను ప్రకారం 15 days' leave with pay ఇవ్వాలి కాని ఎవరికీ ఇవ్వలేదు. సింథెటిక్ డ్రగ్గు ఫ్యాక్టరీ వర్కు-షాపు ఫ్యాక్టరీ యాక్టు క్రింద రిజిస్ట్రేషను కాలేదు. హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ లో section 79 of the Factory Act అమలు జరుగలేదు. ఈ విధముగా ఆక్టులో అమలు కాకుండాపోతే మన లేబరు పాలసీ ఏ విధముగా ముందుకు పోతుంది. ప్రాగా టూల్స్‌తో ప్రభుత్వం అవలంబించిన విధానం చూస్తే దుఃఖించాలో, సంతోషించాలో తెలియదు. వంద మందిని retrench చేయవలసినదని కమ్యూనిష్టు పార్టీ కన్సిలియేషన్ అగ్రిమెంటు చేయడం న్యాయంకాదు. మూడు సంవత్సరాల వరకు తీసి వేయ వద్దు అని ఒక అగ్రిమెంటు వుండగా ఆ అగ్రిమెంటు కాలియరు పూర్తి కాక ముందు దానికి వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిష్టు పార్టీ షావుకారుతో కలిసి మరొక అగ్రిమెంటు చేయడం శోచనీయమైనవిషయం. దానిమీద కన్‌సిలియేషను ఆఫీసరుకంతకం పెట్టాడు. మేము హైకోర్టుకి వెళ్ళాం. Detailed facts of the case వున్నాయి కాబట్టి ఇండస్ట్రియలు ట్రిబ్యునల్‌కి పొండి legality చూడాలని చెప్పారు. దానికి తగిన course adopt చేస్తాం. గవర్నమెంటు అటువంటి విధానం ప్రోత్సహించి నట్లయితే ఎంతవరకు industrial peace పెట్టగలుగుతుందని ఆలోచించవలసిన అవసరంఉంది. రిట్రెంచిమెంటు అవసరం కావచ్చు. కాని లీగలుగా స్టాండు వున్నప్పుడు గవర్నమెంటు ఏవిధముగా ఒప్పుకున్నది ? ఒక కన్సిలియేషను అగ్రిమెంటు అమలులో వుండగా రెండవ అగ్రిమెంటును ఏవిధముగా తీసుకు వచ్చారు. యూనియను రిట్రెంచిమెంటు చేస్తే కొంత మంది ఆఫీసర్సు కాయొచ్చు మాదిరి మాట్లాడ తారు. ఇల్లీగల్ కాదంటారు. వారి fancy మీద ఆధారపడకుండా కోర్టుకి పోవాలంటే [illegible] ప్రభుత్వం ఇటువంటి విషయాలను ప్రోత్సాహించకపోవడం [illegible] illegal అవుతుంది. ప్రాగా టూల్సులో జరి [illegible] కమ్యూనిష్టు పార్టీ ఈ విషయంలో [illegible] కమ్యూనిష్టు పార్టీవారు చేసిన [illegible] మేము ఏమి [illegible] I.N.T.U.C. reactionary గా ఉంటారు అని అంటారు. [illegible] అగ్రిమెంటు ఉండగా రిట్రెంచిమెంటుకి అంగీకరించి [illegible] షావుకారు దప్పి మాట surplus labour ఉంది అగ్రిమెంటు

ఉన్నప్పటికి కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు రిట్రెంచిమెంటుకి అంగీకరించారు. మీరు ఎందుకు అంగీకరించరని అడిగితే ఏమిజవాబు చెప్పాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీవారిని అడిగేది ఉంది. ప్రభుత్వం అటువంటి పరిస్థితిని iron hand తో suppress చేస్తేగాని నిజ మైన శాంతికలుగదని మనవిచేస్తు ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య: అధ్యక్షా, లేబరు మంత్రిగారు ప్రప్రథమంగా తీసుకో వలసిన ముఖ్యమైన చర్యలను గురించి నేను తెలియజేస్తున్నాను. మిగతా మిత్రులు చెప్పిన కొన్ని సూచనలేకాకుండా మన డిపార్టుమెంటు ఇతర డిపార్టుమెంటులతో Coordination, అధికంచేయడానికి ప్రయత్నంచేయాలని నా ప్రథమ సూచన. ఎట్లా Coordination ఏ డిపార్టుమెంటుతో అంటే ప్రధానంగా రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఒకటి ఉంది రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుకి లేబరు డిపార్టుమెంటుకి పరస్పర సంబంధం లేదు. కాంపెన్సేషను యివ్వడంలో ఎంతో జాప్యంజరిగిన తరువాత డిక్రీలు యిచ్చి అమలు జరపడానికి సాధ్యంకాక Land Revenue Act క్రింద వసూలుచేసి లేబరు ఖర్చుకి యివ్వాలని రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకి పంపిస్తే ఏండ్ల తరబడి వసూలు కాకుండా నిలిచిపోతుంది. దానిమీద లేబరుడిపార్టుమెంటుయొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుకి వదిలివేయాలా? లేబరు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు వసూలు చేసే అధికారం ఎందుకు ఇవ్వడానికి వీలులేదు? దానిని expedite చేయడానికి మన ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటులో జరిగే జాప్యం గురించి అనేక కేసులు శాసనసభలో చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడొక కేసును తెలు పాను. ఒక కార్మికుడు గిలకా అడివయ్య కాంపెన్సేషనుకి దరఖాస్తు పెట్టాడు. అతడు బ్రతికి ఉండగా కాంపెన్సేషను అనుభవించడానికి వీలుపడలేదు. కాంపెన్సే షన్ రాకుండానే చచ్చిపోయాడు. అతని భార్య కాంపెన్సేషను కోసము క్లెయిమ్ను చేయడం జరిగింది. కాంపెన్సేషను రాకుండానే ఆమె చచ్చిపోయింది. మైనరు బిడ్డలు ఉంటే యిప్పటివరకూ తంటాలు పడుతున్నారు. ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నైనా అయినా యివ్వవచ్చు. లేబరు డిపార్టుమెంటుకిCo-ordination సహాయంజరిగే విధ ముగా చూడాలి. అదే విధముగా పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఉంది. ఎక్కడైనా లేబరు ట్రబులువస్తే మేనేజిమెంటు లేబరుడిపార్టుమెంటు పరుగెత్త వలసిన పరిస్థితి. లేబరు డిపార్టుమెంటు ఆఫీసర్సుపోయి పరిష్కారం చేయించడానికి బదులు పోలీసు డిపార్టు మెంటు పరుగెత్తిపోతుంది. తగాదాలు హెచ్చుచేయడం, లాఠీచార్జీచేయడం జరుగు తున్నది. పోలీసు డిపార్టుమెంటు శాంతి భద్రతలను కాపాడవలసిన కర్తవ్యమును మరచి లేబరు తగాదాలలో పరుగెత్తుతున్నారు. అక్కడికి లేబరు డిపార్టుమెంటు

వెళ్ళాలి. పోలీసు డిపార్టుమెంటు interference లేకుండా ఉండడానికి ఎంతవరకు సాధ్యం అవుతుందో ఆ వైపునుంచి ప్రయత్నం చేశారా ? లేబరు తగాదాలలో పోలీసు డిపార్టుమెంటు జోక్యం చేసుకోకూడదు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు అక్కడికి ఎందుకు రావలసి వస్తుందని గవర్నమెంటును అడుగుతున్నాను. లేబరర్సును ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. కాని అక్కడున్న పరిస్థితి ఏమిటి అందువల్ల review చేయవలసిన అగత్యము వుంది. మున్సిపాలిటీల స్కావెంజర్సు వున్నారు. వారు ఎంత అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వుంటున్నారో చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. వారిని గురించి ఈ డిపార్టుమెంటు శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నదా అంటే లేదని చెప్పాలి.

లేబరు కంట్రాక్టు సొసైటీలు వున్నవి. వాటికి లేబరు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధము వుండదు. లేబరు కంట్రాక్టు సొసైటీలలో ఏ కేటగిరీ లేబరర్సు వున్నారు, వారికి పనులు దొరుకుతున్నవా ఆ విషయము ఈ డిపార్టుమెంటు ఆలోచించలేదు ఒకవేళ ఆలోచించివుంటే సంతోషము. ఆలోచించకపోతే ప్రయత్నము చేయాలి. లేబరుకు సంబంధించిన సొసైటీలు ఎన్ని వున్నవి. ఏయే categories లో వున్నవి. వారి ఆర్థిక స్తోమత ఏ విధముగా వుంది అనేది పరిశీలించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మినిమమ్ వేజెస్ ఆక్టు వుంది. 1948లో pass చేశారు. ఈ ఆక్టును implement చేయడానికి తీసుకొంటున్న చర్యలు చాల poor గా వున్నవి అని చెప్పవచ్చు.

అగ్రికల్చర్ లేబరు ప్రధానమైన సెక్షను వారికి మినిమమ్ వెజెస్ ఆక్టు అమలు జరుగుతున్నదా ? వారి పరిస్థితి ఏమిటి ? ఈ వేజెస్ నామకార్థముగా ప్రకటించారు. అగ్రికల్చర్ లేబరు తీసుకునే కూలిరేట్లు ఎలా వున్నవి అసలు ఈ మినిమమ్ వేజెస్‌ను అమలు జరిపేదానికి మెషనరీ వుందా ? చాల తక్కువగా వున్న వారి కూలి రేట్లును పెంచాలని చెబుతున్నాము. గవర్నమెంటు ప్రయత్నముచేయాలి. అగ్రికల్చర్ లేబరు వేజెస్ ఎప్పుడైన revise చేశారా ? అసలు ఈ ఆక్టును అమలు చేయడానికి అధికారములు ఎవరికి ఇచ్చినట్లు కన్పించదు. లేబరు డిపార్టుమెంటు ఈ వేజెస్‌ను అమలు చేయడానికిగాని, revise చేయడానికిగాని ఏ చర్య తీసుకొనలేదు. ఇకమీదటైనా చర్య తీసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ మినిమమ్ వేజెస్‌ను కొన్నింటిలో అమలు జరపాలని వారి note లో చెప్పారు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఈ ఆక్టు pass చేసి ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినప్పటికి స్టేటు గవర్నమెంటు వెనుకబడి వుండడము బాగాలేదు. Legal aid ఇస్తున్నాము [illegible] లో చెప్పారు. ఎంత మందికి ఇస్తున్నారు ? పనుల క్రమము ఇంగువ కట్టిన గుడ్డ [illegible] వుండుందే కాని substantial గా legal aid ఇచ్చినట్లు కన్పించడములేదు. [illegible] legal aid workers అందరికి లభించే రీతిగా చూడాలని కోరుతున్నాము. [illegible] ధరలకు, Cost of living కి, వారికి ఇచ్చే వేజెస్‌కి

కూడా ఏ విధముగా వున్నది స్పష్టముగా కన్పిస్తున్నది. Consumer Cooperative societies అన్నారు. వాటిల్లోకంటె బయట వున్న షాపుల్లో వస్తువులు cheap గా దొరుకుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. Consumer Cooperative societies వల్ల లాభము కన్పించడములేదు, 300 కార్మికులు పైన వున్న ప్రదేశాలలో చౌక డిపోలు open చేస్తామని అన్నారు. కాని practical గా ఏమీ జరగడములేదు. అందువల్ల ఇదికూడ అమలు జరిగేదానికి ప్రయత్నము చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక స్త్రీ కార్మికులు వున్నారు వారికి maternity leave చాల అవసరము ఉంటుంది. గర్భిణీ అని చెపితే చాలు ఆ స్త్రీలను పనిమంచి విరిచివేస్తాము అని అంటారు. గర్భిణీ స్త్రీలకు leave ఇవ్వవలసి వుంటుంది. Leave benefits అని కాగితాలలో వుంటున్నవి. కాని స్త్రీ కార్మికులకు అందుబాటులో వుండడములేదు. అందువల్ల maternity benefits వారికి దొరికేటట్లు ప్రయత్నము చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. చేనేత కార్మికులలోను under employment ఎంత వుంది. దీనిని ఏ విధముగా పరిష్కరించాలి వారి పరిస్థితి బాగుచేయడానికి వీలు అవుతుందా అనే సమస్యలున్నవి. Industries department పైన వదిలివేయడమొకప్పు లేబరు డిపార్టుమెంటు ఏ ప్రయత్నము చేయడములేదు.

ఇక మేము ఇచ్చిన cut motions కి వున్న కొద్ది టైములో సమాధానము చెప్పడము సాధ్యపడదనుకొంటే ముఖ్యమైనవాటి కయినా సమాధానము చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మైకాగనుల ఏరియాకు సంబంధించిన అనేక విషయాలను మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చినారు వాటిని పరిశీలించాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. మైకా గనులలో పని చేస్తున్న కార్మికులకు సిలికోసిస్ అనే జబ్బు వస్తున్నది. ఇది టి. బి. కంటె ప్రమాదకరమైన జబ్బు. ఇక్కడ ఒక మెడికల్ బోర్డు ఏర్పాటు చేసినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను ఈ మెడికల్ బోర్డు [illegible] ప్రయోజనము కార్మికులకు సరిగా అందుబాటు కావడములేదు. ఏ [illegible] చేయునే [illegible] పరిష్కరించడములేదు, పేమెంటు ఈ మెడికల్ బోర్డుకు వెడితే రు 80/- [illegible] డబ్బు కట్టాలని అంటున్నారు. మెడికల్ బోర్డుకు డబ్బు ఇవ్వకొని examine చేయించుకోవాలనే పద్ధతిని తొలగించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతి [illegible] introduce చేశారో అర్థము కావడములేదు. అందువల్ల ఈ మెడికల్ [illegible] మైకా గనులలో పనిచేసే కార్మికులకు అందుబాటులో వుండే [illegible] చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి grain allowance [illegible] [illegible]tion పూర్తిగా జరగడములేదు. దీనిని [illegible] [illegible] తీసుకొనే ప్రయత్నము చేయాలని మనవిచేస్తూ [illegible].

شری ٹی انجیا (مشیر آباد) جناب اسپیکر صاحب - میں لیبر منسٹر صاحب کے ڈیمانڈ کی تائید کرتے ہوئے ان کے سامنے چند باتیں لانا چاہتا ہوں - آپ بھی جانتے ہیں کہ ہمیں آزادی حاصل کرکے ۱۶ سال گزر چکے ہیں - اسکے بعد بھی آج مزدوروں کو جو تنخواہیں دی جارہی ہیں انہیں دیکھکر افسوس ہوتا ہے - ہم نے بارہ سال پہلے یہ ڈیمانڈ کیا تھا کہ مینیمم ویجز ۱۰۰ روپیہ سے کم نہیں ہونا چاہئے - لیکن آج بھی ایک مزدور سو روپیہ سے زیادہ تنخواہ نہیں اٹھا رہا ہے بلکہ بہت سے کم تنخواہ اٹھا رہے ہیں - اسبارے میں لیبر منسٹر صاحب کو کوشش کرنی چاہئے ورنہ ڈیموکریٹک سوشلزم کا نعرہ جو ہم لگاتے ہیں بے معنی ہو جائے گا - اگر ہمارے مزدوروں کو زیادہ ویجس نہ دسکیں گے تو پھر سوشلزم کا حاصل کرنا ممکن نہیں ہوگا

ورکرس کے سیفٹی میژرس کے بارے میں میں کہوں گا کہ بہت سی فیاکٹریز میں اور باگی جونا ساگرا اور بڑے بڑے پرائجکٹس اور کارخانوں میں مالکوں کی طرف سے سیفٹی میژرس کا انتظام نہیں ہے - کمپینزیشن بینے کا بھی کافی انتظام نہیں ہے - اگر کہیں کمپینزیشن دیا بھی جاتا ہے تو بروقت نہیں دیا جاتا - چار پانچ سال کے بعد پیسے ملتے ہیں - مثال کے طور پر میں کہوں گا کہ آلوین اور پراگا ٹولس کارپوریشن وغیرہ کے مزدوروں کے پاؤں اور انگلیاں وغیرہ کٹ جاتی ہیں - ڈرلنگ مشین اور ہیوی مشنس پر کام کرنے والوں کو سوا روپیہ یا ڈیڑھ روپیہ مزدوری دیجاتی ہے اور ان سے بڑے بڑے مشنوں پر کام لیا جاتا ہے - یہ طریقہ مناسب نہیں ہے - اس کا اثر یہ ہے کہ بہت سے مزدور لنگڑے ہو چکے ہیں - ہاتھ کے معذور ہو چکے ہیں - میں لیبر منسٹر صاحب سے اپیل کروں گا کہ اس کے بارے میں انھیں انتظام کرنا چاہئے - میں خواہش رکھتا ہوں کہ مزدوروں اور مینیجمنٹ میں سمجھوتہ ہوگا - اور اس کی کوشش منسٹر صاحب کریں گے -

بات یہہ ہے کہ مینجمنٹ اس بات کی کوشش کرتا ہے کہ کورٹس میں جو کیسس چل رہے ہیں وہ زیادہ دنوں تک چلتے رہیں۔ کیس کو لمبا کرنے کی کوشش کرتے رہیں ہائیکورٹ اور سپریم کورٹ تک لیجاتے ہیں۔ اس لئے کمپلسری آربیٹریشن ہونا چاہیئے۔ ہم برابر اس کا ڈیمانڈ کر رہے کہ مزدوروں کا مسئلہ جب پیش ہوتا ہے تو اس کا فیصلہ فوری ہونا چاہیئے تاکہ مزدور زیادہ سے زیادہ پروڈکشن نکال سکیں مزدوروں کے ڈیمانڈز کا بہت ہی نقصان ہو رہا ہے۔ مزدوروں کو انڈسٹریل بورڈ اور کنسیلیئشن سے اتنا فائدہ نہیں ہے۔ جتنا آربیٹریٹر سے فائدہ ہو سکتا ہے۔ اگریمنٹ سے پہلے لیبر ڈپارٹمنٹ کو اس اگریمنٹ کی ذمہ داری قبول کرنا چاہیئے۔ مینجمنٹ اور لیبر کے درمیان جو اگریمنٹ ہوتا ہے وہ لیبر کے فائدے کی خاطر ہونا چاہیئے۔ اس پر لیبر منسٹر صاحب کو غور کرنا چاہیئے۔ ڈیفنس کے تعلق سے ضرور نیشنل ایمرجنسی رہتی ہے۔ لیکن اب کہاں کی ایمرجنسی ہے۔ اسٹیٹ سکٹر جاکر سنٹرل سکٹر ہوتا ہے۔ قانونی امداد نہیں ملتی ہے۔ کہیں بھی ہم کو زیادہ پروڈکشن کا فائدہ نہیں ملتا ہے۔ مزدوروں کو کافی دھکا لگا ہے۔ ٹریڈ یونین کی ترقی کو کافی دھکا لگا ہے۔ چارمینار فیکٹری کے اندر آپ جانتے ہیں کہ ٹریڈ یونین کے جو اکاؤنٹس ہیں ان کی لیبر ڈپارٹمنٹ کی طرف سے چیکنگ نہیں ہوتی۔ ان کے اکاؤنٹس صحیح ہیں یا بوگس ہیں۔ وزیر سلطان ٹوباکو دو چار لاکھ روپے کا آفس ہے۔ اس کو دھکا لگا ہے۔ دو چار لاکھ روپیہ کھا کر بیٹھے ہیں۔ اس کی جانچ کرنی چاہیئے۔ اکاونٹس کی آڈٹ کرنا چاہیئے لیبر ڈپارٹمنٹ کی طرف سے جہاں لیگل ایڈ دیجانی چاہیئے وہاں دینا چاہیئے۔ لیگل مدد کرنی چاہیئے۔ لیگل مدد کی ضرورت ہو تو لیگل ڈپارٹمنٹ سے سوال کیا جائے تو کوئی جواب نہیں ملتا۔

دوسری بات جو مجھے کہنی ہے وہ یہ ہے کہ ورکرس انڈسٹریل ہوزنگ اسکیم کے تحت جہاں مزدوروں کے مکانات بنے ہیں وہاں دس بارہ سال سے پانی کی سربراہی کا انتظام تک نہیں کیا گیا ہے۔ نہ تو ان مکانات کے مینٹیننس کا انتظام ہے۔ مزدوروں کی مانگ یہ ہے کہ اس انڈسٹریل ہوزنگ اسکیم کے تحت جو مکانات بنائے جاتے ہیں وہاں سہولتیں نہیں ملتی ہیں ان کو سہولت فراہم کیجائیں۔

جہاں انڈسٹریل ایریا ہے اس کے اطراف دس یا پانچ میل تک تاڑی شاپ قائم نہ کیجانی چاہیئے ورنہ یہ ہوتا ہے کہ ورکرس کی تنخواہیں جب ملتی ہیں تو وہ اسمیں سے کچھ نہ کچھ اس پر صرف کرتے ہیں۔ اس لئے میں کہوں گا کہ تاڑی شاپ انڈسٹریل ہاوزس کالونی سے دس پانچ میل دور رہنی چاہیئے۔

خوشی کی بات یہ ہے کہ لیبر ڈپارٹمنٹ اور لیبر منسٹر صاحب کا رویہ اچھا ہے۔ جس کی وجہ سے یہاں کے مزدوروں میں شانتی ہے۔ اس بارے میں میں ان کو مبارکباد دیتا ہوں۔ دوسرے کارخانوں جمشید پور اور رتھ کھیلا میں جس طرح کی گڑبڑ ہوی اور ہندوستان کے دوسرے انڈسٹریز میں جیسے واقعات ہوئے یہاں نہیں ہوسکے۔ اسکی وجہ یہ ہے کہ یہاں کے لیبر نمائندوں میں ویسے کیمونل فلینگس نہیں ہیں۔ کارخانہ دار اور سرمایہ دار مزدوروں میں ذات پات کے فلینگس لاکر بڑے فلنگس پیدا کرنا چاہتے ہیں اسلئے اس کو دور کرنا چاہیئے۔ گورنمنٹ سکٹر کی طرف سے نمائندے جب بلاتے ہیں تو وہ آتے تک نہیں ہیں آج حالت یہ ہے کہ گورنمنٹ سکٹر بڑو شواس نہیں ہے۔ پبلک سکٹر اچھا بھی ہے۔ ہم بھی یہ کہتے ہیں کہ سوشلزم کے نعرے میں پبلک سکٹر کی ضرورت ہے۔ لیکن گورنمنٹ سکٹر سے پرائیویٹ سکیٹر کی حالت خراب ہے۔ پرائیویٹ سکیٹر لیبر منسٹر صاحب ان کو بلاتے ہیں تو وہ نہیں آتے ہیں دیکھو قانون کس کام کا ہے۔ ایکٹ کی خلاف ورزی کر رہے ہیں۔ کیا کوئی مالک اس کے باوجود جیل گیا ہے۔ کہاں کم مالک کے امپلائیز کو کسی نے کبھی جیل میں بھیجا ہے۔ نہیں بلکہ ورکرس ذراسی بھی کبھی گڑبڑ کریں تو ان پر

سختیاں کیجاتی ہیں - اگر ورکرس قانون کی خلاف ورزی کرتے ہیں تو ضرور ایکشن لینا چاہیئے لیکن اس کے ساتھ ساتھ جہاں مالک یا مینجمنٹ سمجھدار ہوکر تعلیم یافتہ ہوکر قانون جانتے ہوئے قانون کی خلاف ورزی کرتے ہیں تو ان کے خلاف بھی ایکشن لینا چاہیئے -

آج بدقسمتی کی بات یہ ہے کہ اعظم جاہی ٹیکسٹائل ملز کو کلوز کر دیا گیا ہے - سب کو معلوم ہے کہ آندھرا پردیش انڈسٹریلی بیک ورڈ ایریا ہے - اسکے علاوہ ہمارے ملک میں امرجنسی موجود ہے - ایسی صورت میں انڈسٹریز کو کلوز کرنا اور وہاں کے ورکرس کو رٹرینچ کرنا کہاں تک درست ہو سکتا ہے - موجودہ حالات میں نہ تو انڈسٹریز کو کلوز کرنا چاہیئے اور نہ ہی مزدوروں کو ریٹرینچ کرنا چاہیئے - گورنمنٹ کو چاہیئے کہ اسکے متعلق سختی سے ایکشن لے - ہم کو آج چین کا مقابلہ کرنا ہے - پاکستان کا مقابلہ کرنا ہے - کیا اسمبلی میں تقریریں کرکے ہم ان کا مقابلہ کر سکتے ہیں یا انڈسٹریل پروڈکشن بڑھا کر مقابلہ کر سکتے ہیں - جب پروڈکشن بڑھا کر ہم مقابلہ کر سکتے ہیں تو پھر مزدوروں کو بونس ملنا چاہیئے - ان کو سہولتیں دیجانی چاہییں - ان کو زیادہ اجرت ملنا چاہیئے - آندھرا پردیش کے ورکرس کی جانب سے امرجنسی کے سلسلہ میں لاکھوں روپیہ دیا گیا ہے - اسلئے اب جبکہ یہاں کے مزدوروں پر مصیبت آئی ہے تو لیبر منسٹر صاحب کا فرض ہے کہ وہ اسکے متعلق ایکشن لیں - پی - ڈبلیو - ڈی کی جانب سے آج کئی پراجکٹس بن رہے ہیں لیکن وہاں کے مزدوروں کے تعلق سے پی - ڈبلیو - ڈی کو کوئی پرواہ نہیں ہے ہم نے کئی بار کہا کہ کنٹراکٹ لیبر سسٹم کو ابالش کیا جائے - لیکن یہ سسٹم ابھی تک موجود ہے - اسلئے ضرورت ہے کہ آنیوالے سالوں میں ہم اس سلسلہ میں نئے قوانین بنائیں تاکہ مزدوروں کو زیادہ فائدہ ہو سکے - دوسری بات یہ ہے کہ فیکٹری بند ہونے کے بعد مزدوروں کو رٹرینچ کیا جاتا ہے - اسکے لئے کسی نہ کسی قسم کا انشورنس ہونا چاہیئے - جیسا کہ پراویڈنٹ فنڈ ہے یا دوسرے انشورنس ہیں - اسی طرح ان امپلائمنٹ کا بھی انشورنس ہونا چاہیئے - مجھے توقع ہے کہ لیبر منسٹر صاحب اس اسکیم کو لائیں گے - آندھرا پردیش میں ہم نے بہت سی نئی نئی چیزیں لائی ہیں - ہم نے یہاں پنچایت راج لایا ہے اور دوسرے بہت سے مفید کام کئے ہیں اسلئے مزدوروں کی بھلائی کیلئے بھی کوئی نہ کوئی انشورنس لانا چاہیئے تاکہ مزدوروں کو یہ احساس ہو کہ ان کو یہاں سماجی سہولتیں حاصل ہیں - اتنا کہہ کر میں اپنی تقریر ختم کرتا ہوں -

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ సి. డి. నాయుడు : అధ్యక్ష మహాశయా, ఇదేమో లేబర్ డిమాండ్. చెప్పుకొనేదేమో లేబర్ శ్రేయస్సుకై కార్మికుల శ్రేయస్సుకై ఈ డిమాండ్ పెడుతున్నామని చెబుతున్నారు. కాని నిజమైన పరిస్థితి మన అనుభవాన్ని బట్టిగాని, ఇవి జరిగే తీరుమబట్టిగాని చూస్తే ఈ డిమాండ్ యజమానుల శ్రేయస్సుకై ప్రభుత్వం యొక్క విధానాలను కొద్దోగొప్పో మరుగుపెట్టుకొనే టటువంటిదిగా ఈ డిమాండ్ పెడుతున్నారని మాత్రం నేను అనుకొంటున్నాను. పరిశ్రమ అనేది, పరిశ్రమలో ప్రవేశం ఉండే 3 అంశాలు 1. యజమాని, 2. కార్మికుడు, 3. పెట్టుబడి అనే 3 విషయాలలో కార్మికుడు అనేది చాల ముఖ్యమైన విషయం. చాల ముఖ్యమైన అంశం. కార్మికుడు బాగున్ననాడు పరిశ్రమ బాగుపడుతుందనే విషయం ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించాలి. గుర్తించలేకపోతే ఊహించే పరిస్థితులైనా ఉండాలి. ఈ రెండు పరిస్థితులు ఈ ప్రభుత్వంలో లేనినాడు ఈ దేశంలో కార్మికుడు బాగుపడడు అనే విషయం ఈ నాడు నేను చెప్పక తప్పదు. అందరూ ఏకగ్రీవంగా చెప్పిన మాట ఒకటి. ఈ దేశంలో 16 సంవత్సరాలగా పరిపాలన చేస్తూ ఉన్నారు. ప్రత్యేక విధానాలు అవలంబిస్తూ ఉన్నారు. ఈ దేశంలో రామరాజ్యం ఏర్పడుస్తామని ప్రతిజ్ఞను కూడా చెప్పిన మాటే. ఈ 16 సంవత్సరముల తరువాత రామరాజ్యం వదలిపెట్టి కామరాజ్యమును మాత్రం ప్రజలకు అందజేసిన విషయం ఈ రాష్ట్రంలోకాదు, దేశంలో పేద ప్రజానీకం గుర్తించుకొవి. ఇదే పరిస్థితి ఇంకా కొంతకాలం ఉన్నదంటే మరి ఓపిక పట్టలేకుండా ఒక విప్లవం రాక తప్పదని నేను ఊహిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ కార్మికుల విషయమై మాట్లాడేటప్పుడు ముఖ్యమైనది వారికి ఉద్యోగ భద్రత, వాళ్ళకు సెక్యూరిటీ ఆఫ్ సర్వీస్ ఉండితీరాలని ప్రభుత్వంకూడ ఒప్పుకుంటుంది. కాబట్టి అందుకని ఒక ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ ఆక్టు 1947 అని-జెక్-అధ్యక్ష మహాశయా; ఈ కార్మికులయొక్క జీతాలు, బత్తాలు, వారియొక్క ఆరోగ్య పరిస్థితి గురించి అమలు పెట్టడానికి కొన్ని చట్టాలున్నాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు యజమానులు అమలుపెట్టే పరిస్థితులు లేనప్పుడు అమలుపెట్టినప్పుడు ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉండాలి. అధికారం ఉంచుకొని ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ ఆక్టుఅమలు పెట్టేటట్లుగా చూడాలని కూడా నేను అనుకొంటున్నాను. 1947వ సంవత్సరంలో అది ఒకటి పాస్ చేయడం జరిగింది. కాని ఈనాడు ఆ చట్టంలో ఉండేవాట్ని మాత్రం ప్రభుత్వం గుర్తించి సరిగా దానికి సవరణ చేసినగాని ఈ కార్మికులకు ఎవరికిని ఎంతమాత్రంలాభంచేకూరదని నేనుఅనుకుంటున్నాను. ఒకప్పుడు ఒకపరిశ్రమలో ఒకసమస్యఏర్పడినప్పుడు ఒకపోరాటంజరిగినప్పుడు యజమానికి కార్మికునికి ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ ఆక్టు ప్రకారం ఆలశ్యం-అనేక సంవత్సరాలు ఆలశ్యం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఆ ఆలశ్యాన్ని పోగొట్టేదానికి ఈ ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్సు

ఆక్టులో ఒక సవరణ తేవలసి ఉన్నది. ఇప్పుడు ఉండే పరిస్థితి ఆలోచించా మంటే కూడ లేబర్ ఆఫీసరుగారు ఈ కన్సీలియేషన్ ప్రొసీడింగ్సు అని చెబుతారు. కాని లేబర్ డిపార్టుమెంటు అధికారం లేకుండా యజమాని ఒక ఉద్యోగస్థుని ఒక కూలీని తీసివేస్తే ఆ అధికారం లేని లేబర్ ఆఫీసర్ ఎందుకుఅని నేను అడుగుతున్నాను. లేబర్ ఆఫీసర్ రిపోర్టు వచ్చినప్పుడు ఈ విచారణలో న్యాయము. ధర్మము, చట్టరీత్యా కార్మికుని తట్టు ఒక రిపోర్టు వ్రాసినప్పుడు ఆ కార్మికుని యొక్క హక్కును విల బెట్టడానికి దానిని ఎందుకు అమలుచేయడంలేదు అని అడుగుతున్నాను. అమలు చేసినతరువాత అక్కడ యజమాని పోవలసి ఉంటే వారే పై అధికారుల దగ్గరకు అప్పీలు చేయడానికి అవకాశం ఇచ్చి అతని ఉద్యోగ భద్రత మాత్రం కాపాడి అతనికి ఉద్యోగం ఇచ్చేఅధికారం ఆ లేబర్ ఆఫీసర్ రి''ర్టును అనుసరించి ఉంటే ఎంతో బాగుంటుంది. ఎందుకంటే ఈ సమస్య ఈ పోరాటం పేదవారికిని సాహుకారునకు ఒక్క ఈ విషయాన్ని గుర్తించిననాడే ఆ పేదవారికి కనీసం తమ హక్కును-అటు వంటి రెస్పాన్సిబిలిటీ గవర్నమెంటు ఆఫీసరు, లేబర్ ఆఫీసర్ అన్నవాడు గుర్తించి నప్పుడు అయినా కనీసం అప్పుడు అతనికి ఉద్యోగం ఇప్పించి తరువాత అప్పీల్ ఫెసిలిటీస్ యజమానులకిస్తే పరవాలేదు. ఇటువంటి సవరణ కూడ చేయాలని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇక ఈ ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్సు ఆక్టులో రిపోర్టువ్రాసిన తరు వాత గవర్నమెంటుకు పోవడం తరువాత ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యునల్ కు పోవడం జరుగుతుంది. ఇండస్ట్రియల్ తరువాత హైకోర్టుకు పోవడం జరుగుతుంది. 3 సంవత్సరాల కాలం 4 సంవత్సరాల కాలం ఈ సమస్య మాత్రం తీరడంలేదు. అంతవరకు ఈ కార్మికునికి ఉద్యోగంలేదు. బత్తాలేదు. జీతం లేదు. ఏ విధముగా అతను పోరాటం జరపగలడో కొంత ఊహించమని ప్రభుత్వానికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటప్పుడు ఈ పేదవారియొక్క సమస్యను తీర్చి వారికి న్యాయము, ధర్మము చట్టరీత్యా చేస్తున్నారా లేదా అని చెప్పి ఈ విషయాన్ని చర్చించి దానిని తీర్పు చెప్పేదానికోసరం ప్రతియొక్క జిల్లా కేంద్రంలో కూడా ఒక న్యాయస్థానాన్ని - labour court స్థాపించి ఆ జిల్లాలో జరిగే ఆ న్యాయ సంబంధమైన విషయము అంతా కూడా ఆ లేబర్ కోర్టులో ఉంది. Judicial authority ఒక Judgment pronounce చేసినప్పుడు దానికి effect ఇచ్చే దానికి ఒక విధముగా జిల్లా కేంద్రములలో కూడ ఒక labour court నిర్మిం చారంటే ఈ labour problems సులభంగా కొంతకాలములోనే తీర్చి పేదవారికి ఈ న్యాయాన్ని, ధర్మాన్ని చేకూర్చేవారు అవుతారని ఇటువంటి labour courts నిర్మించేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. ఈ Industrial Disputes Act లో ఉండే లోపాలను తీర్చటానికి సవరణలు తేవాలని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇంకా

కూడా కార్మికులను వారిని గుర్తించమంటే మనము నిజముగా వారియొక్క పరిస్థితి అర్థము చేసుకొనే పరిస్థితులలో మనం ఉన్నామా అని అంటే నిజముగా ఈనాడు వారి జీవితము దుర్భరమైపోతున్నది. Minimum Wages Act అని పెట్టారు. కాని ఏ యజమాని అయినా ఈ Minimum Wages Act implement చేస్తున్నాడా లేదా అని ఒక survey చేస్తే నిజముగా తెలుస్తుంది. మా జిల్లాలో ఒకరు పెద్ద షాహుకారుగా ఉండవచ్చును కాని జరిగేటటువంటిది అన్యాయము. పేదవారికి అన్యాయం జరుగుతూవుంటే అనేక విషయాలు Labour Department కు తెచ్చినా Labour Department తీసుకున్న తీర్పుపైన తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఎటువంటి చర్య తీసుకున్నారు ఇటువంటి దుర్మార్గమైన పని అన్యాయమైన పని పేదవారి కడుపుకొట్టిన దుర్మార్గమును ఎందుకు ఈ విధముగా అవలీలగా వదలుతున్నారనే విషయం ప్రభుత్వం సూటిగా గుర్తించి నిజముగా న్యాయాన్ని ఆ పేదవారికి కలిగించాలని మాత్రం నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ Minimum Wages Act మీకందరకు తెలుసు అనేక రకములైన రిపోర్టులు వచ్చాయి. చిత్తూరులో motor workers union అనేక వేలమంది కార్మికుల సంస్థలున్నాయి. ఆ ప్రతి ఒక్క motor operator అంతా కూడ వారికి ఇవ్వవలసిన రు. 67 ల జీతానికి సంతకాలు తీసుకొని రు. 35 లు ఇచ్చినా పుస్తకాలు Labour Depar'ment కు అనేక పుస్తకాలు పెట్టాము. అనేకుల సాక్ష్యం - అనేక కార్మికులు వందలాది కార్మికులు వచ్చి స్వయముగా చెప్పినాకూడా వారిమీద ఏమిచర్య తీసుకున్నారు? వారిని ఏ విధంగా శిక్షించారు? ఈ దుర్మార్గాన్ని ఏ విధముగా ఖండించారు? అని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఆలోచించండి. ప్రభుత్వం ఇటువంటి అన్యాయాన్ని గుర్తించి నపుడే నిజంగా న్యాయాన్ని చేకూర్చినవారు అవుతారు కాబట్టి మీరందరుకూడ. ప్రభుత్వంలో ఉండేవారు ఇటువంటి అన్యాయాన్ని ముఖ్యంగా ఖండించాలని ఈ Industrial Disputes Act-అనుసరించే రాజకీయ పక్షపాతంకూడా చూపెడుతున్నారు. ఒక విషయంలో అధ్యక్షా మీకు తెలుసు- Short notice question వేయడం జరిగింది. రేణిగుంటలో Cotton Mills Employees Union అని ఒకటి స్వతంత్రపార్టీ అధ్యక్షత క్రింద ఏర్పడడం వల్ల, ముందు technical గా ఆ Union, Congress అధ్యక్షత క్రింద ఉండినదానివల్ల technical గా రద్దుచేయడం జరిగింది. ఆ కార్మికులంతా చాల ఏదో మేలుచేస్తారని ఒక ఉద్దేశంతో ఒక వ్యక్తిని స్వతంత్రపార్టీకి చెందిన వ్యక్తిని అధ్యక్షునిగా ఉంచడం వల్ల ఈనాడు జరిగే పరిస్థితి కోర్టుకు పోవలసి వచ్చింది. Labour Conciliation జరిగింది. Assistant Commissioner of Labour పోయాడు. కార్మికులదంతా న్యాయము. యజమానులదంతా అన్యాయమని చెప్పారు. కాని దానికి విలువ లేకుండా పోయింది. అనేక మంది కార్మికులు ఈ నాడు ఉద్యోగము

లేకుండా బాధపడుతున్నారు. Industrial Tribunal లో ఉన్నారు కాబట్టి. ఈ విషయం ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటె, Indusrial Disputes Act లో ఉండే టటువంటి లోపాలను మాత్రం గుర్తించి, అటువంటి అన్యాయాలు జరగకుండా, 18 ఏళ్ళ తరువాతనైనా ఈ సవరణ తేవడానికి ఇప్పుడైనా అన్యాయ పరిస్థితిని తప్పించ డానికి ప్రయత్నం జేస్తారని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇక, wages విషయంలో, అందరికి తెలుసు. అన్ని వర్గాలకు తెలుసు ధరలు విపరీతంగా పెంచాడని ఆందోళన జరుగుతున్నది. గాని నిజంగా ఈ అత్యవసర పరిస్థితులలో చైనా దురాక్రమణ సమ యంలో ఈ దేశంలో ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో దేశభక్తి చూపెట్టినది కార్మికులే. నిజంగా వారి పరిస్థితి, అది ఎంత దుర్భరమైనాసరే, తక్షణమే ప్రత్యక్షంగా దేశ భక్తిని, దేశానికి, ప్రపంచానికంతకు చూపెట్టినది ఈ కార్మిక వర్గమే. అటువంటి కార్మిక వర్గానికి ఎంత మాత్రం జీతాలు పెంచారు ? తరువాత అనేక వర్గాలకు పెం చారుకదా, కనుక ఈ వర్గానికి కూడా కనీసం నూటికి 25 వంతులైనా పెంచితీరాలి. ఇతర ఏ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసినా ఆ ఉద్యోగికి increments, D. A. ఉన్నది. కాని ఈ Labour Departmentలో ఈ కార్మిక వర్గాలలో మాత్రము increments implement చేయడంలేదు. D. A ఇవ్వడంలేదు. Bonus 4 percent అయినా ఇవ్వాలని Bonus award లో చెప్పి ఉన్నది గాని, ఈ Bonus ఇప్పించడానికి ప్రభుత్వము ఏ స్కీము తయారుచేసింది ? ఎంతమంది కార్మికులకు bonus ఇప్పిం చారు ? లెక్కలు ప్రత్యక్షంగా ఉంటాయి కాబట్టి Labour Department ప్రతి ఒక disrict లో survey చేసి, ప్రతి ఒక కార్మికునకు ఈ సంవత్సర కాలంలో bonus వచ్చిందా లేదా, వారికి ఇవ్వవలసిన బాధ్యత యజమానులు తీర్చుకొన్నారా లేదా ప్రతి సంవత్సరం కూడా నిజంగా ప్రత్యక్షంగా చూశాడూ అంటె, సులభమైన మార్గా లలో అటువంటిది తీర్చేదానికి అవకాశం ఉన్నదని నేను అనుకుంటున్నాను.

ఇక ముఖ్యంగా మోటారు రవాణాశాఖ 1963 సంవత్సరం నుంచి అమలు జరపడానికి ప్రయత్నించింది. ప్రభుత్వము 1963 మార్చి నుంచి మోటారు రవాణా శాఖవారికి కొన్ని సౌకర్యములు ఉద్దేశించింది. కాని ఈ మోటారు రవాణా శాఖవారు నిజంగా 40 వేల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టినా, యజమాని ఉంచినా ఆ మోటారు డ్రైవరు తన శ్రమకు ఓర్చి, తన జీవితాన్ని దానికి అప్పగించి ఆ మోటారును నడి పిననాడే ఆ మోటారు యజమానికిగాని, పెట్టుబడికిగాని లాభము వస్తుందనేది గుర్తించినారు అంటె ఈ చట్టాన్ని మోటారు యజమానులు అమలుపెట్టకపోయినా, ప్రభుత్వము అమలుపెట్టి, ఆ విధంగా బాధపడి లాభాలు సంపాదించే కార్మికు లంద రికి ప్రభుత్వము సహాయము చేస్తుందని నేను ప్రార్థనపూర్వకంగా తెలియజేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری ایم۔ایم۔ہاشم (آصف نگر) عالیجناب اسپیکر صاحب۔ میں لیبر منسٹر صاحب کے ڈیمانڈس کی تائید کرتے ہوئے آپ کے توسط سے ان کے علم میں چند چیزیں لانا چاہتا ہوں۔ آج تقریباً ایک مہینے سے ہلتھ ڈپارٹمنٹ کے امپلائز ہلتھ ڈپارٹمنٹ کے سامنے ستیہ گرہ کر رہے ہیں۔ اس کی وجہ یہ ہے کہ گورنمنٹ کی جانب سے ایک جی او جاری کیا گیا ہے کہ تلنگانہ کے امپلائز کا تبادلہ آندھرا میں نہیں کیا جانا چاہئیے۔ لیکن فورتھ کلاس کے امپلائیز کے لئے ایسا حکم نہیں ہے۔ اس لئے اس کے خلاف وہ لوگ ستیہ گرہ کر رہے ہیں۔ اس سلسلہ میں کافی نمائندگی کی گئی۔ لیکن اس کے باوجود ان کے لئے بھی ایسا حکم جاری نہیں کیا گیا۔ اس لئے وہ لوگ ۲۲/مارچ سے آنریبل ہلتھ منسٹر صاحب کے مکان کے سامنے ستیہ گرہ کر رہے ہیں۔ اس سلسلہ میں ایک بڑی افسوسناک بات یہ ہوئی کہ جب کچھ لوگوں کو تبادلہ کے احکام ملے تو اُن میں سے دو آدمیوں نے یعنی نرسمہا اور سوامی نے کاماریڈی اسٹیشن پر خودکشی کر لی۔ ایک کا وہیں انتقال ہو گیا اور دوسرے کا ہاسپٹل میں انتقال ہو گیا۔ یہ بڑے دکھ کی بات ہے۔ ہم لاکھوں کروڑوں روپیہ عوام کی فلاح وبہبود کیلئے خرچ کرتے ہیں۔ دنیا بھر کے قوانین بناتے ہیں۔ لیکن آج شہر حیدرآباد میں ایک مہینہ سے ستیہ گرہ ہو رہی ہے اور ڈپارٹمنٹ کے علم میں یہ چیز لائی گئی ہے تو پھر کیوں ان کے تعلق سے کوئی قدم اٹھایا نہیں جاتا۔ یہ جی۔ او بالکل واضح ہے۔ میں مانتا ہوں کہ اگر کسی خاص ضرورت کے تحت ان کے تبادلہ کے احکام دیئے جاتے تو وہ الگ بات تھی۔ مثلاً کسی جگہ پلیگ پھوٹ پڑا ہے اور وہاں ہینڈس کی کمی ہے۔ اس لئے تبادلہ کیا گیا۔ یہ الگ بات تھی۔ لیکن اس پر بھی میں کہوں گا کہ فورتھ کلاس امپلائیز وہاں جا کر کیا کر سکتے ہیں۔ یہ جو جی او جاری کیا گیا ہے۔ اسمیں واضح طور پر فورتھ کلاس کے امپلائیز کا تبادلہ کیا گیا ہے۔ اون کے بارے میں میں جناب اسپیکر صاحب

کے توسط سے منسٹر صاحب سے خواہش کروں گا کہ وہ جلد از جلد اس پر توجہ دیں اور ان کے مشکلات کو دور کریں۔ اس کے علاوہ میں ایک اور چیز عرض کروں گا لیبر منسٹر صاحب کے سامنے کئی بار مختلف یونینس نے یہ ڈیمانڈ رکھا ہے کہ عثمانیہ ہاسپٹل۔ ٹی بی ہاسپٹل۔ نیلوفر ہاسپٹل ملیریا ہاسپٹل و ڈنیور ہاسپٹل میں جو ورکرس ہیں انہیں رسک الاونس دیا جائے۔ آپ جانتے ہیں کہ جب ہمارے کسی عزیز یا رشتہ دار کو ڈفیٹریا ہو جاتا ہے۔ ٹائیفائیڈ ہو جاتا یا کوئی دوسری بیماری ہو جاتی ہے تو ہم خود وہاں جاکر اسکی تیمارداری کرنے سے گریز کرتے ہیں۔ لیکن اس کے برخلاف یہ بے بس اور لاچار ورکرس محض اپنے پیٹ کی خاطر رسک لیکر وہاں کام کرتا ہے وہاں نفلے اٹھاکر پھینکتا ہے خون اٹھاکر پھینکتا ہے ہر قسم کی غلاظت اٹھاکر پھینکتا ہے ہم کو تو چاہئے تھا کہ دوسرے مدوں کی رقومات کو منظور کرنے سے پہلے رسک الاونس منظور کرتے جب تک یہ آدمی دواخانے میں رہتا ہے اوس کے بیوی بچے گھر پر پریشان رہتے ہیں کہ نہ جانے کب کونسی بیماری اس کو لگ جائے۔ لیکن افسوس کی بات ہے کہ ہم ایسے لوگوں کو رسک الاونس منظور نہیں کرتے۔ ضرورت ہے کہ اس پر توجہ دیجائے۔ میں منسٹر صاحب سے خواہش کروں گا کہ وہ اپنا اولین فرض سمجھ کر رسک الاونس کے بارے میں جلد از جلد تصفیہ کریں۔ آج سے چار سال پہلے یعنی ۱۹۶۰ء میں ایک پے کمیٹی قائم ہوئی تھی جس کو یونین کے لوگوں نے منظور کر لیا تھا اور متعلقہ ڈپارٹمنٹ نے بھی منظور کر لیا تھا لیکن اب تک بھی نہ تو اس کمیٹی کی سفارشات کو روبہ عمل لایا گیا اور نہ ہی ان کی تنخواہوں میں اضافہ کیا گیا۔ آخر اس کی وجہ کیا ہے۔ اس لئے میں کہوں گا کہ اس پے کمیٹی کی سفارشات کو منظور کر لیا جائے۔

عالیجناب جب کبھی مجھے آپ تقریر کا موقع دیتے ہیں میں ان بے بس اور لاچار لوگوں کے مسئلہ کو ہاؤز کے سامنے لاتا ہوں جنھیں کسان کہتے ہیں۔ اس سلسلہ میں جب کبھی میں نے

مسئلہ کو اٹھایا تو مجھے جواب دیا گیا کہ یہ لوگ فلوٹنگ لیبر ہیں۔ اسلئے ان کے متعلق سوچا نہیں جا سکتا۔ آج شہر حیدرآباد میں یہ بے بس اور لاچار ورکرس کئی مصیبتوں میں مبتلا ہیں۔ ان کی تعداد بھی کافی ہے۔ لگ بھگ ۱۵-۲۰ ہزار رکشارا ن اسوقت موجود ہیں۔ انھیں مختلف جماعتیں ورغلا کر اپنے مفاد کے لئے استعمال کرتی ہیں۔ ان لوگوں کیلئے گورنمنٹ کو اپریٹیو سوسائٹیز بنا سکتی ہے اور ان کی تکالیف کو دور کیا جا سکتا ہے۔ ان غریب لوگوں کا حال یہ ہے کہ جب یہ لوگ دواخانوں میں بیمار ہو کر جاتے ہیں تو یہ کہکر واپس کہہ دیا جاتا ہے کہ تم کو جانوروں کی بیماری ہو گئی ہے۔ نہ ان کے بچوں کے لئے اسکولوں کا انتظام ہے اور نہ ہی ان لوگوں کیلئے کالونیز بنائے گئے ہیں۔ یہ ہو سکتا ہے کہ چھوٹے آٹو رکشا بنا کر ان کے حدود مقرر کر کے چلائے جا سکتے ہیں۔ لیکن اس سے مسئلہ حل نہیں ہو سکتا۔ کیونکہ ان لوگوں کی بہت بڑی تعداد ہے۔ اور جب آپ اتنی بڑی تعداد کے لئے آلٹرنیٹیو روزگار کا انتظام نہیں کر سکتے تو کم از کم ان لوگوں کی صحت اور آرام کا انتظام ہی کرنا چاہیئے۔ ان کے بچوں کی فلاح و بہبود کیلئے انتظام کرنا چاہیئے۔ اگر ٹریڈ یونین یہ کہکر کہ یہ لوگ فلوٹنگ لیبر ہیں ان کے متعلق توجہ نہیں کرتیں تو میں کہوں گا کہ ڈپارٹمنٹ کو چاہیئے کہ ان کے مسئلہ کو خود اپنے ہاتھ میں لے۔ ہر محلہ میں ان لوگوں سے ربط پیدا کر کے انکی مصیبتوں کو دور کرے اون کیلئے فیر پرائیز شاپس کا انتظام کرے اور ان کیلئے دواخانے اور اسکولس قائم کرے۔

عالیجناب اسپیکر صاحب۔ ہم سب خوش تھے کہ میونسپل مزدور سبھا کار پوریشن سے اون کے ڈیمانڈ کے تعلق سے ایک اگریمنٹ ہو گیا ہے۔ لیکن افسوس کی بات ہے کہ کافی عرصہ گذرنے پر بھی اس اگریمنٹ پر عمل نہیں ہو رہا ہے۔ اسلئے میں لیبر منسٹر صاحب سے عرض کروں گا کہ انہوں نے جو ڈیمانڈ رکھا ہے اوس کو مان لیں اور اس کے متعلق جلد از جلد تصفیہ کریں۔ دو سال پہلے گورنمنٹ آف انڈیا کی لیبر کمیٹی نے دو چیزوں یعنی ڈیرنس الونس اور سبنڈرائزڈ گرین شاپس کو منظور کیا

یہ دونوں چیزیں مزدور کی جان ہیں۔ یہ دونوں چیزیں مزدور کو ملجائیں تو وہ پروڈکشن بڑھا سکتا ہے لیکن اسکو کولڈ اسٹوریج میں ڈال کر رکھ دیا گیا ہے اس کے بارے میں میٹنگ بلا کر کوئی نہ کوئی تصفیہ کرنا مناسب ہے۔ مزدوروں کیلئے ویلفیر سنٹرس قائم ہیں اور وہاں اسپورٹس وغیرہ ہیں۔ یہ اچھی چیز ہے لیکن میں عرض کروں گا اون کیلئے اون کی کالونیز کے قریب میٹرنٹی ہومز نہیں ہیں۔ وہاں جو دواخانے ہیں وہ جب تک کارخانے چالو رہتے ہیں کھلے رہتے ہیں! اسکے بعد بند ہو جاتے ہیں لیکن راتوں میں جب ضرورت پڑتی ہے تو وہاں کوئی انتظام نہیں ہوتا۔ رات میں بیماری آتی ہے تو مزدوروں کیلئے بیمار کو دواخانہ لیجانا ایک پرابلم ہو جاتا ہے۔ اسلئے میں خواہش کروں گا کہ جہاں کافی مزدور رہتے ہیں وہاں پر راتوں میں بھی علاج کی سہولت کا انتظام رہنا چاہئے۔ اور میٹرنٹی ہومس کھولے جانے چاہئیں۔ اُن کے بچوں کیلئے کنڈر گارٹن اسکول اور ٹکنیکل ٹریننگ اسکولس کھولنا چاہئے ایک چیز اور کہکر میں اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔ کچھ عرصہ پہلے جب ہم سرپور گئے تھے تو ہم نے وہاں کے مزدوروں سے وعدہ کیا تھا کہ ویلفیر سنٹر کھولے جائیں گے۔ وہاں سے ہمارے پاس برابر خطوط آرہے ہیں اور ویلفیر سنٹر کھلوانے پہ زور دیا جا رہا ہے۔ کئی بار یونین نے بھی اسکے متعلق کہا ہے یہ ایک تصفیہ شدہ چیز ہے۔ اسلئے اس اسکے بارے میں غور کرنا ضروری ہے۔ دوسری چیز یہ ہے کہ آئی۔ اے۔ ٹی کے سات سو امپلائیز اسوقت کام نہیں کر رہے ہیں اون کا کیس جاری ہے۔ میں عرض کروں گا کہ لیبر منسٹر صاحب اس پہ فوری توجہ کریں۔ براگا ٹولس کے (۹۲) مزدور کو نکالدیا گیا ہے۔ اسکے متعلق بھی سوچنا چاہئے۔ وہ لوگ آکر بڑی دکھ بھری کہانیاں بیان کرتے ہیں۔ ان کے کپڑے رہن ہو گئے ہیں۔ اُن کا سامان رہن ہو گیا ہے۔ ہمارے پاس جو ڈسٹربیو ٹیو الیمنٹس ہیں اوس سے ناجائز فائدہ اٹھا رہے ہیں۔ ہم اچھی طرح جانتے ہیں کہ یہ ڈسٹربیوٹو الیمنٹس کبھی فرقہ اور مذہب کا نام لیکر اور کبھی دوسرے مسائل کی آڑ لیکر بے چینی پیدا کرتا ہے مزدوروں کے بیکار ہو جانے کمیونسٹوں اور دوسرے ڈسٹربیوٹیو الیمنٹس کو موقع ملتا ہے جہاں بیروزگاری بڑھتی ہے۔ وہاں ایسا الیمنٹ ناجائز فائدہ اٹھاتا ہے۔ میں آخر میں لیبر منسٹر صاحب کی کامیابی کو مبارکباد دیتے ہوئے اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔

[illegible] (…ల్) అధ్యక్షా, ఈమధ్య 11 ? సంవత్సరాలనుండి ఆజంజాహీ మిల్సులో లేబరు రిలేషన్సు సరిగా లేవు. సెక్రటేరియట్ లెవెల్లో, బోర్డు డిపార్టుమెంటు, లేబరుకు అన్యాయం చేసింది. 8 అగ్రిమెంట్సు ఉండగ, మేనేజిమెంట్ వాటిని అమలుచేయలేదు. దాదాపు 168 మందిని ప్రాసిక్యూట్ చేశారు. ఈ విషయం మంత్రిగారికి చెప్పుకొన్నాము. కాని వెంటనే ప్రాసిక్యూషన్ కొనసాగించారు. సెక్రటేరియట్లో లేబరు డిపార్టుమెంటు నిద్రపోతోందని చెప్పవలసివచ్చింది. మొన్నకూడ ఒకచిన్న డిస్ప్యూటు వస్తే, సిట్ strike చేసింది. దానికి illegal strike అని declare చేసి మినిస్టరు వద్దకు పంపారు. అదే సందర్భంలో కాంగ్రెసు సభ్యులు సంజీవరెడ్డిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు మినిస్టరుగారి సమక్షాన జాయింట్ మీటింగ్ జరగాలన్నారు. అదేరోజున ఇక్కడ call attention notice ఇచ్చి మినిస్టరుగారికి చెప్పడంవల్ల వారు పిలిచి ఆ విషయాలు తెలుసుకొన్నందువల్ల కొంత అర్థంచేసుకొని తిరిగి సెక్రెటరీగారికి పంపి పునరాలోచించమని చెప్పారు. అగ్రిమెంట్సు violate చేసేటప్పుడు సెక్రెటేరియట్ లెవెల్లో విచారణ చేయకపోతే ఆతప్పు మినిస్టరు మీద ఉంటుందా, సెక్రెటరిమీద ఉంటుందా, అనేది ఆలోచించాలి అగ్రిమెంట్సు violation జరిగినప్పుడు మేనేజిమెంట్సును punish చేయుటలేదు అని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఒక బోనస్ కేసులో చిన్నఅగ్రిమెంటు ఉన్నది. దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేయలేదు. సుప్రీమ్‌కోర్టుకు వెళ్లారు. లేబరు 8వేలు ఖర్చుతో సుప్రీమ్‌కోర్టుకు వెళ్ళి ఆ అగ్రిమెంటు ఇంప్లిమెంట్ చేసుకోవలసి వచ్చింది. లేబరు కమీషనరు లెవెల్‌లోగాని, సెక్రెటేరియట్ లెవెల్‌లో గాని వీటినిగురించి ఆలోచించకపోతే లేబర్ వెల్ఫేరు దెబ్బతింటుంది. Arbitration కు ఒప్పుకోము అని మేనేజిమెంటు చెబుతున్నారు. 8, 9, కేసులలో కోర్టుకు refer చేస్తాము అంటున్నారు. వాటివిషయమై మినిస్టరుగారు శ్రద్ధవహించి కోర్టుకు వెళ్ళకుండ arbitration level లో పరిష్కారంచేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 118 మందిమీద ప్రాసిక్యూషన్ నడిపారు. ఒక లేబరర్‌ను డిస్మిస్‌చేయుట వల్ల sitting strike జరిగింది. ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యునల్ తీర్మానంచేసింది. అది వర్కర్సుకు favourable గా ఉన్నసంగతి ఇప్పుడైనా గవర్నమెంటు గ్రహించి ఇటువంటి ప్రాసిక్యూషన్ ఆర్డర్సు తొందరపడి ప్యాస్‌చేయకుండ ఇకముందైనా జాగ్రత్తపడాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ కాటన్, టెక్స్టైల్స్‌లో పనివల్ల దమ్ముదగ్గుఅనేరోగం ప్రబలుతోంది. వేల మంది కార్మికులకు పత్తిరేణువులు శరీరంలోకి పోవటంవల్ల ఆ జబ్బు వస్తోంది. లేబరు డిపార్టుమెంటు అదిగుర్తించలేదు. వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇప్పించడంలేదు. ఆలోచించి వారికి సహాయం చేయాలి. "

D. A. విషయంలో ఈనెలలో అధికధరలుఉంటే 1రూ. D. A. తక్కువ అనిసూచికపట్టిలో కనబడుతుంది. దానివల్ల ఇండస్ట్రీస్‌లోని 4వేల కార్మికులకు నష్టం వచ్చింది. ఈ ధరలు పెరుగుతున్న రోజులలో 1రూ. తక్కువ ఏమిటో అర్థంకాదు. గతనెల 43 ఉంటే ఈనెల 42 D. A. అని ప్రకటనచేశారు. దేశం మొత్తంమీద చూస్తే కొన్ని లక్షలునష్టం. ఇంతకన్న అన్యాయం ఏమీఉండదు, గవర్నమెంటు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. D. A. విషయంలో సరిగా ఆలోచించటానికి కమిటీ వేసి సరైన విచారణచేసి పెంచాలి. Fair price shops లేవని కన్స్యూమర్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌పెట్టారు. వాటికి కూడ చౌకధరకు బియ్యం సప్లయిలేదు. మాసొసైటీలో 1200మంది ఉన్నారు. నెలకు 50బస్తాల బియ్యం ఇస్తారు: అవి 1200 మందికి ఎలా సరిపోతాయి? గవర్నమెంటు రేటు 48 అయితే బజారులో రు. 72కు 73కు కాని ఇవ్వవలసివస్తోంది. మంత్రిగారు ఆలోచించి కన్స్యూమర్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌లో ఉన్న సభ్యులందరికీ బియ్యం లభించేటట్లుచేస్తే బాగుంటుంది.

Conciliation staff సరిపోవడంలేదు, డిస్ట్రిక్టు లెవెల్‌లోగాని, స్టేటు లెవెల్‌లోగాని, disputes విచారించుటకు సరిపోవుటలేదు. Disputes సంఖ్య ఎక్కువగుతోంది. ఒక్కొక్క కేసు నెల, రెండునెలలు అవుతున్నారు. ఆఫీసర్ల సంఖ్య సరైన ప్రమాణములో ఉంటే, ఎప్పటికప్పుడు త్వరలో కన్సిలియేషన్ పూర్తి చేసే అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ సూచనలు మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. ధర్మబిక్షం: నల్గొండ : అధ్యక్షా, కార్మిక డిమాండ్‌పై చాలామంది గౌ. సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలు తెలిపారు. శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డిగారు, అంజయ్య గారు ప్రభుత్వంమీద చాలా తీవ్రమైన విమర్శ చేశారు. మంత్రిగారు తమ నోట్‌లో చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు చెప్పారు. ఆహార పదార్థాలు, నిత్య అవసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగినందువల్ల వాడకందార్ల సహకార స్టోర్స్‌లను వెంటనే తెరవాలని, యీ స్టోర్స్‌ను తెరవడంలో ఆలస్యం జరిగేటట్లయితే 29-2-64 లోగా చౌక దుకాణాలను తెరవాలనే నిర్ణయానికి వచ్చామని అన్నారు. కాని, వారు దీని విషయంలో ఇంతవరకు తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటో అవి వెల్లడించలేదు. ఎన్. జి. ఓస్.మాత్రంకన్స్యూమర్స్ స్టోర్సుపెట్టుకున్నారుగాని, మిగతావారికి, ఇతరవర్కింగ్ క్లాస్ వారికి స్టోర్స్‌లు తెరవటంగాని, లేక చౌక దుకాణాలను ఏర్పాటు చేయటంగాని జరగ లేదు. వర్క్‌మెన్ కాంపెన్‌సేషన్ విషయంలో మినిష్టర్‌గారు కొన్ని లెక్కలు యిచ్చారు. గత సంవత్సరంలో 9 లక్షల రు. ల పైగా వర్క్‌మెన్ కాంపెన్‌సేషన్ రావలసి ఉంటే 6 లక్షల రు. ల మొత్తం పరిష్కారం చేశామన్నారు. అది చాలా

బాధగా వుంది యాక్సిడెంట్స్ లెక్కలు చూస్తే రోజు రోజుకు ఏక్సిడెంట్స్ పెరుగుతున్న పరిస్థితి ఉన్నది. ఒక యాక్సిడెంట్ జరిగిందంటే—ఎందుకు జరిగింది, ఎవరిని జైలులో పెట్టాలి అనేది చూడటానికి పోలీసువారు హాజరవుతారుతప్ప. ఆ యాక్సిడేంట్‌లో డ్రయివర్స్, క్లీనర్స్, యీ ఎంప్లాయీస్ ఎంతమంది దెబ్బ తిన్నారు, ఎంతమంది చనిపోయారు, వారికి కాంపెన్‌సేషన్ యజమాని ఇచ్చాడా, లేదా, ఈ విషయాలన్నీ లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ చూడవలసిఉంది. కాని ఇది లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ చూడటంలేదనేది నేను చేస్తున్న సీరియస్ చార్జిగా లేబర్ డిపార్ట్‌మెంట్ తీసుకోవలసి ఉంది. నేను కొన్ని యాక్సిడెంట్స్ విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. 59-60లో మొత్తము స్టేటులో సుమారు 789 నాన్‌ఫేటల్ యాక్సిడెంట్స్ 304 ఫెటల్ యాక్సిడెంట్స్ జరిగినవి. 61-62లో 900 నాన్‌ఫేటల్, 279 ఫేటల్ యాక్సిడెంట్స్ మొత్తంస్టేటులో జరిగినవి, నాగార్జునసాగర్‌లో నాన్ ఫెటల్స్ సుమారు 3,828 యాక్సిడెంట్స్ జరిగినవి. లారీ ఢీకొని పడిందంటే—డ్రైవర్ క్లీనర్ బ్రతికి ఉండటం చాలా తక్కువ అన్నమాట. ఆ రకంగా జరిగిన యాక్సిడెంట్స్‌లో లేబర్ ఎంప్లాయీస్ ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉండరని అనుకొంటే అది పొరపాటు. నాగార్జున సాగర్ యాక్సిడెంటు గురించి లేబర్ కమీషనర్‌తో చాలా కరస్పాండెన్స్ చేయటం జరిగింది. ఇసుకలారీ ఒకచోట యాక్సిడెంట్ అయి, సుమారు 20 మంది లేబరర్స్ చనిపోయారు. ఆ లారీ యజమాని ఎవరో, అది ఎక్కడిదో, దాని పత్తా నాకు దొరకటంలేదు. మీరు ఆ పత్తా తీసుకువచ్చారంటే నేను కాంపెన్‌సేషన్ విషయం కార్యాయిచేస్తాను అని ఆ డిపార్టుమెంట్ ఆఫీసర్ అంటాడు. కాంట్రాక్టులలో ఎగ్రిమెంట్‌లో లారి యజమాని పేరు వగైరా అంతా ఉంటుంది. డిపార్టుమెంటు దగ్గర ఎంత భోగట్టా ఉన్నప్పటికీ, నిర్లక్ష్యం చేయడం అది ఘోరమైన విషయము, మంత్రిగారు ప్రమాదాల సంఖ్య చెబుతూ 1961లో 3080 ప్రమాదాలు జరగగా, 1963లో 3015 ప్రమాదాలే జరిగినట్లు, అది చాలా సంతృప్తికరమైన ప్రోగ్రస్ అని చాలా ప్రమాదాలు తగ్గిపోయాయని అన్నారు కాని తేడా 70 మాత్రమే ఉంది. అదికూడ బహుశా లెక్క వేసుకోవటంలో పొరపాటువల్ల ఆ తేడా వచ్చి ఉండవచ్చును. అసలు గవర్నమెంటు దృష్టికి రాకుండా జరిగిన ప్రమాదాలు ఎన్నో ఉంటాయి. నాగార్జునసాగర్ కెనాల్ పొడుగునా ఎన్నో ప్రమాదాలుజరిగి లేబరర్స్ కాళ్ళు చేతులు విరిగి గుడ్డివాళ్లుగా పడిఉంటే, వారిని హాస్పిటల్‌లో వేసే గతి లేకుండా ఉంది. వారికి తగిన ప్రాథమిక వైద్య సహాయం అయినా చేస్తారా అంటే ఆ సౌకర్యంకూడ లేదు. మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రోగ్రస్ అక్కడ ఏమీలేదు. వర్క్‌మెన్స్ కాంపెన్‌సేషన్ యాక్టు అసలు జరగటానికి లేబర్ డిపార్టుమెంట్ పూచీ తీసుకోవలసి ఉన్నది. దీనికి ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్‌ను కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. ప్రొవిన్షియల్ కన్‌సల్

టేటివ్ కమిటీ సంవత్సరానికి రెండుసార్లు సమావేశమైనదని, జిల్లా కమిటీ 21 సార్లు సమావేశమైనదని, జిల్లాలలో ఎంప్లాయీస్ విషయంలో న్యాయం జరుగుతున్నదో లేదో చూడటానికి వేసిన ఒక సంఘం 49 సార్లు సమావేశమైందని చెప్పారు. నేను జిల్లా కమిటీ మెంబరును. గత రెండు సంవత్సరాలుగా నన్ను సమావేశానికి పిలిచినట్లు లేదు. ఆ సమావేశాలు ఎక్కడ జరిగినవో అర్థం కావటంలేదు. రాష్ట్రం సలహా మండలి 2-8-63 తేదీ నాటికి దాని గడువు దాటిపోయిందట. దానికి సంబంధించిన ట్రేడ్ యూనియన్ లీడర్స్‌తో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు నడుపుతున్నాడట. దాని గడువు దాటి ఇప్పటికి సంవత్సరం గడిచింది అన్నమాట. ఈ ఒక సంవత్సరం కౌన్సల్ టేటివ్ కమిటీ అవసరం లేకుండాపోయింది అన్నమాట. ఈ సంవత్సరంలో యాక్సిడెంట్స్ జరిగినవి. అందులో నష్టపడినవారికి కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చే విషయంలో చర్యలు తీసుకోటానికి మన లేబర్ డిపార్టుమెంట్ శ్రద్ధ తీసుకోకుండా నిర్లక్ష్యంగా ఉంది. గవర్న్‌మెంట్ సెక్టార్‌లో మెడికల్ డిపార్టుమెంటు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు, హైవేస్ డిపార్టుమెంటు, ప్రింటింగ్ ప్రెస్ మొదలైనవాటిలో ఉన్న కార్మికుల పరిస్థితి అంజయ్యగారు చెప్పినట్లు మరీ అధ్వాన్నంగా ఉంది. పి. డబ్ల్యు. డి., ఎలక్ట్రిసిటీ, హైవేస్-ఈ మూడు ఒక డిపార్టుమెంట్‌లో భాగాలైనప్పటికి, ఒకచోట కార్మికుల సౌకర్యాల కొరకు ఇచ్చిన జి. ఓ. ఇంకోచోట ఉన్న కార్మికులకు వర్తించకుండా చేస్తున్నారు. ఒక పర్టిక్యులర్ యూనిట్‌లోని లేబర్ కొన్ని డిమాండ్స్ కోరినట్లయితే, ప్రభుత్వం అంగీకరించి ఆ లేబర్‌కు మాత్రమే వర్తించేటట్లు జి. ఓ. పంపిస్తారు. అదే కేటగిరిలో ఉన్న అదే డిపార్టుమెంట్‌లో ఉన్న ఇతర యూనిట్‌లోని కార్మికులకు అది వర్తింపజేయకుండా ఉన్నారు. ఒక కేటగిరిలో ఉన్న ఎంప్లాయీస్‌కు ఒకే విధమైన స్కేలు, ఎలవెన్సులు, సెలవు-సౌకర్యాలు కల్పించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించదు. గ్రామాలలో కార్మికులను పెద్ద పెద్ద భూస్వాములను ఒక పావలా కూలీ ఎక్కువ చేయమంటే, నీకో రెండు అణాలు ఎక్కువ ఇస్తాను; మిగతావారి సంగతి మాట్లాడకు అని అన్నట్లుగా—వ్యవహరిస్తున్నది. ప్రభుత్వం సోషలిస్టు వ్యవస్థ స్థాపించాలని ఒక ప్రక్క చెబుతూ, ఇంకో ప్రక్క తన చేతిలో ఉన్న సంస్థలలోని ఎంప్లాయీస్ స్టాండర్డ్ పెంచటానికి, సెంట్రల్ స్టేట్ యాక్టులను అమలు జరపటానికి పూనుకోవటంలేదు. ఐ. పి. కి సంబంధించిన వర్కర్స్ పద్ధతి 20 సంవత్సరాల క్రితం ఎట్లా ఉన్నదో ఇప్పుడుకూడ అట్లాగే ఉన్నది. ఇవాళటి వరకు వారికి డిఫైండ్ స్కేల్స్ లేవు. అలవెన్సులలో మార్పులేదు. వారికి లీవ్ ఫెసిలిటీస్ లేవు. అడవులలో చెంచువాళ్ళతో పని తీసుకున్నట్లుగా, యీ ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు ఆ వర్కర్సునుండి పని తీసుకొంటున్నది. నాగార్జునసాగర్‌కు సంబంధించిన ఎంప్లాయీస్ స్ట్రైకుచేసి కొంత గల్లంతు చేసిన ఫలితంగా గవర్న్‌మెంటు జి. ఓ. నెం. 358-11-1-1960లో వారి జీతాల స్కేళ్ళకు సంబంధించి కొన్ని కన్సెషన్స్ ఇచ్చారు. హనుమంతరావు కమిటీ సలహా ప్రకారం మొత్తం ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటుకు ఇస్తున్నామని చెబుతూ

ఆ జి. ఒ లో ఒక్క నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు మాత్రమే అని వ్రాశారు. అందు వల్ల ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటువారు ఎక్కడా దానిని అంగీకరించటంలేదు అన్న మాట. ఆ జి. ఒ కాపీ నా దగ్గర ఉంది. ఆదే కేడర్‌కు చెందినవారు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో మిగతాచోట్ల ఉన్నప్పటికీ, ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటువారు ఎక్కడా దానిని అంగీకరించటంలేదు.

అట్లాగే Highways Employees Unionలో gratuity యింకా కొన్ని facilities ఉన్నాయి leave facilities వగైరా, revised scales, minimum wages యివన్నీ ఉన్నాయి. అయితే దానిలో work charged అని పేరు పెట్టి G. O. pass చేసినప్పటికి అది High ways department అంటున్నారు. ఇది irrigation క్రింద ఉన్నది. కాబట్టి వీళ్ళు Work charged, ఆ division కు సంబంధించిన వాళ్ళు కాబట్టి మేము దీనికి వర్తింప చేయమని యింతవరకు కూడ ఈ facilities అమలుపెట్టకుండా ఉన్నారు. work charged అని పేరు పెట్టి ఈ చట్టాలను అమలులో పెట్టనందుకు ఏమి చేయాలి ? నేను అనుకుంటాను. ప్రభుత్వం చీకట్లో ఉండి పరిపాలన సాగించాలని ఆలోచిస్తే మాత్రం చాల ప్రమాదం ప్రజాస్వామిక విరుద్ధమైన చర్య అని ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. మొన్ననే Labour Commission కు memorandum సమర్పించాము. చీఫ్ ఇంజనీర్‌గారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. మంత్రిగారు చాల శ్రద్ధ తీసుకొని ఈ విషయాన్ని ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా డిండి, పిండిపేకల, భీమనపల్లి, మూసి ప్రాజెక్టుల దగ్గర employees పరిస్థితి యిదే ఉన్నది. State మొత్తం మీద యిదే పరిస్థితి ఉంటుంది. కాబట్టి Irrigation branch గురించిన విషయాలు ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. వాళ్ళ జీతాల విషయం చూస్తే allowances ఏ మాత్రం లేవు. ఏ facilities కూడ వాళ్ళకు దక్కటలేదు. Irrigation branch విషయంలో ముఖ్యంగా Labour department ఆలోచించాలని చెప్తున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టులో చాలకాలం నుంచి కొన్ని వేల ప్రజానీకం పని చేస్తున్నారు. ఒడ్డెల వాళ్ళకు ఏమీ లేదు. [illegible] చేతిలో రొట్టె పట్టుకొని చూస్తూ ఉంటారు. వాళ్ళకు [illegible] ఆలోచన ఉన్నదా ? ఏమీ లేదు. పని తీసుకొనదం వీళ్ళకు [illegible] వాళ్ళకు డబ్బు యిచ్చారా లేదా అనే దానితో లెక్కలేదు. ఆ దృష్టితో [illegible] జిల్లా నుంచి ఒడ్డెల వాళ్ళను వేలకువేల జనాన్ని రప్పించి లోటార్ల మీద తీసుకువచ్చి, 8-10 రూపాయలు వాళ్ళ యిళ్ళలో వేసి పిల్లవాళ్ళను తీసుకువచ్చి పని చేయించుకుంటారు. అటువంటి employees పరిస్థితి

ఏమిటి ? వాళ్ళకు ఉండేటందుకు గుడిశెలు ఉండవు. వర్షాలు వస్తే వాళ్ళకు రక్షణ ఉండదు. దెబ్బ తగిలితే వాళ్ళకు అవసరమైన medical treatment ఉండదు. Nagarjuna Sagar Canal పొడుగునా 40 మైళ్ళవరకు పని జరుగుతూ ఉన్నది. క్యాంపులు పది ఉన్నాయి. అంబులెన్సుకూడ కూడా లేదు. నేను ఒక సారి camp లో చూశాను. నిడమనూరు దగ్గర ఒక రాత్రి ఒక కార్మికుడికి బ్లాస్టరింగ్ జరగడంవల్ల దెబ్బ తగిలి రక్తం కారుతూ ఉంటే రాత్రి 12 గంటలవరకు ఒక జీప్ కూడ available కాలేదు. రక్తమంతా పోయింది. చివరికి ఆస్పత్రిలో చేశారు. వాని పరిస్థితి ఏమి అయిందో కూడ మనకు తెలియని స్థితి ఉన్నది. ఈ పరిస్థితిలో అక్కడి వాళ్ళు అంటూ ఉంటే union తరఫున ప్రభుత్వానికి బోర్డుకు notice యివ్వడం జరిగింది. అక్కడి సమస్యలు ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. వేలమంది ప్రజానీకం Work charged employees గా ఉన్నారు. వాళ్ళకు కొన్ని యిళ్ళు కట్టించారు. 'A' type 'B' type అనే English Alphabets లో పేర్లు బాగానే ఉన్నాయి. అవి పీనుగును పూడ్చేటందుకు కూడ సరిపోని యిళ్లు. కుటుంబాలతో వాళ్ళు ఉండాలి. West Godavari District నుంచి, ఒరిస్సా నుంచి, రాజస్థాన్ నుంచి వచ్చిన వాళ్ళు కుటుంబంతో ఉండేటందుకు అవకాశం లేకుండా బాలిబాలని గదులలో పడేస్తారు. ఇండ్ల వసతి సంపూర్ణంగా లేదు. Work men's Compensation Act విషయం అడిగే వాళ్ళులేరు. Hospital లో ఆ చుట్టుపట్ల ఊళ్ళవాళ్ళు వచ్చి beds ఆక్రమించుకుని కూర్చుంటారు. అక్కడ కార్మికుల సంగతి అడిగేవారు లేరు. Private practice పెద్దగా పెరిగిపోయింది. ఆహార పరిస్థితి చూస్తే fair grains shops అని పెట్టారు. fair grains shop లో ఒక సేరు బియ్యం కూడ దొరకవు. అక్కడ Market లో Hyderabad market కు 25 % అన్నీ పెరిగిపోయినాయి. బట్టలు, ఆహారపదార్థాలు ఏవైనా సరే, ప్రత్యేకంగా దుకాణాలు పెట్టుకొని లూటీ చేస్తున్నారా పెద్ద మనుష్యులందరు కలిసి అనిపిస్తుంది. Consumers cooperative Societies విషయంలోగాని, Cheap grains shops విషయంలోగాని, వేలాది జనం కుటుంబాలు వదలిపెట్టి వచ్చిన వారికి facilities యివ్వడంలేదు. వారికి వెంటనే Cheap grains shops పెట్టేటందుకు అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఇదివరకు Trade union, All India కాంగ్రెసు పక్షాన రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘాల పక్షాన 25 % deduction చేయాలని demand ను ప్రభుత్వం అంగీకరించి ఆ పద్ధతులలో ధాన్యం supply చేసేటందుకు పూనుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అక్కడ కొన్ని work-shops ఉన్నాయి. Transport workshops, central workshops అని

heavy machineryకి సంబంధించినవి అక్కడ ఉన్నాయి. పేరు workshops అని పెట్టినారు. Technical staff అంతా అక్కడ ఉన్నది. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు వాళ్ళ యిష్టం వచ్చినట్లు ఏ section కైనా పంపిస్తారు. ఏ division కైనా పంపిస్తారు. అది Technical staff వాళ్ళను అక్కడే ఉంచి ఆ పనిలో నిపుణత పొందేటట్లుగా చూసి, వాళ్ళకు

(*Mr. Deputy Speakar in the Chair*)

Factory Act నుWorkmens Compensation Act ను, Industrial Disputes Act apply చేస్తూ, increments, salaries యివన్నీ చూడాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అదేమీ లేకుండా ఒకేసారి తీసుకుపోయి ఏదో division లోపడేస్తారు. ఆ క్రొత్త service లో వేసి junior section లోకి తీసుకొని అతని service పనికి రాకుండా చేస్తారు. ఈ విధంగా Workshop ఉంటే అది Workshop కాదు. ఈ రకంగా అక్కడ పనిచేసే వారికి efficiency పెరిగేటందుకు గాని, వాళ్ల confidence తో పనిచేసేటందుకు గాని అవకాశం లేకుండా పోయింది. అందు కొరకు వాళ్ళు సమ్మె notice కూడ యిచ్చారు. Union పక్షన 8-11-63 వ తేదీన ఒక demand పెట్టారు. అది మన లేబర్ మినిస్టర్‌గారి దృష్టిలోకి వచ్చి ఉంటుంది. Labour Commissioner కూడ ఆలోచిస్తానని చెప్పారు కాని యింతవరకు దాని విషయం conciliation కు పిలిచినట్లుగా గాని పెద్ద ఎత్తున పరిశీలించి నట్లుగా లేదు. Casual leave కొరకు కూడ వాళ్ళు demand పెట్టవలసిన అవసరం వచ్చి నది workshop కు సంబంధించినవాళ్ళు. sick leave లేవు. పండుగ శెలవులులేవని gradation scales అనేవి వాళ్ళకు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు లేవు. అందుకొరకు ఈ కోరికలతో demands పెట్టారు. దానిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్న దని చెప్పదలిచాను. అయితే immediateగా చేయాల్సినది ఏమిటంటే Workshop నుంచి employees ను యితర divisions కు మార్చుచేసే విధానాన్ని బంద్ చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. వారికి యిన్ని సదుపాయాలు కల్పించడం, ఈ Acts ను apply చేయడంలో serious చర్య తీసుకొనేటందుకు ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. Highways Employees Unionఉన్నది. Medical Employees Union ఉన్నది. ఇతర Unions ఉన్నాయి. Verificationకొరకు Labour departmentవారు చూశారు. చూసి అది తేల్చుతున్నారు. ఇప్పటికీ వాటిని recognise చేసేటందుకు ఏర్పాటుచేయలేదు. అట్లాగే District level లో కమిటీలువేసి ఎక్కడ disputes అక్కడే పరిష్కరించే పెటందుకు ప్రామిసుంటామని యిదివరకు అంగీకరించి

అది క్రింది department వారికి తెలిసినారు కాని వారు అటువంటి ఏ చర్యలు చేసినపాపాన పోలేదు. పైగా District officer దగ్గరకు పోతే M.L.A. అయితే Privilege motion ఏమొస్తుందోనని మాట్లాడుతారు తప్ప, Trade Union నాయకులు representatives పోతే ఖాతరు చేయరు. వివరాలు మరొక సమయాన చెప్తాను. District Medical officer దగ్గరకు representatives పోయి Medical department వారి G. O! చూశారుగదా, ఆ G.O. ప్రకారం 4th class employees ను transfer చేసే అవకాశాలు లేవుగదా ఏవో ప్రత్యేక పరిస్థితులు వస్తేతప్ప ఇంటిముందిని ఎందుకు transfer చేశారు అంటే - అది నాయిష్టం అంటాడు. Medical Director లేక Joint Director రామచంద్రరావు గారిని పంపించి పరిశీలన చేస్తే వారి ఇష్టం అంతా అబద్ధాల పుట్టలా తయారైంది. తిరిగి వెళ్ళివచ్చిన తరువాత transfers ను cancel చేయకుండా వాళ్ళను మారింగా పంపించారు. ఇది సమ్మె notice లో Medical Employees Union పెట్టుకోవలసిన పరిస్థితి G.O. ఉన్నది 4th class employees ను transfer చేయకూడదు ఏవో ప్రత్యేక పరిస్థితులు వస్తేతప్ప అయిన ప్రతికి ఆరకంగా చేయడం అంటే చాల ఘోరమైన పరిస్థితి. Labour department వారు చూస్తూ ఊరుకుంటారు మంత్రిగారు అన్నారు. ఇద్దరి మధ్యలో మేము మధ్యవర్తులమని మధ్యవర్తులపని బజారులో పోయేవాడు ఎవరైనా చేస్తాడు, Government ఎందుకు? rules ఎందుకు? కూర్చోపెట్టి చెప్తాము. వింటే చెప్తాము, లేకపోతే లేదు అంటే దానికి department ఎందుకు? ఆ డబ్బుఖర్చు ఎందుకు? ఆ Ministry portfolio ఎందుకు? దానికి ఇంతపెద్ద department అవసరంలేదు. దానికి department ఏర్పాటు చేయడం వలన labour పక్షం ఉంది, పోషరిజం నిర్మిస్తాము అని ప్రత్యేకంగా interest ఉండాల్సిన అవసరం ఉన్నది. Acts ను amend చేయాలి. కనీసం Acts ను implement చేసేందుకు పూనుకోవాలి, గాని ఉన్న Acts ను కూడ మధ్యవర్తిద్వారా పనిచేస్తున్నాము అంటే సరైనదికాదు. ఆ department గౌరవానికి గాని, మన ప్రభుత్వ విధానానికి గాని గౌరవనీయం కాదని ఈ సందర్భంలో చెప్పదలిచినాను.

(శ్రీ) వి. కె. ఆదినారాయణ రెడ్డి (గూంటి): అధ్యక్షా, లేబర్ డిపార్టుమెంటు యిచ్చిన రిపోర్టు చూసినతర్వాత, ఈ రోజున దేశంలో హెచ్చు పెరిగిపోతున్న అశాంతిని తీర్చడానికి ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొనడానికి తయారుగా లేదు అనేది స్పష్టం అవుతున్నది. అయినా, ఈ సందర్భంలో కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మీద్వారా సభవారి దృష్టికి తీసుకొరావాలి. ప్రభుత్వ రంగంలోనేమి, కోఆపరేటివ్ రంగంలోనేమి వున్న అధ్వాన్నమైన, అనాగరికమైన పరిస్థితిని మీదృష్టికి తీసుకు

రావాలి. నిన్న సాకొన నోటీసువచ్చింది తుంగభద్ర డాంనుండి అక్కడజనరల్‌బాడీలో పర్కర్స్ చక్క చేశరు. వారి కోర్కెలు నెరవేర్చక పోయినట్లయితే 8-4-64నుండి సమ్మె చేయవలసి వుంటుందని తెలియజేశారు. ఇంక వారికోర్కెలు యేమిటోచూస్తే ఇక్కడొక ప్రభుత్వం వున్నదా. ఏమి ప్రజలు ఆలోచిస్తున్నారా: అనే అనుమానం కలుగుతుంది. Regularisation of employees whose services are not less than three years. ఇప్పుడు ప్రకారం దీనిని అమలు జరపాలి. to implement-over time allowance, Shift allowance, Uniform allowance Provident fund etc. ప్రొవిడెంటు ఫండు సౌకర్యంలేదు. Promotions, appointments, absorbing in Œes establishments strictly in accordance with seniority. Providing a lady Doctor ఇవి వారికోర్కెలు ఇంకొన్ని చిన్న కోర్కెలువున్నాయి. ఈ కోర్కెలపై సమ్మె చేయవలసి వస్తుందని వారు నోటీసు యివ్వవలసి వచ్చిందంటే, యింక యీ ప్రభుత్వం యేమిచేస్తున్నదో ఆలోచించండి. ఏమీ అమలు జరగడంలేదు. వ్రాతపూర్వకమైన అమలుయిచ్చిన తర్వాత, నోటీసులు యిచ్చినతర్వాతగాని యేమంత్రి కదలడంలేదు. అమలుజరిగేటకు ఏ కమీషను రాలేదు. లేబర్ కమీషనర్ గారికి యిది అన్యాయమని, వెంటనే యివన్నీ అమలు జరిపించేట్లు చూడమని, కోరుకుంటే ఆ కాగితం బుట్టలో పడుతుంది తప్ప ఆలోచనకు రాదు. నాకుతెలుసు లేబర్ మినిస్టర్ గారు, యిరిగేషన్ ఎలక్ట్రిసిటీ మినిస్టర్ గారు అక్కడకు వెళ్లి చూశారు. కాని ఆతర్వాత కూడా యేమీ పరిస్థితిలో మార్పులేదు. బహుశా నోటీసులుయిచ్చి strike మొదలుపెట్టిన తర్వాతగాని ఆలోచించరేమో. ఇప్పుడు code of discipline వస్తుంది. డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్సువస్తాయి. పోలీసువారిని ఎట్లాపిలిపించాలో తెలుస్తుంది. వారు చేసిన చట్టాలు అమలుజరపకపోతే మాత్రం వారిపై code of discipline ఏమీలేదు. అటువంటప్పుడు వారిపై చర్య తీసుకోడానికి ప్రభుత్వానికి నైతికంగానైనా యేమి హక్కు వున్నదని అడుగుతున్నాను. నేను ఆ డాం వద్దకు వెళ్ళాను. ఒక రూలులేదు, రెగ్యులేషన్ లేదు. ఒకచిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. ఒక స్టోర్సువున్నది. లాక్ చేసి, సీల్ చేశారు. తెల్లారి ఆవాచ్‌మన్‌కి 'రాత్రి యీస్టోర్సులో దొంగతనం జరిగింది కాబట్టి నిన్ను పనిలోనుండి తొలిగిస్తున్నాం' అని ఆర్డర్సుయిచ్చారు. లాక్‌వున్నది, సీల్ వున్నది. అయినా వాచ్‌మన్‌ను డిస్మిస్ చేశారు. అతను ఎవరితో చెప్పుకోవాలి? ఈ కార్యక్రమాన్ని అరికట్టకపోతే యిక్కడ జరిగే అనర్థాలన్నింటికీ ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలసివుంటుందని మీదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఈనాడు బాగా అభివృద్ధి అవుతున్న పరిశ్రమ, కో-ఆపరేటివ్ పరిశ్రమ. ఈ కో-ఆపరేటివ్ పరిశ్రమలో ఒక విధంగా చెప్పాలంటే, కింగ్ కాన్యూట్స్‌గా ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారు సముద్రంలోని అలలు అరికట్టలేమనుకున్నట్లుగాని, ఈ కో-ఆప

రేటివ్ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్‌కి మాత్రం అటువంటి హద్దులుకూడాలేవు మంత్రులంటే భయంలేదు. ఎవరన్నా భయంలేదు. గుంటకల్లులో అనేకదఫాలు ఆయనఫ్యాక్టరీయాక్ట్సుకు వ్యతిరేకంగా అమలుజరుపుతుంటే, ఫ్యాక్టరీ యిన్‌స్పెక్టర్ కోర్టుకుఎక్కించి జరిమాన వేయిస్తే అతను హైకోర్టుకువెళ్ళి నేను ప్రభుత్వోద్యోగిని. ప్రభుత్వం అనుమతిలేకుండా నాపై కేసుపెట్టడానికి వీల్లేదు అని stay తెచ్చుకున్నాడు ఈ విధంగా కొనసాగుతున్నది. అలాగే యీ మేనేజర్ చేస్తున్నది యేమిటి. చట్టరీత్యా చాల్లో కొనవలసినది 60లక్షల దాకా కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీనుండి. దానికి వ్యతిరేకం. తాము వుత్పత్తి చేస్తున్న నూనె ప్రజానీకానికి సరఫరాచేయాలి దీనికి వ్యతిరేకం ఫ్యాక్టరీయాక్ట్సు లేబర్‌యాక్ట్సు ఏమీ అమలుచేయరు ఒక బాధ్యతాయుతమైన. యం.ఎ.,ఎ. యిక్కడి అక్రమచర్యల గూర్చి తెలియజేసినప్పుడు దానిని గూర్చి ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదా అని అడుగుతున్నాను. అక్కడజరిగే కరప్షన్‌గూర్చి, అన్యాయాలగూర్చి చెబితే పట్టించుకునే వాడే లేడు. ఎంత ఎక్కువగాలంచగొండి అయితేను. అంతగా లేబర్, ఫ్యాక్టరీ ఆక్ట్సును వుల్లంఘిస్తే అంతగా వారికి ప్రమోషన్స్ వస్తాయితప్ప యింకొకటి జరగ్గదనుకుంటాను ఇదేమైనా నాగరిక పరిపాలన అనిపించుకుంటుందా: కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన్ వున్నదా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను ట్రిబ్యునల్ తీర్పుయిస్తే ఆ తీర్పును, ఆయన అమల్లో పెట్టడు ఒకసారి 19మంది కార్మికులను తొలగిస్తు— Until further order—అని సస్పెండుచేస్తే నిత్యం ఎంక్వయిరిచేసి తీర్పు పంపమని లేబర్ కమిషనర్ వ్రాస్తున్నాడు అతను. పులకడు. పలకడు. అలాచేయడు. కల్లన్యాటేదిన లేబర్ కమిషనర్ వస్తున్నాడంటే యీ మేనేజర్ టూర్ వేసుకుని వెళ్ళిపోతాడు. మంత్రిగారు ఒకసారి గుంటకల్లు వచ్చారు. నువ్వు యేమిటిచేస్తున్నావు. ఈ విధంగా ప్రవర్తిస్తే నేను కో-ఆపరేటివ్ మినిస్టరును కలుస్తాను, నువ్వు చట్టాన్ని గౌరవించేట్లు చూస్తాను, అనిఅంటే కొంత పరిస్థితి చక్కబడుతుంది. ఆ విధంగా అయిద్దరు మంత్రులూకలిసి యీ విషయాలు ఆలోచిస్తే వాతావరణం కొంత మెరుగవుతుంది. లేకపోతే, వీరి నిరంకుశపాలన యిట్లాగే హద్దులేకుండా కొనసాగుతూనేవుంటుంది. పరిస్థితులు మరింత అధ్వాన్నంగా తయారవుతాయని మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

ట్రిబ్యునల్ కోర్టువున్నది. ఇది చాలా తమాషాఅయిన పరిస్థితిలో వున్నది. జడ్జికి యిప్పుడు 70 ఏళ్ళు. ముసలాడు. ఆయనయింటికి అంతాపోవాలిక్కప్ప, ఆయన కోర్టుకురాలేడు. అట్టివంటి ఆయనకు నాలుగేళ్ళనుండి extension ఇస్తున్నారు. మేనేజర్, కార్మికులముందరే ఆయన మేనేజిమెంటు బాగున్నదని పాడుతున్నాడు దీని వలన కార్మికులకు ట్రిబ్యునల్‌పై ఏవిధంగా విశ్వాసం వుంటుందని అడుగుతున్నాను. కోర్టుకువచ్చి కుర్చీలో కూర్చోలేని వాడికి ఎందుకని నిత్యం extension యిస్తున్నారని

వస్తున్నదో తెలియదు. ఈ జడ్జికి యింకా extension యివ్వడం మంచిదికాదని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు కార్మికులకు రక్షణలేకపోతున్నది. వారి కోర్కెలు యేమిటో వినేవారులేరు. చట్టాలు సరిగా అమలుజరపరు. ఎవరికిచెప్పకో వాళ్లో తెలియదు బోనసు యిస్తామని, చివరికి కార్మికులు కష్టానికి సిద్ధపడిన సంఘటనలుకూడా వున్నాయి. వారికి రక్షణలేకుండా పోతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

అలాగే హైదరాబాదులోని ఆంధ్రభూమి వార్తాపత్రిక విషయం తీసుకోండి. అక్కడ పనిచేస్తున్న వారి పరిస్థితి చూడండి. ఎండాకాలంలో పంఖాలుకూడా వుండలేని ప్రదేశంలో ఆ ఎడిటర్స్, యితర staff పనిచేస్తున్నారు. ఈనాడు ప్రూఫ్ రీడర్స్ వున్నారు. ఓవర్ టైము పనిచేస్తే ఓవర్ టైము అలవెన్సు యివ్వటం అవసరం, హైదరాబాదులోనే ఓవర్ టైము పని చేయిం చుకొని, ఓవర్ టైము అలవెన్సు యివ్వరు. ఎడిటర్స్, సబ్ ఎడిటర్స్ వరుసగా ఓవర్ టైము పనిచేస్తూనే వున్నారు వారికి మాత్రం పే చేస్తున్నారు. అదనంగా కొంతమంది సబ్ ఎడిటర్స్‌ను వేయాలంటే ఓవర్ టైము పెత్యాముగా చేయడం కష్టం అంటే మీరు చేస్తే చేయండి, నేను మాత్రం స్టాఫ్ పెంచను, ఇది మూసేయ వలసివుంటుంది అనే పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రభుత్వం యంత్రాంగంవున్న హైదరాబాదు పట్టణంలో యీ విధంగా జరుగుతుంటే ఏమీ పట్టనట్లుగావుంది. అంతా సరిగానే జరుగుతోందని ఆత్మ సంతృప్తి పడడం అయినా జరుగుతోంది. లేకపోతే అనర్థాలు జరిగి పరిస్థితులు తారుమారైతే పోలీసువున్నది డి. ఐ ఆర్. వున్నది. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన్ వున్నది...అనుకోవడం లాభంలేదు. ఉత్పత్తి అభివృద్ధికి దోహదం యివ్వదు. దేశరక్షణ అనేపేరుతో పందలకొలది చట్టాలుచేసినా లాభంలేదు, అశాంతి వస్తోంది కాబట్టి, లేబరు మంత్రిగారు పరిశీలన చేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: అధ్యక్షా, లేబర్ అండ్ ఎంప్లాయిమెంట్ పద్దుమీద ప్రభుత్వపక్షం నుంచి, ప్రతిపక్షంనుంచి కూడా యింతవరకు మాట్లాడారు. కార్మికసంఘాలు-ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. ఎ. ఐ టి. యు సి. సంస్థల తరపునుంచి అనేకమంది మాట్లాడారు, చాలమంది ప్రభుత్వచట్టాలమీద, చట్టాలు అమలుచేసేపద్ధతిమీద, లేబరు డిపార్టుమెంటు మీద చాల విషయాలు చెప్పారు. కొన్ని విషయాలలో ఏకాభిప్రాయంకూడ వుంది. ఐ. ఎన్ టి. యు. సి. స్టేటు అధ్యక్షులైన శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు అసలు ఈ లేబరు డిపార్టుమెంటును ఎత్తేస్తే మంచిదేమోవన్నారు. అసలు యింత మందికి ప్రభుత్వ లేబరు పాలసీమీద ఎందుకు విసుగు కలిగిందో పరిశీలించవలసిన అవసరం, వుంది కొంచెం హేతుగా ఆలోచించి జాగ్రత్త వహించాలని కోరుతున్నాను. ఈ రిపోర్టులు సెట్ పాటన్‌లో వస్తుంటాయి. చర్చించాలంటే కూడ అవి లేవు

కావు. వాటిమీద అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేయాటన్నా అపి ఏ నెంలో వ్రాస్తారో కూడ తెలియదు. ఇది జనవరిలో [illegible] వ్రాసి యున్నారు అని పెట్టుకుంటాము. ప్రాగా టూల్సులో వర్కుమెన్ [illegible] కేసులో రిట్ పిటీషను వచ్చి ఆగివుంది అన్నారు. అది [illegible] రిలో వెకేట్ అయింది. ఫైనలు జడ్జిమెంటు మార్చిలో వచ్చింది. అందువల్ల ఇది పేరు జనవరిలో వ్రాసి వుంటారని నా అభిప్రాయం. లేబరు డిపార్టుమెంటు వారి [illegible] ఏమంటే The Labour Department serves the interest of the working class in a multitude of ways. [illegible] అయిన తరువాత పత్రికలలో వార్త వచ్చింది.

The police foiled the communists' bid to organize strikes by all 3,000 workers in all the tobacco companies and general hartal in the town. లేబరు డిపార్టుమెంటు లేబరు ఇంటరెస్టు కాపాడడానికి కంకణం కట్టుకుంది 30 వేల మంది కార్మికులు సమ్మె చేయకుండా పోలీసు రాజు అక్కడ ప్రవేశించింది. ఇది 20 వ తేదిన వచ్చిన వార్త. [illegible] పరిస్థితి ఏర్పడు వస్తోంది? లేబరుడిపార్టుమెంటు లేబరర్సు [illegible]ను కాపాడటానికి చట్టాలు అట్లా వున్నాయా, లేక ఆ చట్టాలన్ను అమలు చేయడానికి మెషినరీ అట్లా వుందా? నేనిప్పుడు కొన్ని ప్రధానమైన విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈనాడు ధరలు నిరుద్యోగం కూడ పెరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజీలలోని ఫిగర్సు మాముందు పెడతారుతప్ప ఏ ఇండస్ట్రీలో ఎట్లా ఎవరు [illegible]న్నారో, యూ పెరుగుతున్న ధరలనుబట్టి కార్మికుల [illegible] ఏ [illegible] చూస్తున్నారో ప్రభుత్వ పాలసీ మాముందు పెట్టితే మేము [illegible], [illegible], యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుందని ప్రభుత్వం గమనించాలి. ఐ. ఎస్. టి. డి. లో 6,500 మంది నిరుద్యోగులే — వారిని తీసేస్తే దానిని ట్రిబ్యునలుకు రిఫర్ చేస్తామంటోంది. అంతటితో చేతులు కడుక్కుంటామంటే - ట్రిబ్యునల్ సంగతి అందరికీ తెలుసు. ఆ విషయానికి తరువాత వస్తాను. ఒక ఫారిన్ [illegible] - మోనాపలీ - రైతులను, పెట్టీ ట్రేడర్సును, మిడిల్‌మన్‌ను, కార్మికులను - అందరినీ కూడ యిబ్బంది పెడుతూంటే ప్రభుత్వం ఏమైనా చేయగలుగుతోందా? అది ఫారిన్ కంట్రీలో రిజిష్టరై వుంది. ప్రభుత్వం దానిని ట్రిబ్యునలుకు రిఫర్ చేయడంతో తన బాధ్యత నెరవేరిందనుకుంటే కాదు, ఆలోచించవలసిన విషయాలు వేరే వున్నాయని మనవి జేస్తున్నాను. చిలకలూరిపేటలో 800 మంది [illegible]. 15 రోజులు పోలీసు లాఠీచార్జి టియర్ గాస్ వదలడం అయిన తరువాత, అరెస్టులయిన తరువాత కూడ ప్రభుత్వం

యింకా రిపోర్టు రాలేదనే స్థితిలో వుందంటే అసలు లేబరు డిపార్టుమెంటు యాక్టివిటీ చురుకుదనం ఏమిటి? ఎ. క్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో లాంటి స్పెషల్ రిట్రెంచిమెంటు జరిగితే కోర్టుకు పోయి, వారు ఆపేవరకు ప్రభుత్వం ఏమి చేయగలిగింది? కోర్టు రక్షణ అయిందా? హైకోర్టులో 1600 మందిని రిట్రెంచ్ చేస్తుంటే యాక్టు ప్రకారం కాంపెన్సేషను పే చేస్తామన్నారు. ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ యాక్టు 25 (ఎఫ్) ప్రకారం కాంపెన్సేషన్ పే చేస్తున్నారా? కాంపెన్సేషన్ పే చేయకుండా స్టిక్ ఎంప్లాయీస్‌ని [illegible] చేస్తుంటే ప్రభుత్వం [illegible] వేరియస్ డిపార్టుమెంటులలో ఇండస్ట్రీలలో [illegible] [illegible] ప్రాబ్లమ్ ఏ విధంగా ట్రెస్ చేస్తోందో [illegible] ప్రభుత్వం తన బాధ్యత నెరవేర్చినట్లు కాదు. ఏలూరులో 1936 బేస్ యియర్‌గా తీసుకొని కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ తయారు చేస్తే వైజాగ్‌లో 1939 తీసుకుంటే, హైదరాబాద్, వరంగల్, నిజామాబాదులలో 1944 బేస్ యియర్‌గా తీసుకొని చేశారు. [illegible] బేస్ యియర్ తీసుకొని కంప్యూట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చేసిందా? బేసిక్ థింగ్స్ వదిలిపెట్టి రొటీన్ కోర్సులో మామూలు ఫిగర్స్ పెట్టడం కంటే ప్రభుత్వం. అనేకసార్లు రిప్రజెంట్ చేస్తుంటే ఏమిచేస్తోంది? మన రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలలో వారి డి. ఎ. మద్రాసు కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇన్‌డెక్సుకు లింక్ చేయబడివుంది. మద్రాసు కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ మన సిటీస్‌తో పోల్చి చూస్తే అది చాల తక్కువ. దానివల్ల మన కార్మికులు నష్ట పడుతున్నారు. మనది వేరే స్టేటు కదా. ఇక్కడి ధరవరలు, రెంట్స్ తేడాలు వుంటాయి. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు ఏ విధంగా లింక్ చేయడం తప్పు. డి ఎ. ను యిక్కడి కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుతో లింక్ చేయాలి అని బాధ్యత వహిస్తోందా? కొన్ని పరిశ్రమలలో అసలు డి. ఎ. లేదు. ప్రింటింగ్ ప్రెస్, ఇంజనీరింగు, ఆయిల్, గ్రైన్ మిల్లులు - ఒకటి రెండు పెద్ద టుబాకో కంపెనీలలో తప్ప మిగతా టుబాకో కంపెనీలు — డి ఎ లేదు. కొన్నిటిలో డి. ఎ. వుంటే కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుకు లింక్ చేసి లేదు. అందులో నంబరు (1) ఎంప్లాయర్స్‌లో గవర్నమెంటు. ప్రభుత్వం ఎంప్లాయీస్‌కు కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సుకు అనుగుణంగా డి ఎ. పెంచే స్టాండ్ తీసుకోకుండా యింకొకరికి చెప్పడానికి మోరల్‌గా బలం ఎక్కడ వుంటుంది? ఇండెక్స్‌తో లింక్ చేసిన డి. ఎ. వుంటే అది కంప్యూట్ చేసే పద్ధతి అంతా ఫ్రాడ్. బొంబే, అహమ్మదాబాద్ విషయాలలో యీ విషయం తేలింది. అది జనరల్ డిబేటులో కూడ చెప్పాము మన రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకంగా ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీలు వేసి, సైంటిఫిక్ మెథడ్స్‌లో కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్సులో డి. ఎ. ను లింక్ చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా? బేసిక్ థింగ్స్‌ను ప్రభుత్వం ఆలోచించకుండా రిపోర్టులేకుండా, ఊరుసగా వేరేగా ఫిగర్స్ వ్రాసుకుపోతే చర్చకు వీలుకాదు. ప్రభుత్వం సీరియస్ కన్సిడరేషను యివ్వకపోతే

పారిశ్రామిక శాంతికాని, కార్మికుల హక్కులు కాపాడబడడంకాని, ప్రొడక్షన్ అభివృద్ధి కావడంకాని కాదు. అని ముఖ్యంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే wage board వేశారు. తీర్పులు వచ్చాయి. తీర్పులు వస్తే ఎవరికోసము? కాగితాలమీద ఉంచుకోడానికి కాదుకదా? వాటిని అమలు చేయడానికి కావలసిన machinery, కట్టుదిట్టాలు ఉండాలి. ఎక్కడో కొన్నిచోట్ల, జ్యూట్ మిల్సు మూడింటిలో అమలు చేయలేదని మిగతా సిమెంటు, షుగర్ మిల్సులో అమలు జరుగుతోందని అన్నారు. పాణ్యం సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలో అమలు జరుగుతోందేమో చెప్పండి. రేణిగుంటలోని తిరుపతి కాటన్ మిల్సులో అమలు జరుగుతున్నాయేమో చెప్పండి. చల్లపల్లి షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో అమలు జరుగుతున్నదేమో చెప్పండి. పందలపాకలో సంగతి చెప్పమనండి. చీరాల విషయంలో ఒక కారణం చెబుతారు. నిలుస్తుందో లేదో తెలియదు. ఇటీవలనే ప్రారంభమైనది అంటారు. ఏలూరు జ్యూట్ మిల్సులో అమలు చేయకపోతే అమలు చేయడానికి గత్యంతరంలేక నెల రోజులుగాను గుంటూరులో మూడు వారాలుగాను strike చేస్తున్నారు. మూడు రోజులుగా hunger strike కూడా ప్రారంభమైనది. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తూ ఉండవచ్చును. దానినికూడా ట్రిబ్యునల్‌కు refer చేస్తే బాధ్యత వదలిపోతుందని అనుకుంటూండవచ్చును. ట్రిబ్యునల్‌కు refer చేయడమనేది ప్రభుత్వానికి తేలికకాని కార్మికుల గొంతుకోయటం ఈ సమస్య మీద ట్రిబ్యునల్‌కు refer చేస్తే సమ్మె illegal అనేది, పోలీసులను action లోనికి పిలిపించేది, పరిష్కారం లేకుండా తప్పు దారిని పెట్టడం తప్ప మరొకటిలేదు. ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చే న్యాయం మనకు తెలుసు, ఒక expert body గా wage board దానిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి దానిపై తీర్పు ఇస్తే దానిని ఏమీ అతి సులువు తెలియని కోర్టులకు తీసుకువెళ్ళి అక్కడ న్యాయం చేయాలంటే expert bodies ను వేయడం ఎందుకు? అటువంటి వాటిని క్షుణ్ణంగా అమలు చేయడానికి తగిన మార్పులు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో చేయకపోతే మేలు జరుగదని మనవి చేస్తున్నాను. wage boards వేస్తాం అన్నారు. వేశామని చెప్పినట్లున్నారు. టొబాకో, ట్రాన్సుపోర్టు అన్నింటికి వేస్తే మంచిదే. 1958-61 Minimum Wages Committee meet అయి అప్పటి ధరలనుబట్టి నిర్ణయించారు. అప్పటికి ఇప్పటి ధరలలో తేడా చూస్తే వెంటనే revision అవసరం. ఇప్పుడు minimum wages ను revise చేసి నిర్ణయించడానికి అటువంటి కమిటీలను revise చేయాలని చెబుతున్నాను. Engineering department, printing press ఇటువంటివాటిలో అవసరమైన చర్యలు తీసుకుని minimum wages fix చేయాలి. ఇదివరకు తీసుకున్న నిర్ణయాలకు వెంటనే ధరలనుబట్టి revision కోసం ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Industrial tribunal మీద గౌరవ సభ్యులు ఆదినారాయణరెడ్డిగారు చెప్పారు. హైదరాబాదులో ఒక ట్రిబ్యు

నల్ ఉంది. మూడు termsగా ఆయన periodను extend చేస్తున్నారు. ఆయనకు 71 ఏండ్లు; వదలలేదు. ఆయన కోర్టులోపలంటె ఛాంబర్సులోనే విచారిస్తుంటాడు. విశాఖపట్నంలోని కేసులను కూడా అక్కడకు వెళ్ళకుండా హైదరాబాదువరకు రప్పించుకుంటాడు. ఎందుకు ఆయనకు extend చేస్తున్నారు? కార్మికులకు అనుకూలంగా ఆయన ఎన్ని తీర్పులు ఇచ్చాడు? కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా పనిచేసే judge period ను thrice extend చేసుకుంటూ పోయారంటే మీ ఉద్దేశాన్ని శంకించవలసి వస్తుంది. దానిని ప్రధానంగా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. విశాఖపట్నం, హైదరాబాదు, గుంటూరులలో ఒక లేబరు కోర్టు జడ్జి ఒకరే రెండు చోట్ల ఈ కేసులు చేస్తుండాలి. హైదరాబాదులో లేబర్ కోర్టుకు refer అయ్యే విషయాలు, ట్రిబ్యునల్‌కు వెళ్ళేవాటికి compartmentalగా చేయకపోయినా, హైదరాబాదులోను గుంటూరులోను పర్మెనెంటు జడ్జిలను పెట్టి ఆ విధంగా పరిష్కారం చేస్తే కార్మికవర్గానికి కొంతవరకైనా సంతృప్తి కలిగించే అవకాశం ఉంటుంది. ఇటువంటి నిర్ణయం వెంటనే అమలు చేయాలని కోరుతూ లేబరు డిపార్టుమెంటును గురించి ఒక్క విషయం చెప్పాలి, అందరిని అట్లా అనను. కొంతమంది లేబరులకు అనుకూలంగా ఉండాలని బాధ్యత వహించినవారు లేకపోలేదు. రీజినియల్ కమిషనర్లను వేసారు. ఎంతమంది dispute వచ్చినప్పుడు prompt గా action లోనికి వెళ్లి పరిష్కారం చేయడానికి చూస్తున్నారో పరిశీలించాలి. రీజినియల్ లేబర్ కమిషనర్లు వచ్చిన తరువాత labour conciliation officers మనకు ఎందుకు? వారు న్నారుకదా అనే ధోరణిలో తద్దినంపెట్టే తమ్ముడిమాదిరి తప్పుకుపోతున్నారు. వారు లోక్యం పెట్టుకోరు. వారు inactive, వారికి బాధ్యతలేనట్లు ఉంటారు. వారిని చురుకు చేయడానికి కావలిసిన పద్ధతులలో ప్రయత్నంచేయాలి, వారికి ఉండే అధికారాలు స్వల్పం. conciliation కు వస్తే వెళ్లడం, కూర్చోవడం, వినలేదంటే వినలేదని రిపోర్టువ్రాయడం. పలుకుబడి కలిగిన యజమాని అయితే వెంటనే మూడవ రోజునకు ట్రిబ్యునల్‌కు refer చేయడం. ఇంతేజరుగుతుంది. ఫ్యాక్టరీ ఇన్‌స్పెక్టరు అయితే చాల సందర్భాలలో పరిష్కారం చేయడానికి ఆయన చేతులలో హక్కు ఉన్నది, Labour conciliation officer కు అటువంటి హక్కులేదు. మనకు తెలుసు ఆయన intervene అయితె పరిష్కారం అవుతుంది. ఫ్యాక్టరీ ఇనస్పెక్టరుకు పరిష్కారం చేయడానికి అధికారాలు లేకపోయినా అతడు చెప్పినది కాదంటే వారికి చురుకు పుట్టించడానికి కొన్ని అధికారాలున్నాయి. కనీసం ఆ మాత్రం హక్కు లేకుండా లేబర్ కన్సిలేషన్ ఆఫీసర్లను హక్కులేని వ్యర్థమైన ఆఫీసర్లుగా అక్కడ పెట్టడం వల్ల వారిని [illegible] మంచిదని I.N.T.U.C. అధ్యక్షుడు, నామిత్రుడు సంజీవ రెడ్డి [illegible] ఆదేశారణమై ఉంటుందంటున్నాను. సమస్యలు పరిష్కారంచేసూ

ఇచ్చిన తీర్పులు, వాగ్దానాలు అమలు జరిగేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు చెప్పిన వాగ్దానాన్ని జ్యూట్ మిల్లువారు కాని త్రోసిపుచ్చితే ఏమి చేయ గలిగాము? లేబర్ కమీషనర్ ముందు గుంటూరులోని జి. టి. ఎస్. [illegible] కంపెనీ వారు employees కు జీతాలు పెంచుతాము అని చెప్పి తరువాత వెనుకకుపోయి [illegible] చకపోతే, చెప్పారు. నిజమే, నేనేం చేస్తాము. గవర్నమెంటు ప్రయత్నిస్తాము. అన్నారు. ఈ పరిస్థితులలో పారిశ్రామిక శాంతిని కాపాడగలుగుతామా అని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం-ఇది నిజంగా ఆశ్చర్యకరమైన Integrated Shops & Establishments bill ను తయారుచేసి అయిదు సంవత్సరాలైనదికదా ఇప్పటికి లెజిస్లేచర్ ముందుకు రాలేదు కదా. అయిదు సంవత్సరాలకు పూర్వమే తయారు చేసినది ఇప్పటికి [illegible] ముందుకు రాలేదంటే ఏమైనా ప్రభుత్వం [illegible], ఎందుకో [illegible] లేదు కేంద్రం కొన్ని అభిప్రాయాలు చెప్పారు, [illegible]. ఎంతోమంది మంత్రులు మారారు కాని ఇన్ని సంవత్సరాలైనా ఇది House ముందుకు రాకపోవడం దారుణమైన విషయం. చాలా ఇబ్బందులు, అవస్థలు పడుతున్నారు. మెమోరాండాలు వస్తున్నాయి మహాసభలు పెడుతున్నారు తీర్మానాలు చేస్తున్నారు. కాని దాని అతీ గతీ తెలిసినది మాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. code of discipline విషయంలో number one violator ఎవరంటే గవర్నమెంటు. గవర్నమెంటే Highways, Electricity, Medical departments లోని representative unions ను గుర్తించడానికి పూనుకోకపోతే ఇతరులపై అమలు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి moral right ఎక్కడ ఉంది. ప్రయివేటు యజమానులను నొక్కలేక పోతున్నారు. మచిలీపట్నం ఆంధ్ర సైంటిఫిక్ కంపెనీకి సంబంధించిన ఎనిమిది మాసాలనాడు రికమెండేషన్ వచ్చింది. ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నదా? verification అయిపోయింది. ఎందుకు తీసుకోలేదంటే చల్లపల్లి రాజాకు దీనిలో సంబంధం ఉంది, కె. సి. పి. వుయ్యూరుకు verification జరిగింది మీ వద్దకు బహుశా రికమెండేషన్ వచ్చి ఉంటుంది. Action తీసుకున్నారా? ఎందుకు లేదంటే వెలగపూడి రామకృష్ణగారు, the budding industrialist అక్కడ ఉన్నారు అక్కమాంబ textiles తణుకు విషయంలో అసలు ఆఫీసర్లనే verification కు రానివ్వను లేక కాంపౌండులోనికి అంటే వెనుకకు తిరిగి వచ్చారు. తరువాత లెక్కలు వేసి పంపారు. కాగితం budding industrialist శ్రీ హరిశ్చంద్రప్రసాద్ గారు అక్కడ ఉన్నారు. గవర్నమెంటు వారిని పరిపాలిస్తోందా వారు గవర్నమెంటును పరిపాలిస్తున్నారా? గవర్నమెంటు ఆదర్శప్రాయమైన employer గా పని చేయకుండా ప్రభుత్వ చట్టాలు అమలు చేయడానికి వీలైన effective steps తీసుకోకుండా

కార్మిక వర్గాన్ని సంతృప్తిపరచి, శాంతిని కాపాడుతుందనుకోవడం పొరపాటు. ప్రభుత్వానికి కాస్త చురుకు పడుతుందని చెప్పిన ఉదాహరణలు ఇవి. వెంటనే వాటిని పరిశీలించాలని అడుగుతున్నాను. ఇక ఒకటే చేయగలుగుతుంది. గుంటూరులో జూటు వర్కర్సును management provoke చేస్తే గవర్నమెంటు ధిక్కరిస్తే గత్యంతరంలేక సమ్మెచేస్తే అది చట్టప్రకారం illegal అయినది. సమ్మె అయిపోయిన తరువాత ఇప్పుడు ఆ జూటుమిల్లు వర్కర్సుమీద prosecution launch చేసినది గవర్నమెంటు. ఎంత సమర్థత ! కార్మికులు violate చేస్తే ప్రాసిక్యూషను లాంచ్ చేస్తుంది ప్రభుత్వం Shops and Establishment Act ను violate చేసినందుకు ఎంతమంది యజమానులను ప్రాసిక్యూటు చేశారు ? ఒకరిద్దరిని చేసినట్లు చెప్పవచ్చు. కాని ఇది చేసినందువల్ల ప్రభుత్వం ఏమి సాధించగలుగుతుంది ? కార్మికుల హక్కులను కాపాడగలుగుతుందా? కార్మికులకు న్యాయం కలిగించ గలుగుతుందా ? అది ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొని చూడవలసి ఉంది. ప్రభుత్వం కదలిక ఎలా ఉందంటే యజమానులు ప్రభుత్వంమీద సూపర్ గవర్నమెంటువలె తయారవుతున్నారు దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని పరిశీలించి సరిచేయకపోతే అరాచకం వస్తుంది. పోలీసుల actions ను సమర్థించుకునే డిపార్టుమెంటుగా తయారైతే మంచిదికాదు. దీనిని పరిష్కారం చేయడానికి సక్రమ పద్ధతి అవసరమని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనాసరే ప్రభుత్వం తాను ఆదర్శమైన employer గా రంగంలో ఉండి, ఉన్న చట్టాల మేరకు అమలు జరిపే ధైర్యం చేకూర్చమని దానిని అమలులో జరిపే అధికారం డిపార్టుమెంటుకిచ్చి judicial side ట్రిబ్యునల్సులో వేసేవారిని కార్మికులకు న్యాయం కలిగించేవారిని వేయడానికి ఆలోచించకపోతే ప్రయోజనంలేదు. లండను నుండి దిగివచ్చి రిటైరయిపోయి కార్మికులంటే గిట్టక కోర్టులోనే నీకు ఎల్లా వస్తుందని యజమాని తరపున ఆర్గ్యుమెంటు పెట్టే జడ్జీలను వేస్తే జడ్జిమెంటు ఎట్లా ఉంటుందో తెలిసినదే; నేషనల్ [illegible] తగాదాలో I. L. T. D. కేసులో యజమానుల తరపున వాదించే వారిని జడ్జిలుగా వేస్తే కార్మికులకు న్యాయం లభించదు. అందుచేత పూర్తిగా overhaul చేసి గవర్నమెంటు లేబర్ పాలసీ పూర్తిగా మార్చడానికి తీసుకురావలసింది ఒకటి ఉంది. రెండవది వెంటనే secret ballot తో అన్నిచోట్ల కార్మికుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకొనడానికి verification చేసుకొని ఏ యూనియనుని గుర్తించినా A. I. T. U. C. తరపున చెప్పేదేమంటే మేము ఆ విధముగా గుర్తించబడిన యూనియనుతో మేము మైనారిటీగా ఉన్నా కలిసిపనిచేయడానికి సిద్ధమే. పారిశ్రామిక శాంతికోసం ఒక ఇండస్ట్రీకి-ఒక యూనియను మెజారిటీ అభిప్రాయం ప్రకారంచేస్తే బాగుంటుందని చెబుతూ

దానికి తగిన శ్రద్ధతీసుకోవాలని చెబుతున్నాను. కార్మికులను చీల్చడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రాగాటూల్సు వ్యవహారం ప్రస్తావిస్తూ కమ్యూనిస్టుపార్టీ మీద విసర్లు విసురుతూ అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. Mislead చేయడానికి. ముందు వర్కర్లు అంటున్నారు. 300 రూపాయల నుండి 800 రూపాయలు జీతంగల సూపర్వైజరీ స్టాఫ్ అందులో ఉంది. రెండవది కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఏదయినా సమ్మె చేస్తే పరిశ్రమల అభివృద్ధి గురించే చూడరని సూపైన దాడిచేస్తారు. అది పబ్లిక్ సెక్టారులోని ఇండస్ట్రీ. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆధ్వర్యాన ఉంది. దానిలో top heavy pattern of employment ఎన్నిదొంతర్లున్నాయంటే సూపర్వైజరుపైన సూపర్వైజరు ఆ విధముగా 4-5 దొంతర్లు పెట్టి actual production చేసే వర్కర్లు కంటె సూపర్వైజరీ స్టాఫ్ ఎక్కువగాపెట్టి top heavyగా ఉంచినది ఎవరు వెళ్ళి పరిశీలించినా తెలిసే విషయం. అయితే అంతమాత్రంచేత ప్రభుత్వం తెలివి తక్కువవల్ల వారు బాధపడాలనికాదు, ఎందుకు పెంచిందంటే expansion of programme పెట్టుకొని దానికి అనుగుణంగా expansionకి ముందు staff పెంచి expansion వెనక్కుపోయి ప్రభుత్వం అసమర్థతతో తీసుకొని ఆ పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు ఇండస్ట్రీ దిగజారిపోనీయడమో నిలబెట్టడమో అనేది చర్చకు వచ్చినప్పుడు దానికిచేయవలసిన మార్గం ఏమిటో కొంచెం ఆలోచించండి.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి: Point of information, Sir. వర్కు లోడ్సు తీసుకుని surplus వచ్చిన ప్రతిచోట retrench చేయడానికి వారు ఒప్పుకుంటారా? పరిశ్రమలను నిలబెట్టడానికి వర్కు లోడ్సు తీసికోని మోడరేషన్ surplus వస్తే retrench చేయడానికి ఒప్పుకుంటారాఅని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: అది between Unions separateగా మాట్లాడుకోవచ్చు. చాలా demands పెట్టినారు. Alternative employment చూపుతారా అంటే రాంచీలో చూపిస్తామన్నారు. రిట్రెంచిచేస్తే చట్టప్రకారం వచ్చేదానికి double ఇస్తామన్నారు. ఎక్కడైనా యూనిట్లురే పెట్టుకుంటె సహాయంచేస్తాం అన్నారు. అట్లాంటివి చెప్పారు. అది retrenched staffకి agreeable అవునాకాదా details చూడాలి. అది పబ్లిక్ సెక్టారులో ఉన్నదంటే అక్కడి pattern of employment ప్రపంచంలో ఎక్కడా ఉండదు. పబ్లిక్ సెక్టారును దెబ్బతీసి ఆసమర్థులం అని పబ్లిక్ సెక్టారు వారివే దెబ్బకొట్టే పద్ధతిలో ఉన్నప్పుడు వర్కర్సు ఇంటరెస్టు ఇండస్ట్రీ ఇంటరెస్టు గురించి మాట్లాడుకొన్నట్లు తరువాత తీసుకున్న నిర్ణయాలు వర్కర్సు గొంతు కోయడానికి తీసుకున్న నిర్ణయంకాదు. నేషనల్ ఇంటరెస్టు. వర్కర్సు ఇంట

రెస్టు వచ్చినప్పుడు తీసుకున్న నిర్ణయమని మనవిచేస్తున్నాను. మొత్తంమీద ప్రభుత్వానికిచెప్పేదిఏమంటే పాలసీని basicగా మార్చుకొనడానికి ఊరికే అప్పుడప్పుడు ప్రయత్నం చేయాలిగాని employment ఎంతఅంటే employment exchange figures తెచ్చి చెప్పడం accidents గతసంవత్సరంకంటె ఇన్నితగ్గాయని చెప్పడం కాదు. బేసిక్కుగాకార్మికుల హక్కుల ఇంప్లిమెంటేషనుకు వారురిట్రించి కాకుండా security of employement ఉండడానికి standard of life పడిపోకుండా ఉండడానికి decent working condition ఉండేట్లు చేసి సక్రమమైన పద్ధతిలో బాధ్యత వహించి thorough overhaulచేసిపాలసీమార్చుకొని న్యాయమైనచట్టాన్ని చేయాలి. ట్రిబ్యునల్స్ విషయంలో I. N. T. U. C. తరఫున చెప్పినసలహాలు కొన్ని బాగా ఉన్నాయి. అవి పరిశీలించి దృష్టిలో పెట్టుకొనాలి. Labour Advisory Boards ముంప్పు [illegible] Vindictive attitude ఉపయోగించకూడదు. యజమానులకు సుప్రీంకోర్టుకి పోయే తాహతుఉంది. కార్మికులకు ఉండదు. అలాంటిచోట కార్మికులకురక్షణ కలిగించాలి. I.N.T.U.C. అధ్యక్షుడుచెప్పిన మంచి అంశాలను గమనించాలి. ప్రభుత్వం బాధ్యతవహించి కార్మికులకు న్యాయం కలిగించే పద్ధతులను పరిశీలించి systematic గాఅమలుజరిగే టట్లు ప్రభుత్వవిధానంలో మార్పులు రావాలని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను

Mr. Deputy Speaker : The House stands adjourned to 8.30 A. M. tomorrow.

1.30 P.M. The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Wednesday, the 25th March, 1964.